

NIMRÓD

1976. JANUÁR

A MAGYAR VADÁSZOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

ALAPÍTVÁ 1913-BAN

Főszerkesztő: **Csekő Sándor**

Szerkesztőség: 1051 Budapest V., József nádor tér 7.

Telefon: 209-680, 209-616

Felelős kiadó: **Teszár József**

Kiadja: a VT Idegenforgalmi Propaganda és Kiadó Vállalat
1145 Budapest XIV., Gyarmat u. 52.
Pf.: 164.

Telefon: 633-652, 633-653

Készült a Zrínyi Nyomdában, Budapest, rotációs ósztat eljárással

Felelős vezető: **Bolgár Imre**
vezérigazgató

A szerkesztő bizottság tagjai:

Baróti Géza, Farkas Imre, dr. Fodor Tamás, Horn Dezső, dr. Koller Mihály, Kovács Sándor, Kőszegi Frigyes (elnök), Lakatos Ernő, Molnár István, Rácz Antai, Szalai István, dr. Tóth Sándor

A FÓRUM szerkesztője: **Dr. Karczag Iván**

Művészeti szerkesztő: **Mikulka Gyula**

Terjeszti a Magyar Posta

Ara belföldön: 15 forint
külföldön: 25 forint

Előfizethető bármely postahivatalban, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest)

Külföldön terjeszti a „Kultúra” Könyv és Hírlap Külkereskedelmi Vállalat (1389 Budapest, Postafiók 149.)

Kéziratokat és képeket nem őrünk meg!

Megjelenik havonta

INDEX: 25 651

A TARTALOMBÓL:

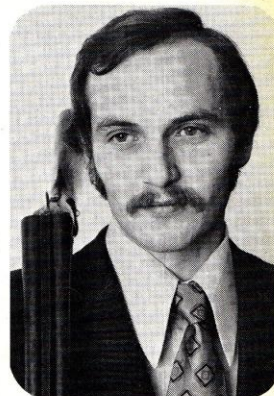
Interjú dr. Romány Pál mezőgazdasági- és élelmiszerügyi miniszterrel – 6. old.

Az első vaddisznós kutyaverseny Magyarországon – 14. old.

Mi a véleménye a vendégvadászatról és a vendégvadászokról? – 39. old.

Bemutatkozik a szombathelyi Aranypatak vadászárság – 45. old.

CIMLAFOTÓ: NAGYGYÖRGY SANDOR

A szerkesztő
jegyzete

A bemutatkozással kezdem, mert új ember vagyok a nagy és értékes hagyományokkal rendelkező vadászújság szerkesztőségében. Eddig 31 évet éltem, kilenc éve vagyok újságíró. Legutóbb a Magyar Rádió és Televízió Vas-Zala megyei tudósítója voltam. Remélem az elkövetkező hónapokban kölcsönösen megismerjük egymást és – a megújított NIMRÓD szellemében – új párbeszédet kezdhetünk.

A Magyar Vadászok Országos Szövetségének legfelső fóruma az Országos Küldöttközgyűlés tavaly októberben mondta ki a végső szót: szükség van a lap tartalmi és formai fejlesztésére, ha magasabb áron is, de olyan vadászújságot kell szerkeszteni, mely mindenféle szempontból „igazabban”, méltóbban reprezentálja a magyar vadászat és vadgazdálkodás színvonalát.

Hosszú volt az út a határozat megszületéséig, hiszen előtte többször vitatkozott a fejlesztés „hogyan?”-járól az Országos Intézőbizottság... nem beszélve arról a számtalan kisebb-nagyobb tárgyalásról, megbeszélésekről, amit a kiadóval, a nyomdával, a felettes hatóságokkal folytattunk...

Egy tény: megszületett az új NIMRÓD – és mint a próbaszám bizonyította – tartalmi és formai újításaink találkoztak a magyar vadászok elközelítésével. Természetesen nem mindenkivel... ebben reménykedni sem mertünk, de jól esett hallani, olvasni azokat a véleményeket, melyek – a hibái mellett – örömmel üdvözölték a lapot, a színes képeket, a szélesebb skálán játszó szerkesztést, amit a szerkesztő bizottság „magazinosabb” jellegűnek határozott meg.

Nem minden izgalom nélkül nyújtjuk át Önöknek az új NIMRÓD-ot, a most kezdődő évfolyam első számát, ugyanis – mint annyi más kezdet – ez a szám is magán hordozza a „gyermekbetegségeket”. Es egyúttal kérni is szeretnénk: legyenek türellemmel, legyenek még egy kis ideig elnézőek a lappal szemben... írják a szerkesztőség javára, hogy a változások bizony megingással, bizonytalanságokkal járnak. Különösen a színes technika, a színes képek indulása okoz gondot, mert eddig a NIMRÓD nem igényelte a színes dia-felvételeket.

Ha végiglapozzák a kezükben levő lapot, reméljük egyértelműen kitérnek belőle a szerkesztés jelenlegi koncepciója: szórakoztatva oktatni, nevelni és informálni a vadászokat és a nem vadász olvasóinkat. Természetesen ne vegyék sértésnek, ha – jó értelemben – „oktatni-nevelni” akarunk, úgy érezzük csak ebben a szellemben léphetünk a NIMRÓD hagyományainak nyomába.

Néhány szót az állandó rovatainkból: a 2–3. oldalon levő képösszeállításunk, a 24–25. oldalas átmenő fotónk, a színes hazai és külföldi képekkel illusztrált riportjaink minden lapszámban megtalálhatók lesznek. Minden lapban olvashatnak interjúkat neves személyiségekkel. „Házunk tája”, „Aktuális”, „Tüske”, „Vadászportrék”, „Horizont”, „Sajtószemle”, „Vadászkönyvespolc”, „Vadászkonyha”, „Vadászat és művészet” című rovatunk nemcsak állandóan, hanem állandó helyen lesz megtalálható. Kérjük fogadják szeretettel „Magasles” című folytatásos írásunkat, melyben aktuális kérdésekről, a mindennapi élet kisebb-nagyobb történéseiről szólnunk, illetőleg szólnak a történetek állandó és epizód szereplői. Szintén folytatásos lesz a „Bemutatkozik...” sorozatunk, melyben az ország legkülönbözőbb tájain működő vadászárságok saját magukat mutatják be képekkel és írásokkal...

Sok vitát váltott ki, végül is egyértelművé vált, hogy egy vadászújság rangját az adja meg: mennyire tükrözi a szakmát, jelen esetben a vadászat, vadgazdálkodás, a természet-, és környezetvédelem színvonalát. A szerkesztő bizottság állásfoglalása értelmében ezt a színvonalat, a szakmai-tudományos eredményeket – elsősorban – a NIMRÓD minden hónapban megjelenő FÓRUM-a – és remélem az egész lap – teszi majd szemléletessé.

Tisztelettel

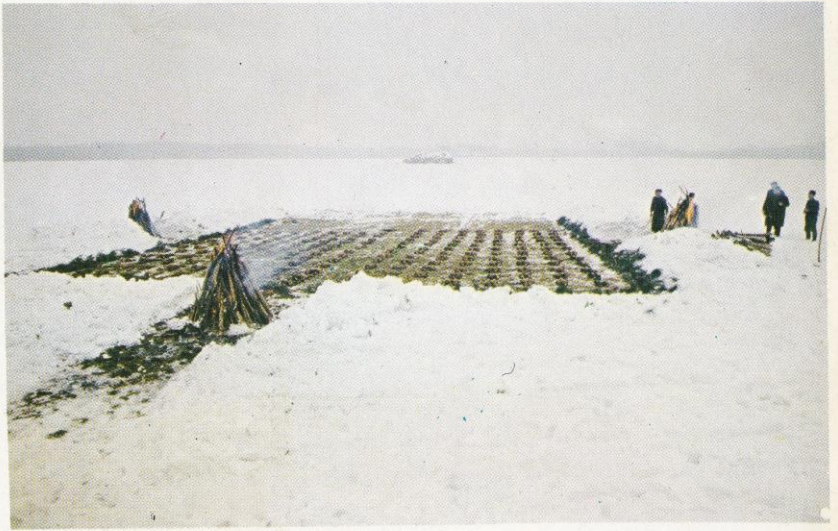
Csekő Sándor

JANUÁR

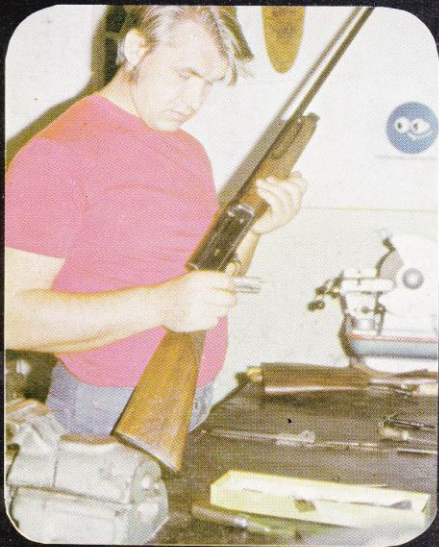
*Az erdőszélen lopva róka jár
s csapás végén havas bozótba fordul...
A köd mögül rekedten szól a „kár”...
Felborzolt tollal ül a him-pirók,
hóuzumarát szítál az ág le rája,
félálomban lát nyár-illúziót
s olyankor szól althangú fuvolája.*

(APRILY LAJOS: Hóban)

FOTÓ: NAGYGYÖRGY SÁNDOR,
FEHER MIKLÓS
GRAFIKA: BALOGH PÉTER

A VADÁSZOK SZOLGÁLATÁBAN

FEGYVERJAVÍTÓ MŰHELY EGERBEN

A Heves megyei vadászok örömeire 1975 áprilisától fegyverjavító műhely működik Egerben. Eddig általában Budapestre kellett utazni a legkisebb fegyverhiba megjavíttatásáért is, és bizony sokan hanyagolták az időszakonkénti átvizsgálást a nagy távolsági no meg az időt rabló kétszeres ide-oda utazgatás miatt.

Pedig a „minden vasárnapi” vadászidény után illő megvizsgáltatni, szakemberrel karban tartatni fegyverünket, hogy biztonságosan lehessen használni.

Ilyen gondokon segített a Heves megyei Szolgáltató Vállalat, amikor fegyverjavító részleget hozott létre Egerben, a Maklári úti központi telepén, ahol négy helyiséget alakítottak ki erre a célra, és felszerelték mindennel, ami a jó munka elvégzéséhez szükséges.

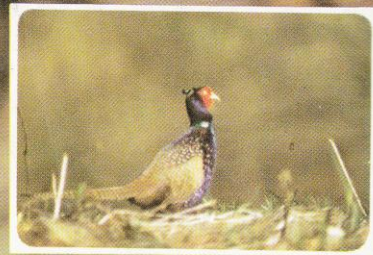
Kalauzunk, Popovits József igazgató – 40 éve vadász – elmondotta, hogy mintegy negyvenféle szolgáltatási tevékenységük egyike a fegyverjavítás, és az indulás óta sok golyós, sörétes és több önvédelmi – fegyvert javítottak már, átlagban hat nap átfutási idővel.

– Milyen munkák elvégzését vállalják?

– Mindazt, ami egy fegyverrel adódhat: cső- és tusacsere, gyorsítóbeépítés, zárdugattyú-átalakítás, irányzékcseré, biztosító beépítése, csősinforrasztás, lakatrendszer-javítás, távcsőszerelés, belövés stb. stb. Nagyon szép és tartós barnitást is tudunk csinálni. Eddig még semmilyen igényt nem utasítottunk vissza, annak ellenére, hogy az alkatrészellátás bizony akadozik. Magunk is készítünk alkatrészeket speciális gépeinken, de igen jó a kapcsolatunk a Wesselényi utcai ktsz-szel, ahonnan az általunk készített diófatusákért sok mindent be tudunk szerezni.

LÁJER MIKLÓS

FOTÓ: PILISY ELEMÉR

Az első lépések...

FOTÓ: NAGYGYORGY SANDOR

AZ ÁRPÁDHALMI FÁCÁNPARADICSOM

Tavaly 100 ezer csirkét keltettek ki. Jelenleg 6 ezer tojóval és ezer kakassal dolgozik az állomás. A következő nagy lépés lesz a fejlődésben, amikor már többé nem napocsibét szállítanak a megrendelőnek. FOTÓ: KARFF

Kereken 20 évvel ezelőtt tette meg a MAVOSZ az első lépéseket, az alföldi apróvad-gazdálkodás új útjainak keresésében. Csongrád megye keleti csücskében – a békési határban – Árpádhalom község területén, ideális környezetben. 1955-ben egy kis fácánkeltető állomást létesített. A telep munkája csak annyiból állt, hogy az állami gazdasági és szövetkezeti mezőkön dolgozó traktorosoktól, aratóktól, egy forintért beváltották a kikasztált fácántojásokat, és azután kotlóstyúkkal – több-kevesebb sikerrel – megpróbálták kikelteni a tojásokat. A mezei embereknek nem érte meg többé eltaposni vagy kifosztani a fácánfészket, mert a tojásgyűjtés igen jó mellékes jövedelemnek bizonyult. Olyannyira, hogy pár év múltán már nem is lehetett annyi kotlóstyúkot „felhajtani” a vidéken, amennyire szükség lett volna...

De hogyan fejlődött ez a csöpp kis állomás, a magyar apróvad-gazdálkodás és tenyésztés a külföldi szakemberek által is gyakran megcsodált büszkeségévé?

Beszéljen erről Töröcsik Mátyás, a tapasztalt öreg vadgazda, aki csaknem az alakulástól mostanáig vezette az állomást. Most már fiatal diplomás mérnök, vadászati szakember – Rajnai Ferenc –, áll az üzem élén. A sok évtizedes, alapos gyakorlati tudású Töröcsik pedig a helyettese, aki nagy-nagy szeretettel kalauzol a már-már óriássá fejlődött, szanatóriumi tisztaságú üzemben.

Húsz évvel ezelőtt, egy kis tanyai parasztporta megvásárlásával kezdődött. E köré csoportosult csakhamar ezerszáz holdnyi önálló vadgazdasági terület, amely a hatvanas évek elejére tizenkétezer holdra bővült. Ma pedig már kereken 23 ezer hold erdő, szántó és rét tartozik a gazdaság kezelésébe. Ez nem társasági terület, a MAVOSZ mintagazdasága.

Tíz-tizenöt évvel ezelőtt – emlékszik vissza Töröcsik Mátyás – sok-sok jól fizető külföldi vadászt is fogadtunk itt kakasvadászatra. De rég felhagytunk már ezzel, mert beláttuk, hogy az árpádhalmi fácánok hazai apróvad-gazdálkodásunk tekintetében sokkal értékesebbek annál, hogy bármilyen jól fizető külföldi vadászokkal lelovessük.

A nagy kiterjedésű vadászpa-

radicsomban ritkán dörrennek fegyverek. A fácánt, nyulat hálókkel élve fogják be, s tömegesen szállítják az ország minden tájára, vérferlisítés és a meggyűrült vadállomány gyarapítására.

Az állomáson 1961-ig folyt, az úgynevezett félvad-tenyésztés; a kotlóstyúkokkal való keltetés. Ekkor létesítették az első, mindössze 200 fácántyúkból és a hozzá tartozó kakasokból álló törzsállományt. Még három évvel később is csak 500 tojóra alapul a tenyésztés. De ezzel az állománnyal már évi 20 ezer tojást tudtak előállítani. 1966-ban először az öreg parasztház kis szobáiban, 500-as kis francia asztali keltetőgépek kezdtek segíteni a kotlósoknak.

– Akkor forradalmi újdonságként hatottak a „kisfranciák” – emlékezik az öreg vadász –, a mostani technikához képest apró gyermekjátéknak tűnnek.

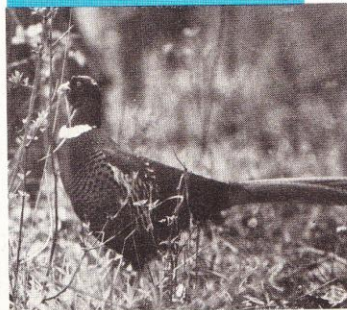
Ezt magam is könnyen nyugtázhatom, amidőn megmutatja az egyik külsőre, belsőre vadonatújként ható keltető üzemszarnakot. Az elektronika legkorszerűbb eszközei állnak itt – méghozzá nagy mennyiségben – a korszerű apróvad-gazdálkodás szolgálatában. Összesen kilenc pár, egyenként 6 ezer tojást befogadó keltetőgépet látok más gépek, berendezések társaságában. Mint mondja a házigazda, jó félmillió forintba került ezeknek a gépeknek párja. Azért beszél párban, mert az előkeltető gépekben 21 napig van a tojás, és azután három napra átkerül az úgynevezett bújtatógépekbe, ahol is kibújik a madár a tojásból, s legvégül különleges inkubátorok szárítják, dajkálják a világra az apró, gyámszertalan jószágokat.

Az idén 100 ezer csibét keltettek ki. Jelenleg 6 ezer tojóval és ezer kakassal dolgozik az üzem. A következő nagy lépés lesz a fejlődésben, amikor már többé nem napocsibéket szállítanak a megrendelőnek, hanem hathetes korban megerősödvé vehetik át a vadásztársaságok a kis fácánokat. E cél érdekében 4 milliós költséggel épülnek, s már tető alatt vannak az újabb nevelőházak.

Vendéglátóm szól arról is, hogy az évi haszonként könyvelhető jövedelem, másfél millió forint kö-

Az évi haszonként könyvelhető jövedelem másfél millió forint körül van, de nem is a haszonszerzés itt a központi cél.

ül van. Ez tulajdonképpen nem sok. Az 1971 óta folyó nagy beruházásoknak csak kis hányadát teszi ki. De nem is a haszonszerzés itt a központi cél. Hanem az a misszió, amit ez a szárnyasvad-tenyésztő telep betölt a modern hazai vadgazdálkodás fejlesztésében. Ez a vadgazdálkodás mindinkább megtalálja helyét a mai világ „kemizált”, iparosított mezőgazdaságában. A mai viszonyok között nincs már ideje, lehetőség a vezetőnek leszállni a kombájnrról, madártojást szedni a kalapjába. Jószerével a magas, zárt fülkéből észre sem veszi a fészken lapuló madarat. Ezért volt szükség a vadtenyésztő telepek folyamatos kiépítésére, melynek első, legnagyobb modellüzeme az árpádhalmi.

Már korábban megszervezték itt a hivatásos vadász szakmunkásképzést is. Jelenleg hat vadásztanulója van az állomásnak. Arra gondolok, hogy a szakképzett, fiatal hivatásos vadgazdák innen rajznak majd ki a környező vadásztársaságokba, hogy a szakma rangjára emeljék a vadtenyésztés munkáját. Töröcsik Mátyás azonban megnyugtat, hogy ez még sokáig nem lesz így. Minden általuk képzett hivatásos vadászra belátható ideig az árpádhalmi telepek is szüksége lesz. Mert bármilyen nagy is az eddigi fejlődés, valójában ez még mindig csak a kezdet.

CSEPI JÓZSEF

**Dr. Romány Páll,
a mezőgazdasági
és élelmiszerügyi
miniszterrel**

A megértés, az együttműködés, a közös gondok, közös rendezése hozhat megoldást

NIMRÓD: – *Hogy érzi magát a miniszteri székben?*

ROMÁNY PÁL: – Van ilyen szék? Ha van, akkor elmondhatom: nem kényelmes. Egyébként fokozatosan kialakul az a rend, az a munkastílus, amit szeretnék. Még nincs egy esztendeje, hogy a MÉM-be kerültem, amelynek egyik jogelődjénél 22 évvel ezelőtt már dolgoztam. Most tavaly augusztusban láttunk neki igazán a közös munkának és novemberben jelentettük be az átrendezést, a szervezeti korrekciókat.

NIMRÓD: – *Sokan félték és talán még most is, tartanak Öntől...*

ROMÁNY PÁL: – Én is hallottam róla. Pedig annak, aki tudja a feladatát és rendesen végzi a munkáját, nincs mitől tartania. A kezdeti időkben többször elmondtam: fel kell hagyni azzal a szokással, hogy döntés után vitatkozik a „hivatal”! A döntés meghozatala előtt mindenkinek lehet véleménye, javaslata, sőt feltétlenül mondja is el – ehhez a légkör adott –, de ha a döntés már megszületett, nincs vita! A határozatokat végre kell hajtani, dolgozni kell! Ebben következetes vagyok... talán ezért terjedtek el ilyen hírek.

NIMRÓD: – *Vadászati, vadgazdálkodási kérdésekkel kerestem fel Önt hivatalában, ezért az első ilyen jellegű kérdésem így hangzik: vadász-e a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter?*

ROMÁNY PÁL: – Vadásztársasági tag vagyok. Az igazsághoz viszont az is hozzátartozik, hogy nem szenvedélyem a vadászat. Tisztelem és becsülöm azokat, akik ennek a hivatásnak, szakmának... szenvedélynek, hobbynak, sportnak a kedvelői. Jómagam azonban inkább a város sétákban, erdei csavargásokban lelem örömeimet. Szeretem a természetet, az állat- és növényvilágot, a csendet. Még Kecskeméten voltam, amikor a Vadászati Világkiállítás után „elkunyeraltunk” a bemutatott állatok egy részét, a főpavilon előtt álló dámszobrot és a városi tanács segítségével létesítettünk a gyerekeknek egy vadaskertetet, átalakítva a város régi Műkertjét. Nagyon sokan segítettek a felépítését, betelepítését. Erdészek, vadászok, biológusok – szülők. A természet szeretete és a vadászat gyerekkoromban kezdődött. Hajtó is voltam a 30-as évek végén a szajoli uradalomban...

Mostanában hivatalból is foglalkozom a vadászattal, kérelmek-panaszok futnak be hozzám.

Legutóbb például az Operaház – még Székely Mihály által szervezett – vadásztársasága küldött hozzám egy levelet, amelyben területet kérnek. A Minisztérium főosztálya és az illetékes megyei tanács vizsgálja, hogy mit tehetünk.

NIMRÓD: – *Mi az oka annak – az Ön véleménye szerint –, hogy a környező országokban (a lakosság számához képest) sokkal több a vadász, mint nálunk Magyarországon?*

ROMÁNY PÁL: – Azt ne várja tőlem, hogy én mondjam meg miért több a vadász a környező országokban... inkább arra válaszolok, hogy nálunk miért ennyi. Úgy gondolom, hogy ha folytatni akarjuk ezt a nemzetközileg elismert színvonalú és eredményes vadgazdálkodást... jelentősen nem növelhetjük a vadászok számát. Annak ugyanis nem sok értelme lenne, amit például Olaszországban látam, hogy emberek vadászpuskával a hátukon a vasárnapi utcán ácsorogjanak. Az utcán! Bizonyára nincs hol és nincs mire vadászniuk. A vadászpuska nem lehet sem státuszszimbólum, sem egyszerű dísz. Nem kell feltétlenül mindenkinek vadászniuk lennie, ami egyébként is költséges sport. A természetjáráshoz, a horgászathoz képest mindenképpen. (Ez persze nem jelenti azt, hogy nincs szükség a vadászok utánpótlására. A becsületes és a vadgazdálkodással, vadászattal járó többletmunkát vállaló fiatalok nyitott kapukat döngöttek.) A természetet lehet úgy is kedvelni, ha valakinek nincs puskája, a szabad időt egészségesen, jól el lehet tölteni túrázással és más sporttal is. Valójában tehát én nem látok ebben semmi gondot. Az igényt persze elismerem és a javuló életszínvonal egyik jelének könyvelem el.

NIMRÓD: – *Az Ön megítélése szerint, mennyire fontos a népgazdaságnak a vadászat, a vadgazdálkodás? Egyáltalán mi a véleménye arról az ágazatról?*

ROMÁNY PÁL: – Fontosnak tartom, de nem a legfontosabbnak. A vadászat és a vadgazdálkodás a mezőgazdaság egy része, amely elválaszthatatlanul hozzátartozik a biológiai környezetünkhöz. Első helyen minden esetben a mezőgazdaság és ennek népgazdasági jelentősége áll és csak ezzel egyeztetve, összehangolva következhet a vadgazdálkodás. Ezt egyébként a törvényeink is így szabályozzák! A vadgazdálkodás népgazdasági jelentőségét azonban nem hagyhatjuk figyelmen kívül, tudjuk, hogy valutát hoz az országnak...

Ami a vadászatról alkotott véleményemet illeti, elmondhatom, hogy nagyra értékelem a vadászok szakmaszeretét, kollektív szellemét, ismerem a vadásztársaságok foglalkozás szerinti összetételét, természetesen tartom tehát az érvényesülő demokratizmust. A vadásztársaságokban tudják, hogy kinek-kinek más a „polgári” életben a „lőállása”, a felelőssége, de a vadászatok során minden puska egynek számít és az ottani szabályzat érvényesül. Ezt is természetesen tartom és egyben örvendek, éppen ezért mert a vadásztársaságokban számos tapasztalt, környezetben jól ismert vezető található. Köszönettel szeretném nyugtázni a vadászok tájgondozó-, tájvédő tevékenységét, a természet védelmére tett törekvéseit. Ebben az összefüggésben látom a vadászat, a mai vadgazdálkodás lényegét. A vad ugyanis csak környezetével együtt maradhat fent. Az elmúlt évtizedekben sokat változott ez a környezet a nagyüzemi, korszerű mező- és erdőgazdálkodás térhódításával. Tájak módosulása, a természetes élőhelyek kultúrtájává válása szűkíti a vad kedvelt környezetét. Ebben az új helyzetben, a társadalmi-gazdasági elképzeléseinknek megfelelően kell megtalálni a vadgazdálkodás helyét, szerepét a népgazdaságban. Úgy hiszem, nem járunk rossz úton, amikor azt mondjuk, hogy a természetvédelem és a vadállomány védelme egységes munka. A vadászat egyre jobban a szigorú természetvédő, a szelektáló, azaz nemesítő, valamint a tudatos termelő, áruszemléletű célok felé tolódik el... megtartva a hangulatát, ősi hagyományait, sportjellegét.

NIMRÓD: – *A mező- és erdőgazdálkodás szoros kapcsolatban van tehát a vadgazdálkodással. Hogyan valósul meg az ágazatok közötti összhang, hogyan rendezik az esetleges ellentmondásokat?*

ROMÁNY PÁL: – Az utóbbi években több olyan rendelkezés született, amely a mező- és erdőgazdálkodás, valamint a vadászat összehangolását írja elő. Úgy gondolom, ebben a kérdésben a vadállomány ésszerű szabályozása a legfontosabb. A mezőgazdasági üzemek helyenként panaszkodnak, hogy sok a vad, sok a vadkár és azt javasolják: csökkentjük a vadállomány létszámát. Odáig elmentünk, hogy egy-egy területen a tilalmi időktől függetlenül is engedélyeztünk vadászatot. Ennek lett is eredménye. Például amióta a gyümölcsösökben és kertkultúrákban lehetőséget adtunk tilalmi időben is a nyúl vadászatára... kevesebb panasz hangzik el.

NIMRÓD: – *Sok vadásznak az a véleménye, hogy a „vadászellenes” hangulatnak nem egyszer a mezőgazdasági üzemek a hangadó... és mindig a vadkár az ütközőpont.*

ROMÁNY PÁL: – Nem hiszem, hogy általánosítani lehet. Úgy tudom, nagyon sok vadásztársaság és mezőgazdasági üzem megoldotta a vadkárrendezés kérdését... nincs közöttük vita. Előfordulhat azonban, hogy a gyengébben működő gazdaságokban igyekeznek a saját hibáikat a vadkára fogni és így a kieső jövedelmet pótolni. Ez nemcsak a vadkárnál fordulhat elő, az Állami Biztosító gyakorlatából is vehetünk eseteket. Ismétlem: esetekről lehet szó, nem általános törekvésekről. Az pedig konkrét, helyi cselekvést indokol. És nem szabad – ezt nem is engedjük meg! – a vadkárból nyereséget kovácsolni! Gazdasági fejlődésünk, állami politikánk értelmében közösen

kell védekezni a mező- és erdőgazdasági károk ellen. Ha a vadászok és a mezőgazdasági szakemberek szervezeten és a modern technika segítségével védekeznek, elkerülhető a nézeteltérés. A megértés, az együttműködés, a közös gondok közös megoldása hozhat változást.

NIMRÓD: – *A mezőgazdasági üzemek érdekeiről már volt szó, de vajon milyen mértékben védjük a vadállományt, a vadászok érdekeit?*

ROMÁNY PÁL: – A vad érdekét, életfeltételeinek biztosítását számtalan előírás, szabály, vadászati tilalom stb. szolgálja. Ezek végrehajtása és ellenőrzése egyrészt a hivatásos és sportvadászok, másrészt a mező- és erdőgazdasági üzemek, valamint az államigazgatás feladata. Vadállományunk értéke a természetes körülmények között élő populációkban rejlik. A helyes állomány szabályozás, az adott terület eltartóképességének fenntartása az egyedül lehetséges út a jó minőségű populáció fejlődésére. Esetenként jobban oda kell figyelni azonban a vad mentésére, a vegyszerek alkalmazására, a vad életfeltételeit biztosító fészkelőhelyek, búvóhelyek, fasorok, erdősávok stb. védelmére. Hatékonyabbá válnak ezek a törekvések, ha a vadászok, vadásztársaságok helyenként még tapasztalható befelőlődését felváltja az azonos célokért dolgozó egyesületekkel, természetbarátokkal, horgászokkal, intézményekkel bővülő kapcsolat. Sokat tehetnek a vadászok a természet megszeretetéséért is. Csak örülni lehet az olyan nagy-szerűen rendezett állandó vadászati bemutatóknak, kiállításoknak, mint amilyenek Bábólnán vagy Szécsényben láthatnak az érdeklődők. De azt is lehet becsülni, amikor a vadászok, vadásztársaságok preparált zsákmányt, kitömött állatokat adnak át a helyi iskoláknak. Mert a vadászat környezetvédő, biológiai nevelő szerepe nem szűkülhet le a vadra vagy a vadászható vadfajokra. Nem külön a vadászok feladata mondjuk a szarvas védelme, az ornitológusoké az énekesmadarak óvása, a természetvédőké az alföldi puszták élővilágának megmentése, a halászköze-horgászoké a vizek gondozása... és nem lehet a „senki földje”, ami ezeken kívül esik. Ebben a kérdésben is közös a gond és közös a jövő – az emberek jövője – is.

NIMRÓD: – *Gondolom sok mindenről beszélhetnénk még. Bejejezésül egyetlen kérdés: hogyan látja a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter a vadászat jövőjét?*

ROMÁNY PÁL: – Nem hiszem, hogy okom lenne a borulásra, ha reális célokat tűzünk magunk elé. Bizom abban, hogy a vadászok mindent megtesznek a szakmai programok megvalósításáért, a tudományos eredmények minél gyorsabb valórváltásáért, átveszik a nemzetközi eredmények közül a legjobbakat, továbbfejlesztik az állománykezelési modelleket, javítják a tenyésztéstechnológiákat, erősítik a genetikai alapokat... így nem maradhat el az eredmény. Hiszem, hogy a vadászok sok támogatóra találnak a jövőben is, hogy szakmai elhivatottsággal művelhessék a vadállomány gondozását, fejlesztését. Népszerűségük növekszik, ahogyan nő a vadászat kultúrája, etikája, fegyelme, biztonsága. A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium és jómagam is mindent megteszünk a helyes törekvések támogatásáért, a központi akarat és a kívánt sokoldalú együttműködés kiteljesedéséért.

E gondolatok jegyében kívánok sikereket gazdag, boldog új esztendőt minden vadásznak, a szakma hivatásos művelőinek és a NIMRÓD valamennyi Olvasójának.

– CSS –

A vadászat és a vadkereskedelem népgazdasági érdeke

A MAVAD gazdasági igazgatója, Csák László szikár, napbarmitott férfi, bizonyára sok időt tölt a szabadban. Mint meg tudom, nem vadászember, a természetjárás a szenvedélye. Vadhúst ritkán eszik, a családja nem kedveli a pikáns ízeket. A vadhúsexportról beszélgetünk. Kevés gazdálkodási ág hoz ilyen kevés ráfordítással ilyen sok valutát, mint a vadászat.

– A vadgazdálkodás a pontosabb kifejezés – javít ki Csák László. – Mert a jó hírért, a dollárért keményen megdolgoznak a vadászok. Az elmúlt évtizedek céltudatos szelekciós munkájával sikerült elérni, hogy a magyar erdőkből kerüljen ki a világrekorder gím-szarvas, óz, dámlapátos trófeák. Hogy legszívesebben a magyar nyulat, fácánt, foglyot vásárolják a francia, olasz, német vadállomány frissítésére. Egy-egy „kitelepülő” nyúlért 22–24, fácánért 4–6, fogolyért 7–9 dollárt kapunk. És az élővad nagyon olcsón hozza a valutát – 28,3 forintba kerül így 1 dollár. A MAVAD egész tevékenysége kifizetődő, 33,4 forint a vállalat dollárkitermelési mutatója. Csak néhány termelési ág versenyezhet vele, az olyan káposzta, világhírű cikketek termelők, mint pl. a gyógyszeripar.

A vadkereskedelem három legfontosabb feladata: az élővad és a lötvad exportja s emellett a vendégvadászok fogadása. Mindhárom kemény valutát hoz a népgazdaságnak. A MAVAD szoros kapcsolatban áll az ország 756 vadásztársaságával és jó néhány állami, illetőleg erdőgazdasággal. Gondos szervezőmunkával felméri az összefogható és a kilőésre szánt vad mennyiségét, egyeztetni a vadászterületek lehetőségeit a vendégvadászok igényével, szervez, lebonyolít, kooperál. Mindebből kitűnik, hogy tevékenységének túlnyomó része – szám szerint 95%-a – exporttevékenység.

– Az ózhús kilójáért 2 dollárt, a vadisznoért 1,7 dollárt, a szarvasért 1,6 dollárt fizetnek a külföldi kereskedők – folytatja a gazdasági igazgató. És többet is megvennének, ha volna. A vadásztársaságok nagy gondot fordítanak az állományra, zsákmány is akad bőven, de sajnos még mindig sok értékes vadhúst elkótyavetyélnak. Győrött, Kaposvárott, Kecskeméten, Vecsésen, Debrecenben, Biharugrán és a fővárosban a Józsefvárosi pályaudvaron

van hűtőtérrel ellátott állandó átvevőhely. Ezenkívül 15 hűtőkamrás átvevőhely is létesített a MAVAD, mégis gyakran előfordul, hogy a vadászok nem oda viszik a lött vadat hanem eladják helyben – sokszor olcsóbban, mint az egyéb húsokat. Pedig a hivatalos felvásárlási ár igen magas: a vadásztársaságoknak 1 kiló ózhúsról 50–60 forintot, a fácán darabjáért 50 forintot fizetnek.

– A MAVAD tavalyi exportbevételének 38%-a a lötvadvad-kivitelből, 23%-a az élővad-exportból, 27%-a a béravadásztársaságokból, 12%-a pedig az úgynevezett aprócskák kiviteléből származik – sorolja Csák László, majd magyarizáltként hozzátézi – aprócskák például a csiga, amiből idén 1,3 millió dollár értékűt szállítunk Nyugat-Európába. A teljes bruttó forgalmunk közel 15 millió dollár, de ezt csak akkor érhetjük el, ha jó kapcsolatban vagyunk a vadászokkal. Az általunk értékesített árú 60%-a a vadásztársaságoktól, 40%-a pedig az állami-, és erdőgazdaságoktól kerül hozzánk. Jó árat adunk a vadért, a béravadászat is kifizetődő, ezen felül évente 10 millió forintot juttatunk a MAVOSZ-nak a vadgazdálkodás korszerűsítésére, hivatalosan így mondjuk: export árualap előállítására. A mi költségünkön hoztuk be például az első fácánkeltetőket 10 éve – azóta sok keltető működik, többségük a vadászok kezelésében. Jórészt ennek köszönhető, hogy a fácán törzsállomány megközelíti a 2 milliót, bőven jut belőlük a hazai és a külföldi vadászok puskája elé és sokat szállíthatunk „vérfriessítésre” az európai államokba.

– Nincs nehéz dolgunk – csukja be a számsorokkal zsúfolt kimutatásokat Csák László. – A magyar vadnak jó híre van az egész világon. Ezért rendezhetjük meg Budapesten a Vadászati Világkiállítás, hadd teszem hozzá, nagy sikerrel, több mint 2 millió látogatóval. Jó hírnünket bizonyítja a vendégvadászok nagy száma is. A magyar trófea fogalom. Egy-egy világrekorder agancs értéké 200 ponton felül néha sokszorososa az aranyénak. Igaz, a különlegesen szép trófeát nemzeti kincssé nyilvánítjuk és a Mezőgazdasági Múzeumban őrizzük, megőröktve az elejtő nevét is. Ez kárpótolja a külföldi vadászt, no meg a hiteles gipszmásolat és persze a szép vadászemlék. Az elejtett vad hása is a vadásztársaságé vagy a gazdaságé – mégis örömmel jönnek a külföldiek hozzánk. Úgy is mondhatnám, hogy Magyarországon vadászni „sikk”. Pedig nem olcsó mulatság, de hozzánk a vendégvadász biztosra jöhet, megtalálja a pénztárcájához illő és a kedvére való vadat. Az olaszok, franciák augusztusban, szeptemberben érkeznek kacsázni, majd libahúzásra megint visszatérnek, aztán késő ősszel, télen jönnek fácánozni, nyulat vadászni. A németek, osztrákok, svájciak a nagyvadat kedvelik: a szarvast, őzet, dámat, disznót. Ez drágább, de úgy tartják, nemesebb szórakozás, mint a sörétes puskásoké. A vadászaházak kényelmesek, az állomány jó, a vendéglátók kedvében járnak a vadásznak – persze, hogy szívesen jönnek. Ezért aztán visszatérő vendégeink vannak, semmi pénzért ki nem hagynának egyetlen idényt sem. Hogy jól érzik magukat, az egyértelműen a vadásztársaságok, a gazdaságok érdeme.

FÜLDVÁRI GÉZA

**szállodai szobafoglalás
éttermi asztalfoglalás
kongresszusok
rendezvények
szervezése
kedvezményes
programok**

a **HUNGARHOTELS**

**szállodáiban
és éttermeiben**

A RÉSZJEGYEK JEGYZÉSÉRŐL

A magyar vadászok előtt ismert a Szövetség fácánprogramja. A gazdasági élet valamennyi területének gyorsütemű fejlődése, különösen a mezőgazdaság iparszerű termelése mellett hosszú távon az apróvad vadászat legbiztosabb bázisa a fácán. Szakemberek tudják, hogy a fácán gyorsan tud alkalmazkodni a környezeti változásokhoz, hiszen nem ragaszkodik tenyészkörzetéhez, ezért a nagyüzemi mezőgazdaság hatásait könnyebben viselik. Köismert tény az is, hogy a fácán bármilyen állománysűrűséget kibír, ha megfelelő mennyiségű takarmányt biztosítanak a részére, és a védelméről gondoskodnak. A fácán törzsállomány védelmét messzemenően szolgálja az is, hogy Magyarországon csak fácánkakasra vadászunk, a tyúk pedig megmarad szaporításra. Az összes vadfajok közül a fácán mesterséges tenyésztése van minden részletében kidolgozva, és szinte tetszés szerinti mennyiségben előállítható.

Ezek a főbb szakmai tényezők serkentették Szövetségünket arra, hogy már 1968-tól mind nagyobb mértékben támogassa a mesterséges fácántenyésztést. A mesterséges fácántenyésztést kiegészítő egyéb intézkedésekkel együtt néhány év alatt a 700 ezres törzsállomány 2 millió fölé növekedett és alapjában megváltozott a fácánvadászat lehetősége is.

Közben a mesterséges fácántenyésztésben jelentős változások történtek. Korábban több száz vadásztársaságnál a házi kotlósok alkalmazásával keltezték és nevelték félvadtenyésztési módon a fácánt. Ebben az időszakban a központi telepek fő feladata a jóminőségű fácán tenyésztés előállítására volt. A lendületes kezdet után új problémák keletkeztek, hiszen egyre nehezebbé vált a házi kotlós beszerzése, sőt a Dunántúli megyékben e hiány miatt nem is tudott a félvadtenyésztési módszer elterjedni. A múlt években keletkezett járványos betegségek még azokon a helyeken is visszaszorították a házi kotló alkalmazását, ahol az már szinte hagyományos volt.

Szakembereink felismerve az újabb problémát, kidolgozták a házi kotlós nélküli nevelési módszert, amely ugyancsak a félvadtenyésztésen alapszik, azonban az eljáráshoz alapanyagként napos csibére van szükség. Az új helyzet néhány év alatt megváltoztatta a központi fácántelepekkel szembeni igényeket, az egyszerű tojáshoz előállító telepekről ma már jóminőségű és nagymennyiségű napos fácáncsibét várnak. A tojató fácántelepek beruházási költségei alacsonyok, ezért rövid idő alatt tetszés szerinti kapacitásra növelhető. Ezzel szemben a napos csibe előállítás rendkívül költséges beruházás, a kivitelezés is sok időt vesz igénybe.

Szövetségünk megépítette a legkorszerűbb technológián alapuló Árpádhalmi fácánbázist, azonban még teljes kapacitással üzembe sem állította máris kiderült, hogy töredékét sem tudja kielégíteni az igényeknek. A szövetség beruházási lehetőségei nagyon korlátozottak, hiszen évente erre a célra 8-10 millió forintot tud fordítani. Ezen megfontolások alapján 6000-es Hencidai Fácántelep megépítése legfeljebb

1979-1980-ra tudna a termelésbe belépni. A Hencidai Fácántelep újabb 120 ezres napos csibe előállítására lesz képes, azonban kérdés, hogy mikor?

A Szövetség beruházási lehetőségei mellett a vadásztársaságok tulajdonában jelentős pénztártalékok vannak, amelyek az elmúlt évben megközelítették a 90 millió forintot.

Az Országos Kibővített Küldöttközgyűlés már többször foglalkozott a vadásztársaságoknál levő tőkék hasznosításának módszerével. Az 1975. október 24-i határozatában olyan elvi döntéseket hozott, amellyel a vadásztársaságok a saját igényeik kielégítését gyorsító, vadgazdálkodási célra a tartalékolt pénzeszközöket át tudják adni.

Ennek megfelelően kibocsátásra került a Hencidai Vadgazdaság beruházásához az alábbi minta szerinti részjegy.

A részjegykibocsátás feltételeiből világos, hogy a vadásztársaságok által átadott összeget a Hencidai Vadgazdaság fejlesztése

céljára kívánjuk fordítani, úgy, hogy 1977-ben 18 millió forintot beruházással a telep üzembe lépjen, és a vadásztársaságok részére tudja adni a napos csibét.

További előnye a részjegy jegyzésének, hogy a Hencidai Vadgazdaság gazdasági eredményéből részesedést is kaphat a vadásztársaság, az elővásárlási jogán túl. A részjegykibocsátás során arra is garanciát adunk, hogy a vadásztársaság a pénzét meghatározott feltételek között vissza is kapja, vagyis minden vadászkollektíva nyugodtan átadhatja pénzét a Hencidai Vadgazdaság fejlesztési céljaira, mert biztosíték van arra, hogy azt vissza is kapja.

A kibocsátott részjegyek névértéke 10 ezer, 25 ezer, 50 ezer és 100 ezer forint lesz. A vadásztársaságok részjegyzési szándékukat az összeg megjelölésével jelentésként be az illetékes megyei intézőbizottsághoz. A megyei intézőbizottság a jegyzésekről értesíti a központot, s a központ pedig megküldi a vadásztársaságnak a befizetésre vonatkozó értesítést és számlaszámát. Amikor a vadásztársaság befizetése a szövetség számlájára megérkezett, a fentebbi, Tanúsítvány-nak nevezett hiteles okmányt a vadásztársaság részére megküldjük, és központi nyilvántartásba vesszük.

Mindezek alapján az a reményünk, hogy a vadásztársaságok megértik a Hencidai Vadgazdaság fejlesztésére vonatkozó szándékunkat, és az ahhoz szükséges összeget a beruházás céljaira átadják.

DR. KOLLER MIHÁLY

MAGYAR VADÁSZOK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

TANUSÍTVÁNY

arról, hogy.....

vadásztársaság Ft,

azaz: Ft értékű

RÉSZJEGYET

jegyzett a hencidai vadgazdaság fácántelepének beruházási céljára. A túlordali feltételeket a vadásztársaság jegyzéssel, a Szövetség annak elfogadásával magára nézve kötelezőnek tekinti.

Budapest, 19 év hó -n.

P H

.....
pénzügyi főosztályvezető

FELTÉTELEK

1. Ez a Tanúsítvány bizonyítja, hogy a túlordalon feltüntetett vadásztársaság az ott meghatározott összeget, a meghatározott célra részjegyként a Szövetség számlájára befizette. A vadásztársaság tudomásul veszi, hogy a befizetett részjegy értékét három évig nem követelheti vissza.

2. A vadásztársaságnak a részjegy összegének arányában a hencidai vadgazdaságban előállított tenyész-fácánból a Szövetségnél alkalmazott áron elővásárlási joga van.

3. A vadásztársaságot a részjegy arányában a hencidai vadgazdaságban elért nyereségből részesedés illeti meg. Ezt a Szövetség az éves mérleg elkészítése után fizeti.

4. A részjegyet a Szövetség hozzájárulásával más vadásztársaság részére el lehet adni. A részjegy eladása esetén a Szövetséget elővásárlási jog illeti meg.

5. A vadásztársaság a hároméves várakozási idő lejártá után kérheti a részjegy értékének visszafizetését. Ezt a szándékát a tárgy év október 1-ig írásban kell a Szövetség részére bejelenteni. A Szövetség az így bejelentett visszafizetési igényt köteles legkésőbb a következő év végéig teljesíteni.

Budapest, 1975. december 1.

A MAGYAR VADÁSZOK
ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
képviselőiben

DR. KOLLER MIHÁLY
főtítkár

VALLUS PÁL
elnök

XII. Nemzetközi Vadbiológiai Kongresszus

Lisszabon, 1975. október 20—25.

Lisszabon, Portugália fővárosa adott otthont a vadbiológusok XII. nemzetközi segerszemléjének 1975. október 20. és 25. között. A rendkívül eseménydús, forrongó portugál politikai helyzet ellenére 16 ország közel száz vadbiológusa gyűlt össze, hogy számot adjon az elmúlt két év kutatási eredményeiről.

Egy rövid beszámoló keretében nehéz lenne egy-egy előadást az 56-ból kiemelni, de az egyes témák előadásainak és az azokat követő vitának eredményei, végső következtetései összefoglalhatók.

A mediterrán ökológiai rendszerek (ökológiai rendszerek = biológiai életközösség + élettelen környezet) témájában elhangzott előadások (elsősorban spanyol és portugál előadókól), azt fogalmazták meg, hogy a mediterrán táj sokoldalú hasznosításában jelentős szerepe van a vadgazdálkodásnak. Ebből adódóan a vadbiológiai kutatásnak be kell kapcsolódnia a mediterrán ökoszisztemek komplex elemzésébe.

A ragadozók köré csoportosított témájú előadások új módon ítélték meg a ragadozók (szórmés és szárnyas) vadgazdálkodási szerepét, természet-, környezetvédelmi jelentőségét. A korábbiakkal sokkal nagyobb

a lassan bomló vegyszermaradványok szaporodásbiológiai és genetikai hatásával. Az előadások kiemelték a vegyszeres növényvédelem és a környezetvédelem összehangolásának fontosságát.

A vadegészségügyi előadások elsősorban a paraziták szerepével, jelentőségével foglalkoztak.

A különféle témacsoportban hangzott el a házigazda főrendezőnek, Fausto da Silva Reis-nek nagy érdeklődéssel kísért előadása, melyben körvonalazta a vadgazdálkodás, vadbiológiai kutatás és vadászati igazgatás fejlesztési tervét, jövőjét Portugáliában.

A záróülésen az elnöki tisztet T. Peterle, az Egyesült Államok delegációjának vezetője töltötte be, mivel a következő kongresszust, sorrendben a XIII-at Atalantában rendezik, 1977. márciusában.

BERDAR BÉLA

MAVOSZ ifjúsági bizottság

Tapasztalatcserén Borsod megye fiatal vadászainál

A MAVOSZ ifjúsági bizottsága 1973 nyarán alakult meg. Azóta másodikban tartott együttes, kihelyezett ülést, ezúttal Borsod megye fiatal vadászainak vendégeként.

1975. november 10—11-én hármass célkitűzéssel utazott a MAVOSZ ifjúsági bizottsága Szerencsre. A MAVOSZ 1975. májusi „tisztújítását” követően most alakult újra, friss erővel gazdagodva az ifjúsági bizottság. A látogatás alkalmat adott az elmúlt három év eredményeinek vizsgálatára, összekapcsolva az ifjúsági munkában egyik legaktívabb megye fiatal vadászai munkájának részletes elemzésével.

A Borsod megyei ifjúsági bizottság, írott beszámolóját egy fontos dátum említésével kezdi. 1974. novemberre a Fialat Vadászok Országos Tapasztalatcseréje: Egerben. A megye fiatal vadászait első ízben tömörítette közös táborba az egri találkozóra való felkészülés. 1974. december másodikán Miskolcon került sor az első megyei ifjúsági találkozóra és a bizottság megalakítására. Három szakosztályt hoztak létre.

Az általános vadászati és kulturális bizottság országos és nemzetközi hírvéleményeket hívtott meg a megyébe. Kiadják az ország első ifjúsági vadász lapját, az Ifjú Vadász Híradót. Fokozott figyelmet igényel Borsod megye speciális helyzete. Az ország legnagyobb megyéjében több mint 200 a fiatal vadászok száma, összesen hetven vadásztársaság tagjai. Alapfokú vadgazdálkodási tanfolyamot szerveztek a sport- és hivatásos vadászok részére. A 140 résztvevő közül 62 harminc évnél fiatalabb volt.

Az egri találkozón elért eredmények alapján alakították meg az ifjúsági vadászklubot és vadászportlövő szekciókat. Az eredmények a vártnál is hamarabb jelentkeztek. Az egri találkozón az első és legjobb vizslavezető díjat, az idén Sáros-patakon megrendezett megyei vizslaverseny első öt helyezete közül, az I.—III. és az V. helyezést fiatal vadászok nyerték el. A győri országos főversenyen a kategória

III. helyezését az egyik Borsod megyei fiatal vadász kapta vizslájával.

A vadász sportlövő bizottságba a 70 vadásztársaság 70 fiatalát küldött. Közülük választják ki tehetségkutató versenyeken azt a csapatot, amely akár országos és nemzetközi vetélkedőkön is megállja majd a helyét. Az ifjúsági munkához sok segítséget kaptak a megyei KISZ- és az MHSZ-szervezetektől.

Illisz László, az Ifjúsági Bizottság elnöke hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az idősebb vadászokat is bevonják a klubok működésébe, megértessék a vadásztársaságok vezetésével, hogy az ifjúsági munka nem elkülönül, hanem aktívan segíti, szolgálja a vadászat, vadgazdálkodás érdekeit.

A beszámolókból kitént, hogy Borsod megyében korántsem élnek a fiatalokkal szemben azok az előítéletek, amelyek sajnos néhány megyében és vadásztársaságnál még tapasztalhatóak. A vadásztársaságok egyre szívesebben vesznek tagjaik sorába fiatalokat, tekintélyük is növekedett. A vadászok 10 százaléka a megyében már a 30 évvel fiatalabbak sorából kerül ki. A vezetőségválasztások során sok ifjú vadász kapott helyet az intező bizottságokban is.

A beszámoló után Szabó József, az ifjúsági bizottság titkára megköszönte a vendéglátó Borsod megyeiek tájékoztatóját. A bizottság tagjai több kérdéssel, és javaslattal járultak hozzá a Borsod megyei bizottság további munkájához. A bizottság úgy határozott, hogy a Fialat Vadászok II. Országos Tapasztalatcseréje — ennek megrendezésére Békés és Baranya megye is vállalkozott — helyéről és időpontjáról az Ifjúsági Bizottság következő ülésén hoznak döntést.

BARÓTI ANDRÁS

Aki tud segítsen!

A Köznevelés-ben, az Oktatási minisztérium hetilapjában „Biológiaórák a múzeumban” címmel Peczőliné Peterka Gabriella kesereg azon, hogy „...az iskolai szertárak állatgyűjteményei egyre szegényebbek, nincs, vagy csak elvétve fordul elő kitömött állat, egyre kevesebb a rovar- és növénygyűjtemény”.

A pedagógusnő — aki megyéjében a biológia szakfelügyelője — a zalaegerszegi Göcseji Múzeum október 31-én bezárt vadászati és természetvédelmi kiállításának megtekintése után fogott tollat és írta meg tapasztalatait. Miután a tanterv nem ad elég lehetőséget a környezet élővilágának megismerésére — írja — a fel-növekvő nemzedék növény- és állatfajismerete szegényes!

(Jóllehet a Nimród nem hivatott pedagógiai tanácsokkal szolgálni, a cikk olvasása kapcsán mégis támadt egy ötletünk, amelynek megvalósításában — lehetőségeinkhez képest — boldogan segítünk.)

Tény, hogy az általános iskolák biológiai szertárából sok-sok köz- vagy kevéssé ismert kitömött állat hiányzik. Ennek több oka lehet, valószínűleg kevés a preparátor, néhány vad egyáltalán nem vadászható, vagy ritka előfordulása miatt inkább a múzeumban mint az iskolában a helye... és még sorolhatnánk az okokat. Azt viszont biztosra vesszük, hogy éppen a vidéki iskoláknak volna lehetősége egy-egy vadásztársasággal, erdőgazdasággal kapcsol-

XII CONGRESSO DA UNIAO INTERNACIONAL DOS BIODISTAS DA CACA
XII CONGRES DE L'UNION INTERNATIONALE DES BIOLOGISTES DU GIBIER
XII CONGRESS OF THE INTERNATIONAL UNION OF GAME BIOLOGISTS
XII KONGRESS DES INTERNATIONALEN RINGES DER JAGDWISSENSCHAFTLER

LISSZABON, PORTUGÁLIA, 1975

szerepet szentel a vadbiológiai kutatás a ragadozók táplálkozásbiológiájának, etológiájának (viselkedésének).

A III. témacsoport — a vadgazdálkodási technológiák ismertetése — ölelte fel az előadások közel ötven százalékát s a széles skálán mozgó témák a vadgazdálkodás sok érdekes problémáját érintették.

Egyre nagyobb szerepet kapnak a modern technikai eszközök (TV-kamerák, rádió adó-vevők, lokátorok, számítógépek) a vadbiológiai kutatásban, de a gyakorlati vadgazdálkodásban is. A fauna-rekonstrukció, új vadfajok telepítése valamint a domesztikálás területén elért újszerű eredményekről számoltak be a szovjet kutatók.

Nemzetközi összefogást, s a megfigyelési, kutatási módszerek összehangolását sürgették a madárvándorlás témáját összefoglaló előadások, a vonuló madárfajok védelme, fenntartása érdekében.

Az V. szekcióban — peszticoidok (növényvédő szerek) problémáinak vizsgálata állt a középpontban. Több előadás foglalkozott

latba kerülni, s kérni az erdőjárók segítségét a különféle állatok elejtéséhez és preparálásához. Abban az iskolában, ahol csak egy vadász épesapa is van, még utána sem kell járni, rajta keresztül sínré kerülhetne az ügy, de gondoljuk, hogy sem a vadásztársaságok elnökei, sem az erdőgazdaságok vezetői nem mutatnának ajtót a kéressel előálló pedagógusnak. A vadászok általában tudják, ki vállalja a preparálást.

A cikkből nyilvánvaló az is, hogy nem egy-egy megye, vagy tájegység vadállományának összegyűjtéséről van szó, csupán az iskolaszertár hiányainak pótlásáról, gazdagításáról.

Es a mi segítségünk: ezúton is kérjük vadásztársainkat, hogy például a dűvadak, szarkák, szürkevarjak, rókák vagy egy-egy hasznos vad preparálásával segítsék az iskolákat, és a gyerekek jobb eligazodását az állatvilágban.

S. G.

Valahogy így...

Vadásztársaságunk csatlakozva a MAVOSZ Pest megyei küldötttertekezletének 1974. évi (a NIMRÓD augusztusi számában megjelent) versenyfelhívásához, elhatározta, hogy a felszabadulás jubileumát — a vadgazdálkodás fejlesztését szolgáló maradandó létesítményeink bővítésével — még emlékezetesebbé tesszük. E cél eléréséhez vadásztársaságunk tagjai mindkét évre, évenként és tagonként 25 óra önkéntes társadalmi munkát ajánlottak fel. Az intéző bizottság pedig vállalta, hogy a felajánlott társadalmi munkát úgy szervezi meg, hogy az a fő célt — a vadgazdálkodás fejlesztését és a vadászok pihenését, kikapcsolódását is — szolgálja. Emellett mindkét évre 10—10 000 forintot ajánlottak fel a megye gyermekintézményeinek támogatására.

Most, hogy e két nevezetes esztendő végegre értünk, illőnek tartjuk számot adni felajánlásunk teljesítéséről, önként vállalt munkánk eredményéről.

Vadásztársaságunk tagjai 1974-ben a válnalt 1250 órával szemben 1294 társadalmi munkaórát teljesítettek.

Bővítettük a vadóri lakást egy szobával, egy kamrával és egy pincével.

Még ugyancsak 1974-ben építettünk két 6x4-es szobát a vadászok, illetve a vadászvendégek kulturált pihenését szolgáló céllal. Az építéshez felhasznált téglát nagy részét a vadászok „termelték ki” bontási anyagból és maguk tisztították meg a maltertől, készítették elő az építéshez. Az építési munkáknál fizetett mesterek irányítása mellett mi voltunk a segédmunkások. (A vadászok pihenését szolgáló szobák berendezésére még ezután kerül sor.) A fűtésvezető telepünket — erdész szakemberek bevonásával — fásítottuk. Az elültetett több száz csemetét rendszeresen ápoljuk, öntözzük.

Vadásztársaságunk 5 éve foglalkozik fűtés-, 4 éve fogolytenyésztéssel. A tenyésztés számos módszerét kipróbáltuk. Az elmúlt évek tapasztalatai, a fűtésvezetés újabb feladatai arra „kényszerítették” bennünket, hogy a nevelésben függetlenítsük magunkat az időjárás szélsőségeitől, a fertőzés veszélyétől és egyéb, az eredményt rontó tényezőktől. E törekvés megvalósításához a korábbi jó kapcsolatot elmélyítve, összefogtunk a területileg szomszéd Ikarusgyári Dolgozók vadásztársaságával. Ez év tavaszán öt évre szóló együttműködési

A közös munka eredménye

megállapodást kötöttünk egy 3000—3500 fűcáncsibe felnevelésére alkalmas nevelőház felépítésére és közös üzemeltetésére.

Sokoldalú tájékozódás, konzultáció, után kidolgoztuk az alapkonceptiót. Az építést 1975. március 22-én kezdtük el és június 5-én már a nevelőházban volt az első szálítmány, több mint 2000 napos fűcáncsibe, amelyeket vásárolt tojásból kellettünk. A mentett tojásból kelt csibéket folyamatosan szállítottuk ki a nevelőházba. Augusztus 1-re több mint kétezer 8 hetes csibét bocsátottunk ki az új, közös nevelőházból, 80 százalékos meghaladó felnevelési aránnyal.

Hogyan tudtuk mindezt megtenni ilyen rövid idő alatt? Úgy, hogy a két vadásztársaság tagjai két hónap alatt több mint 5000 óra társadalmi munkával segítették az építést és a nevelési munkát. Sokan szabadságuk egy részét is az építkezésnél töltötték.

Nagyon lényeges volt a vt-tagok és a „szimpatizánsok” munkája mellett az a tény, hogy közös erőfeszítéseinket sokoldalúan támogatta az Ikarusz Karosszéria és Járműgyár, a Rákoskeresztúri Összefogás Tsz, a Felsőbábi Állami Gazdaság vécse-si kerülete.

Ez a létesítmény kézzelfogható bizonyítéka a palotási gondolatok megvalósulásának, a mezőgazdasági üzemek és a vadásztársaságok összefogásának, valamint annak, hogy nálunk is „termékeny talajra” talált a Pest megyei Küldöttközgyűlés felhívása.

A sok szorgalmas, önzetlenül dolgozó vadász közül is külön elismerést érdemel Majdán Pál — az Ikaruszgyári Dolgozók vt gazdasági felelőse — aki az építkezést, és Nagy József — az MTI „Petőfi” vt vadász mestere, aki a nevelést irányította nagy hozzáértéssel, lelkesedéssel és önzetlenséggel.

A közösen végzett munka a két vadásztársaság tagjait a korábbinál jobban összekovácsolta, s a jövőben a jó munka okozta örömmel tekintünk a közös „alkotásra” és minden erőnkkel igyekszünk azt maximálisan kihasználni a vadgazdálkodás fejlesztésére, szolgálatára.

MOLNÁR ISTVÁN
az MTI „Petőfi” elnöke

Vadásztanya avatás

A nagykatái Vörös Traktor vadásztársaság intézőbizottsága két évvel ezelőtt elhatározta, hogy 1975 végére felépíti saját vadásztanyáját.

November 7-én rendezték az avatási ünnepséget. Császi Károly vadász mester megnyitójában foglalkozott a vadászat megváltozott fogalmával, hangsúlyozta a tervsze-

rűség, a vadállomány növelése és a tenyésztés fontosságát. Szólt arról, hogy 10 évvel ezelőtt mindössze 25 ezer forint értékű vadat adtak át a MAVAD-nak, míg tavaly már 250 ezer forintnyit. „Könyvből” tanulták meg a fűcáncs tenyésztést, amit követett a vadkacsa, majd az őz állomány fejlesztése.

A vadásztanya felépítéséhez 100 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztek a tagok és nem kis büszkeséggel beszélnek arról, hogy a társaság vagyona meghaladja a 600 ezer forintot. 30 éves hűséges tagságukért Szekeres András, Szabó Ernő és Matula József megkapták az intéző bizottság emléklapját — írta levelében Kaposi István nagykatái vadásztársunk.

Nimród emléklap a 30 éves jubileumon

Társasági, családi és baráti körben ünnepelték megalakulásának harmincadik évfordulóját a nagykanizsai olajipari dolgozók vadásztársaságának tagjai. A társaság a felszabadulás után az országban az első között az alapítólevél tanúsága szerint — 1945. november 8-án alakult. A jubileumi évforduló előtt egy nappal a Nagykanizsai Sörgyár kultúrtermében gyűlt össze az ünneplő társaság, mintegy százharminc ülték körül a fehér asztalokat.

A társaság ünnepi taggyűlésére Vallus Pál, a Magyar Vadászok Országos Szövetségének elnöke vitte Nagykanizsára a MAVOSZ kitüntetését, a NIMRÓD emléklapokat. A szövetség Nimród emléklap adományozott Simán Gyulának, a társaság elnökének — a Zala megyei intéző bizottság pedig Elismerő oklevéllel tette emlékeztetéssel a társaság jubileumát.

A jelenleg negyventagú vadásztársaság ünnepi ülésén ott volt a három alapító tag is: Kassai László, Hegyi Gyula és Krachun Tivadar. Mind hárman nyugdíjasok, de lelkes vadászok, közülük Krachun Tivadar 1947. óta a társaság tisztelt és megbecsült vadász mestere.

A nagykanizsai olajipari dolgozók vadásztársasága nemcsak a harmincéves jubileumával érdemelte ki a szövetség kitüntetését. A társaság 14 ezer hektáros területén jó vadgazdálkodás, fegyelmzett társasági élet folyik. Az évek során olyan nagyszerű szarvasállományt neveltek ki, amely minden évben 6—8 aranyérmes bika elejtését teszi lehetővé. Tavaly három aranyérmes, két ezüstérmes és egy bronzérmes szarvasbikát lőttek a Pat környéki erdőben. Ezek az agancsok mintegy 470 ezer forintot hoztak a társaságnak. Apróvadás területükön megtalálható a nyúl, a fogoly, a fűcán és a vízi madarak is.

Az évek folyamán lényegesen változott a társaság tagságának összetétele is. A tagság fele munkás, illetve fizikai dolgozó, a névhez illően többségükben az olajiparban dolgoznak, van közöttük vezérigazgató, állami gazdasági dolgozó és tsz-tag is. A különböző foglalkozású emberek nagy összefogása érződött a jubileumi ünnepségen és az azt követő vacsorán is.

Ilyenkor természetes, hogy mindenki mérleget készít arról, mi volt eddig, s hogyan tovább.

Továbbra is a legfontosabb folytatni a fegyelmzett és szakszerű vadgazdálkodást, ami még sebb vadállományt biztosíthat és még több örömet szerezhet a vadászoknak.

T. A.

MAGASLES

(Három vadász indul az erdőre egy téli délután, disznóra. Csöndesen beszélgetnek, mert még nem érték el a kijelölt leshelyet, nem zavarnak senkit, semmit. Régi barátok, falubeliek, bár a sors meglehetősen szétszórta őket. Ismerkedünk meg velük közelebből, mert beszélgetéseikkel ezután hónapról-hónapra találkozunk lapunk hasábjain.)

KOVÁCS MIHÁLY vezető minisztériumi tisztviselő, 45 éves.
BODA JÁNOS gyári munkás, 48 éves, a faluban él, de a közeli városba jár dolgozni.

MÁTÉ BÁCSI öreg vadór, 60 éves múlt. Kovácsot és Bodát gyerekkora óta ismeri.

MÁTÉ: Itt majd tessék vigyázni, Kovács elvtárs, mert az árok partja meredek és csúszós. Kerülhetnének a patak hídj felé, de az jó kilométerrel hosszabb út.

KOVÁCS: Köszönöm, Máté bácsi, tudom. Ismerős a terep. Gyerekkoromban sokat bók-lásztam erre.

BODA: Régen volt az, Miska.

K: Huszonöt-harminc év nem a világ.

M: Attól függ, honnan számítja az ember. Mert harminctől hatvanig már sok, de tizenötötől negyvenötig semmi.

B: De pontosan számon tartja, mikor került el a faluból a Miska.

M: Már mint Kovács elvtárs. Pontosán tudom: negyvennyolcban vitték iskolára, aztán Pestre, egyetemre. Maga volt az első gyerek, aki a faluból magasabb iskolára került.

K: Attól még lehetnék Miska... Mint gyerekkoromban, amikor bibictójást szedtünk a réten, maga meg sópuskával fenyegetőzött.

M: (restelkedve) Az akkor volt... Térjünk le a nyiladék felé, még egy kilométer a magasles...

B: Tudjuk, bátyám, tudjuk... Nem először járunk erre.

M: Te - igen, de Kovács elvtárs... Azóta vágtuk is az erdőt, újat is ültettünk, más-képpen formázzik.

B: Mikor is jártál itthon legutóbb, Miska?

K: Régen...

B: Aztán hogy esett, hogy mégis eszedbe jutottunk?

K: Meghívtatok... Bakai Tóni járt nálam a minisztériumban.

M: Az elnök elvtárs.

K: Az... Valami kis hivatali segítség kellett, aztán megemlítette, hogy akad errefelé néhány szép kan... Meghívtam és én eljöttem.

M: Jól tette... Olyan kant lövetei magával, hogy kiállításra viheti az agyarád.

B: Na tessék... Ha én akarok egy jó kant lóni, Máté bátyám csak óg-móg, hogy fiatalok azok a kanok, még nem érdemesek... Kovács elvtársnak meg egyből aranyérmest ígér.

M: Mert neked az nem jár.

B: Hogyhogya nem jár?... A társaság tagja vagyok...

K: (békítőleg) Máté bátyám nekem csak egy kant ígér, de Bakai Tóni szerint nyolc-tíz érdemes kan is akad.

B: Nyolc-tíz?... Tavaly két kan esett és fél-tucat süldő.

M: Nem az állományon múlt, hanem a va-

dászokon. Erdemes kan érdemes vadásznak esik...

B: (füstölögve) Miska barátunk biztosan érdemesebb vadász... Jobb helyekre jár, mint a miénk, ahol tíz éve még egyáltalán nem volt disznó.

K: Hogy érted azokat a jobb helyeket, János?

B: Hát ugye, ti ott fönn sok felé jártok.

K: Álljunk meg, gyűjtsünk rá, mielőtt a leshelyre érünk (kínálja) Máté bátyám?

M: Köszönöm, nem kérek.

B: Én meg a Kossuthnál maradok...

K: Várj, adok tüzet... Az öngyújtó nem világít úgy, mint a gyufa...

B: Köszönöm...

K: Hát akkor most mondd, János... Hogy vagyunk mi „ott fönn”?

M: Minek ezt feszegetni, Kovács elvtárs?

K: Csak feszegessük, Máté bátyám... Nézzük csak hármunkat. Magának már akkor is volt puskája, amikor tőlünk még a csúzlit is elkobozták a csendőrök.

M: Községi mezőőr voltam. Szolgálati fegyver.

K: Én tizennégy éve lettem vadász... És te, János?

B: Én már huszonegy éve... Alapító tag vagyok.

K: Szóval mi már a demokráciában jutottunk puskához. Én valamivel később, mint te.

B: Elmentél a faluból. Ha itthon maradsz, te is alapító lehetél volna.

M: Félállbal te is elmentél, János... Be mentél a gyárba, pedig apád és nagyapád is paraszt volt.

B: A Miskáé talán nem?

K: De nagyon is... Nagyapám hőtíg tartotta velem a haragot, szegény apám is nehezen békült meg.

B: De megbékült, amikor látta, hogy viszed valamire, bár azt már nem érte meg szegény, hogy lássa, amikor egészen fölkerülsz.

M: Te nem kerültél?... Művezető vagy.

K: És ha nem állsz meg a szakmunkás bizonyítványnál?... Ha tovább tanulsz?

B: Az igaz... Kitanultam a szakmát. Voltam brigádfőnök, csoportfőnök, most művezető...

K: Majdnem egyidősek vagyunk... Hárommal jártál fölöttem az öreg mesternél...

M: Tavaly halt meg kilencvenéves korában...

B: Nekem elég volt a szakmunkás-bizonyítvány... Majd a gyerekeim.

M: A fia orvosnak tanul, a lánya óvónő.

K: Szép, gratulálok... Látod, János a fiadból híres orvos lehet. Kutató, egyetemi tanár...

B: Legyen is... Eleget áldoztam rá...

M: Nono, azért a kollégium se kutya...

B: Hát kinek adják meg, ha nem egy munkásfiának? Másról sem olvasok, mint arról, hogy támogatni kell a fizikai dolgozók tanulni vágyó gyerekeit. Munkásait, parasztait egyaránt.

K: Mit gondolsz, miért, János?

B: Miért, miért?... Hát azért, hogy legyen utánpótlás. Az ipari tanulókat is azért neveljük.

M: Na látod.

B: Mit látok?

K: Szóval nem bannád, ha a fiadból jeles orvos lenne? Ha „felkerülne” valami magasabb posztra?... Elismered, hogy az utánpótlásra fenn is szükség van, lenn is. A minisztériumban is, a műhelyben is.

B: Kiforgatod, amit mondok, Miska.

K: Dehogyn forogatom...

M: Indulni kéne, elvtársak...

K: Mindjárt, Máté bácsi... Csak befejezzük... Menjünk csak oda vissza, hogy mi „ott fönn”... Azt hiszed, János, mi ott fönn másképpen élünk?... Könnyebben?

B: Azt nem mondtam...

K: Nem is mondhatod... Te nyolc óra után leteszed a sublet és kész... Felülzs a buszra, hazajössz, megmetszed a szőlőt vagy fogod a puskát és kémigye kacászni... Hány-szor vadásztál ebben az évben, János?

K: Meg se tudnám mondani...

M: Mindig, ha lehetett...

K: Én a golyóst másodszor veszem elő ezidén... Mert az, hogy fönn vagyunk, János, nem azt jelenti, hogy élünk, mint a grófok a bálban...

B: Nem akartalak megsérteni... De ahogy az öreg is „kovácselvtársazott”, pedig szólhatna Miskának is.

M: Az nem lehetséges... Kovács Miska volt, most Kovács elvtárs... Boda Janit is Boda elvtársnak szólítja a vezérigazgató is...

K: Nézd, János. Az, hogy én fölkerültem, azt jelenti, hogy mi vagyunk fönn. Te egy műhely élén, én meg egy minisztériumi osztály élén... S mind a ketten annyit dolgozunk, amennyit az ország érdeke, a társadalom megkövetel. De azért közöttünk semmi sem változott, mert mind a ketten akkor kaptunk puskát, amikor már „mi voltunk oda-fönn...” Világos?

B: Világos... Persze, hogy világos...

M: Feljön a hold... Siessünk, elvtársak...

(Elindulnak.)

BARÓTI GÉZA

ŰRHAJÓSOK a vadászatról

ALEKSZEJ LEONOV

ÉS VALERIJ KUBÁSZOV NYILATKOZATA
A NIMRÓDNAK

Szerkesztőségünk kérésére Ioszf Nyehamkin, a Szovjetszkij Szozuz (Szovjetunió) című folyóirat munkatársa megkereste a Csillagvárosban A. Leonovot és V. Kubászovot, akik éppen útnak indultak...

Csak hogy most nem a világűrbe, hanem vadászatra. A. Leonov és V. Kubászov éppen vadászfelszerelését pakolta, amikor találkoztunk. Mindkét űrhajósról köztudott, hogy szabad idejüket legszívesebben a természetben töltik.

Alekszej Leonov: – Vadászni indulok. Régi szenvedélyem – a festésen és rajzolásán kívül –, hogy amikor csak időm engedi, csodálom a természet titkait, figyelem az állatokat, madarakat és újra meg újra felfedezem a növényvilág meg-megújuló fejlődését. A barátaim jó vadásznak tartanak, én azonban ehhez mindig hozzáteszem, hogy az igazi vadász nemcsak pusztítja, lövi a vadat, hanem gondoskodik is a vadállományról. Magyar barátaim egészen biztos emlékeznek még rá, hogy 1967-ben, amikor Magyarországon jöttem egy nagyon hangulatos és felejthetetlen vadászaton is elmondtam, meg erősítettem ezt a véleményem.

– Szeretem az izgalmas, férfias vadászatokot és nem tagadom, hogy – mint amikor más vadásznak – egy-egy lövés, egy-egy nagyvad elérése előtt az én kezemben is megremeg a puská... olyan érzés ez, melyhez hasonlít az űrrepülés alatt nagyon gyakran tapasztaltam.

– Még kell azonban jeleznem, hogy a vadászatokam fényképezőgéppel és filmfelvételrel folytatott formáját is nagyon kedvelem. Igen sok

időt töltök a vadászatok alkalmával a fotózással is. Véleményem szerint a zsákmány nem mindig az elejtett vad – hiszen a vadhúst az űrletben is meg lehet vásárolni – hanem az élmény, a vadászat élménye, ami neveli, edzi, a természet szeretetére tanítja az embert!

Mivel tölti legszívesebben a szabad idejét? – a kérdésre A. Leonov után űrhajós társa Valerij Kubászov válaszol:

– Nagyon szeretek vadászni. Amikor az időm és elfoglaltságom lehetővé teszi az erdőt járom. Szívesen sétálok a családommal, a gyermekeimmel a jó szagú, kikapcsolódást jelentő erdőkben. Ezért a vadászat nekem elsősorban azt jelenti, hogy jó levegőn vagyok, hogy a gyerekeimmel táborítást rakhatok, hogy gyönyörködhetem a természet szépségeiben az életben. A fegyveres vadászatot tehát a második helyre sorolom, mert véleményem szerint a vadászat nem cél-lövészet, ez a céllövöldében, löpályákon gyakran érdekesebb. Most az űrrepülés utáni szabadságom arra használom fel, hogy a természet szépségét láthassam. A hegyekbe utazom az Izzik-Kul tóhoz. Parancsnokom Alekszej Leonov éppen ellenkezőleg, Északra utazik... szintén vadászni. S noha különböző vidékre utazunk, a célunk ugyanaz: szeretnénk jól kipihenni magunkat, szeretnénk feltöltődni a természet szépségeivel.

LEONOV

KUBÁSZOV

– A vadászat neveli, edzi, természet-szeretetre tanítja az embert...

– Az űrrepülés utáni szabadságom arra használom fel, hogy gyönyörködjem a természetben, az életben...

Vaddisznós kutyaverseny

Feszült pillanat volt, amikor a másfélhektáros elkerített, bozótos erdős területre kiengették az első vaddisznót a vadgazdaság emberei. A disznó rögtön eltűnt a sűrűben. Néhány perc múlva az ellenkező oldalon beengedték a kapun az első kutyát is, egy igen fürgé wels-terriert.

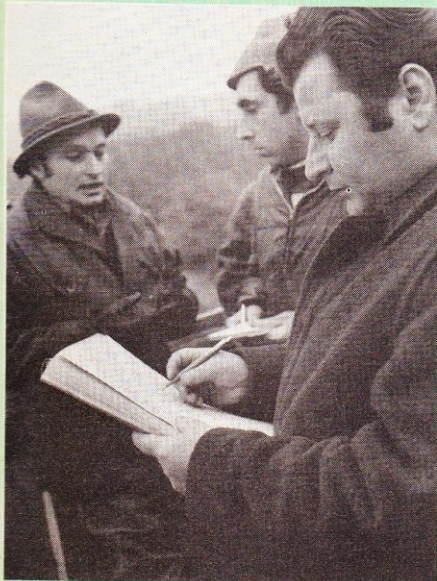
A zsúritagok már a magaslesen figyelték és pontozták az eseményeket, a nézők pedig némán figyelték a kerítés túlsó oldalán. Távolról néha hallatszott a várakozó kutyák ugatása. Ez is a versenyszabályokhoz tartozott, hogy ne legyenek közelben, ne kössék le egymás figyelmét. Mindez mit sem befolyásolta Furkót, mert az első pillanatban légszimatot kapott. Célrátörő, gyors mozgással nyomra talált és az egyik bozót nál csaholásával jelezte, hogy megvan a vaddisznó. És ekkor kezdődött a hajszá.

A magaslesen mellettem állt a verseny fővédnöke dr. Szíj József, a gödöllői Erdő és Vadgazdaság igazgatója ekkor megjegyezte: ez a kutya nem először látott vaddisznót! Furkó kihajtotta a bozótból a vadat és folyamatos ugatással űzte maga előtt. A gazdája alig tudta leválasztani a disznóról. A wels-terrier a követelményeket kiválóan teljesítette és a 3 tagú zsűri maximális pontot adott a keresési modorra, az orrhasználatra, a fogósságra, hangra és kintartásra.

A második kutya Dia, jagd-terrier, fogóság és harciasság tekintetében gyengébb volt az előzőnél. Túlságosan szembe ment a disznónak, kis híja volt, hogy az agyarak meg nem sebeztek.

Az „ideges” Őcsi és egy szálkás tacskó már a verseny első perceiben kiesett, mivel a vaddisznót nem is keresték, unatkozva visszasétáltak gazdáikhoz.

Most már mindenki az erdélyi kopókat várta, hogy majd ezek nemcsak egyhelybe kényeszerítik a disznókat, hanem komoly ellenfelek is lesznek. Ezért új, pihent vaddisznó engedtek be... és az első kopót. A nemzetközi

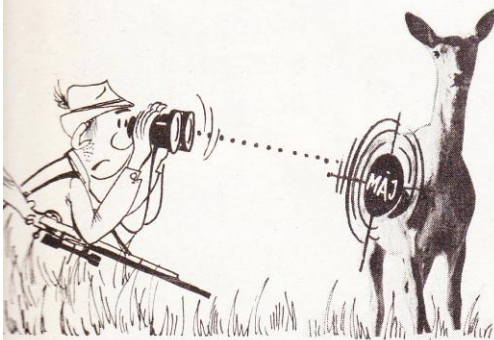
November elején vadászkiürt verte fel a gödöllői erdők csöndjét. A hívőjel az első magyar vaddisznós kutyaverseny kezdetét jelezte.

Csípősen hideg szombat reggelen gyülekeztek a kutyákkal a résztvevők és az érdeklődők Száritó pusztán, a Csurgói bejáratnál. Az egyik vadászkutya türelmetlenül nyüszített, remegett az idegességtől – a tulajdonos is mondta: „Őcsi alig várja, hogy vaddisznót hajtsón”. A rendezőbizottság a Gödöllői Erdő és Vadgazdaság, a Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete, valamint a Magyar Vadászok Országos Szövetsége már a szervezésnél kikötötte, hogy a vaddisznóvadászaton csak törzskönyvezett, fajtiszta, idomított kutyák vehetnek részt.

10 kutya nevezett a versenyre. A szabályok szerint egyszerre csak egy kutya dolgozhatott egy vaddisznóval. A cél, az volt, hogy a vadászkutya találja meg a vaddisznót és csaholásával, fogósságával tartsa sakkban 15 percig, amíg a vadász oda nem érkezik és el nem ejti. A sorsolás után megkezdődött a verseny. Először a könnyű súlyú kutyák, a terrierek és tacskók indultak, a végére maradtak a kopók. „Maradjon valami a disznókból is” – érvelt az egyik versenybíró.

TÜSKE

Máj-vadászok?!

Néhány héttel ezelőtt meglátogattam egy vadásztársaságot. A vadászmasterrel beszélgettem az egyesületi élet alakulásáról, a vadászok közérzetéről, a vadászatokról és a vadgazdálkodásról.

Szóba került az állomány szabályozás fontossága is. Mindnyájan jól ismerjük a vadászszövetség és a minisztérium illetékes főosztályának álláspontját, amely szerint nem elég, ha csak bikára meg bakra vadászunk. Fontos, hogy a megfelelő számú tehén, üdő, borjú, valamint suta és gida is terítékre kerüljön. A szarvas és az őz túlnépesedése elsősorban a minőség rovására megy, ezen kívül fokozódnak a vadkárok is. A vadászterületek eltartóképességét meghaladó nagyvad-állomány tehát káros –, gondoskodni kell a vadeltartóképesség és az állomány egyensúlyának helyreállításáról. Mindezeket kívül pedig ott –, ahol a nagyvadállomány túlszaporodik –, gyakoribbá válik a közutakon a gépkocsik és a vad ütközése, amely bizony további komoly bajok okozója lehet. Az összetört gépkocsik, az elpusztult értékes nagyvad azonban csak kár! Mindehhez járul a gépkocsiban ülő személyek sérülése, a kórházi ápolás költségei és gyakran... az emberhalál.

Mindezt, amit most leírtam, minden vadász tudja, mert évek óta írjuk. A NIMROD-ban

már számtalan cikk jelent meg ezzel a témával kapcsolatban, sok megyei közgyűlésen, de vadásztársasági közgyűléseken magam is tanúja voltam e kérdés megtárgyalásának. Nem véletlen tehát, hogy a vadászszövetség és a vadászati igazgatás –, hosszú türelmi idő után most már szigorúan ellenőrzi ezt a kérdést. Az sem véletlen, hogy dr. Koller Mihály a NIMROD 1975. októberi számában „Következetes végrehajtás vagy új konferencia” című írásában ismételtelen és nagyon határozottan hívja fel a figyelmet a kérdés jelentőségére.

Meggyőződésem volt tehát, hogy a vadászmasterrel történő beszélgetés során megnyugtató választ kaphatok arra a kérdésemre: hogyan alakulnak a lelövési tervek?

A kérdés nem olyan egyszerű, mint ahogyan azt a felsőbb szervek gondolják –, hangzott a kissé meglepő válasz. A sportvadászaink nem szívesen lövik a sutavadat, a borjút, meg a gidát, mert ugye... nincs trófea! A nagyvad vadászata egyébként is időtrábló. A vadászoknak alig jut idejük arra, hogy napokat töltsenek a területen –, márpedig ez másképpen nem megy. Úgy néz ki, hogy a lelövési tervet nem tudjuk teljesíteni –, de nem baj. Majd csak kimagyarázzuk magunkat valahogy.

kutyakiállításon díjnyertes, többszörös bajnok, izmos testű állat azonban kevés érdeklődést mutatott, elvégezte a dolgát, amúgy „kutyamód” és egykedvűen a nézőket figyelte. A többi kopóval is majdnem ez volt a helyzet, volt amelyik szél alá került és nem érzett vadszagot, a harmadik sem sokat törődött a disznóval. A kopók mind kiestek a versenyből, látszott rajtuk, hogy gyakorlatlanok.

Ezek szerint nem volt sikeres a verseny? – kezdem a beszélgetést Farkasházy Miklóssal, a MEOE főtítkárával.

– Ezt nem lehet mondani, hiszen ez egy kísérleti vadászat volt. A tanulságok összegezése a következő hetek feladata lesz. Egy biztos, ami itt is beigazolódott, hogy nem mindig a szép, a kiállításon díjnyertes kutya, a jó vadászkutya. Munkára kell szoktatni és a munka szerint kell kiválasztani és tenyészteni a jó vadászkutyaikat.

– A versenyen továbbá az is kiderült, hogy a tiszta fajtájú kutyák jól használhatók vadászó vadászaton, ha ennek megfelelő a tenyésztés és a nevelés. Ez jellemezte a gödöllői Erdő és Vadgazdaság első díjas wels-

terrierjét Furkót, vagy dr. Szíjj József szálkás tacsokóját, Hassót.

– A rendezőket a vadászó kutyaverseny létrehozásában nemcsak az a cél vezérelte, hogy egyes kutyafajtákat népszerűsítsenek –, a terriereket, tacsokókat, kopókat –, és ezzel is fejlesszék, szélesítsék a vadászati kultúrát, hanem gazdasági és biztonsági okok is. Hazánkban ugyanis – folytatta a gondolatmenetet Farkasházy Miklós – a nagyüzemi gazdaságok területein elszaporodtak a vadászók, jelentékeny kárt okoznak a mezőgazdaságnak és a vadászata veszélyes.

– A vadászó eredményes vadászatát a jövőben vadászokutyaikkal szeretnénk elősegíteni, mivel a kutya jobban, könnyebben rátalál a disznóra, így a vadász számára is balesetmentesebb, veszélytelenebb a vadászat. Végül is ez a gödöllői kísérlet csak főpróba volt. A teljesítmény és a feltételek néhány módosításával szeretnénk több ilyen versenyt rendezni az egész országban azzal a gondolattal, hogy a verseny résztvevőinek, a kutyagazdáknak nemcsak örömet és izgalmas vadászatot szerzünk, hanem egyben minden tulajdonos lemerítheti, mire képes a kutyája.

STEFKA ISTVÁN

TISZTELT OLVASÓINK!

Felhívjuk figyelmüket, hogy a NIMRÓD előfizetési díja megváltozott. Az új előfizetés egész évre 180 forint, de elő lehet fizetni fél évre – 90 forintot – is.

Az előfizetéseket bármely postahivatalban, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlap Irodájában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest) elfogadják.

1976. február 15-ig előfizetőinket arra kérjük, hogy fél és egész évre szóló megrendeléseiket és előfizetéseiket – NIMRÓD megjelöléssel – a Posta Központi Hírlap Irodájában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest) elfogadják.

1976. február 15-ig előfizetőinket arra kérjük, hogy fél és egész évre szóló megrendeléseiket és előfizetéseiket – NIMRÓD megjelöléssel – a Posta Központi Hírlap Irodájában (Budapest V., József nádor tér 1. Postacím: 1900 Budapest) elfogadják.

Ezen a címen lehet reklamálni minden természetessé kapcsolatos kifogást-észrevételt.

A külföldi előfizetőket arra kérjük, hogy előfizetéseiket – NIMRÓD megjelöléssel – a „Kultúra” Könyv és Hírlap Kereskedelmi Vállalathoz (1389 Budapest, Postafiók 149) juttassák el. Az új NIMRÓD külföldi előfizetése is megváltozott – országunként eltérő mértékben – körülbelül 25 forintra emelkedett.

Az új NIMRÓD-ban – a Minisztertanács Tájékoztatói Hivatalának 1975. május 30-án hozott III/100-14 számú utasítása alapján – megváltoztak az apróhirdetések díjai. Az apróhirdetéseket továbbra is a szerkesztőségben kell feladni és itt lehet a hirdetésekkel kapcsolatos felvilágosítást megkapni.

A lakossági apróhirdetések tarifája a következő: ha valaki állást keres – megjelenésenként és szavanként 2,50 forintot, ha valaki munkaerőt keres vagy más hirdetését kíván feladni – megjelenésenként és szavanként 5 forintot kell fizetnie. (Az első szó duplán számít.) A kereset apróhirdetéseikért – megjelenésenként és milliméterenként – 16 forintot kell fizetni.

Az apróhirdetésekkal kapcsolatban meggyevezünk, hogy a megjelenést megelőző hónap 10. napjáig vesszünk fel hirdetéseket.

Kapcsolják be az állományszabályozás munkájába a hivatásos vadászt –, választom és mindjárt hivatkoztam a már többször közölt és a gyakorlatban jól bevált álláspont-ra. Jó – ha vadászszakember végzi a selejte-zést, javul majd a minőség –, a MAVAD pedig fizet az átadott vadért, gyarapszik a bevétel.

A vadászmeister megvakarta a fejét, izgett, mozgott –, látszott, hogy mondani akar valamit meg röstelli is. Jobban maga alá húzta a széket, az asztalra könyökölt és jól a szemembe nézett, majd kinyögte:

– Jó, jó... de mi lesz a májjal?

– Mivel?

– A májjal! A lelőtt vad májával. Az is mind a vadóré lesz?

Elköszöntem –, indultam kifelé. Csalódottan, mert az önzés, a hozzá nem értés ilyen megnyilatkozásával még nem találkoztam.

De újságíróként „elégedtem” is, mert a vadgazdálkodás valóban újszerű módszerével ismerkedhettem meg.

Allományszabályozás a máj szempontjából!

- g -

STÁTUSZSZIMBÓLUM

A szép gímszarvas tróféák – mint mondják – nem véletlenül kerülnek a gépkocsik felső csomagtartójára, és nem a gépkocsik belsejébe. Ugyanis a legtöbb fizető nyugati vadászvendégünk otthon sem a lakásában tartja a nálunk zsákmányolt tróféát, hanem az irodájában!

Miért!

Mert a magyar szarvasagancs, őzagancs az egyik legfőbb biztosítéka az üzleti bizalom megteremtésének és megtartásának. Az ügyfél, aki belép a szóban forgó cégtulajdonos irodájába, a Magyarországról származó díjas tróféára pillantva rögtön látja, hogy egy jól működő, nyereséggel dolgozó céggel, illetőleg vezetőjével van dolga „aki lám ezt is megengedheti magának”.

Bizony a valután kívül „ezt is éri” a magyar gímszarvas trófea!

Apróság? Igen, de jellemző apróság!

—h—

TERÍTÉKEN AZ EDDIG LEGNAGYOBB AGANCSSÚLYÚ SZARVASBIKA

Újabb világrekord nem született ● Szebbek, nemesebbek a koronák

A szarvasbögés befejeztével megállapíthatjuk, hogy az 1975-ös esztendő az elmúlt évhez hasonlóan általánosságban jó eredményeket hozott, ami az azonosan kedvező tél után várható volt. Ezt a megállapítást az Országos Trófeabíró Bizottságának eddig bemutatott 1,650 szarvasagancs után teszem, mely várható mennyiség $\frac{3}{5}$ része. Természetesen ebben a részben szerepel az egész éves teríték krémje. A hátralevő $\frac{2}{5}$ -rész inkább a selejt — vagy inkább a továbbtartásra alkalmatlan — bikkából fog adódní.

Az adatokból kitűnik, hogy a tavalyi agancssúlyok jobbakk voltak, mint a hasonlóan jó felrakási évnek minősíthető előző év súlyadatai. Ez a különbség a nagy számok tükrében 6—8 százalékra tehető. Természetesen a súlykülönbség a pontértékben is érezteti hatását, de ennél sokkal nagyobb jelentőségű az a minőségi javulás, mely az évről-évre folyamatosan végrehajtott helyes szelektálás eredménye.

Az eddig elmondottakat igyekszem néhány adattal is alátámasztani:

Az 1974-ben 2604 bemutatott szarvasbikából 168 volt aranyérmes, 429 ezüstérmes és 633 bronzérmes (végeredmény).

Az 1975-ben 1,650 bemutatott szarvasbikából 144 az aranyérmes, 379 ezüstérmes és 507 bronzérmes (részeredmény).

1974-ben a 168 aranyérmes szarvasbikából 13 darab volt 230 nemzetközi ponton felüli. Az idei eddig bemutatott 144 aranyérmes szarvasbikából 21 darab a 230 ponton felüli.

1974-ben a bemutatásra került aranyérmes szarvasbikák közül 7,8 százalék volt a kapitálisnak mondható, míg tavaly ez a százalék 14,6 — tehát lényegében kétszerese az elmúlt évnek.

Ugyanígy kedvező az ezüstérmes bikák pontmegoszlása is. Az 1974-es adatok azt mutatták, hogy az ezüstérmes bikákból 15 százalék közelítette meg az aranyérmes határát (205 ponton felüliek), míg tavaly ez az arány 20 százalékra emelkedett. Az általános minőségjavulás hasonlóképpen érződik az alsóbb éremkategóriák eredmény-számaiban is. Az utóbbi évek kimagasló eredményei láttán sokan felvetették, hogy a szarvasbika ilyen mértékű vadásztatása a hazai gimszarvasállomány rovására megy majd és hullámvölgybe kerül az évről évre nagyobb eredményeket felmutató vadászat.

A vészjóslókkal szemben számos azoknak a tábora is, akik a másik végletbe csapnak át: újabb és újabb világrekordokat követelnek. Természetesen egyik tábornak sincs igaza. Az állományt szelektálni kell, céltudatosan arra kell törekedni, hogy a nagyobb és a legszebb trófeájú szarvasbikák öröklítsenek így a minőség javulása nem marad el. A világrekordokat pedig nem lehet időzíteni, ki kell várni a kedvező adottságok összejátszását. Matematikai számításaink néha csalnak, ezt bi-

458/1975. bírálati számú szeptember 13-án a Telki Állami Erdő- és Vadgazdaság telki területén elejtett 12,10 kilogramm súlyú 15 éves szarvasbika bírálati adatai:

				Pontérték
Szárhossz	jobb	115,8	121,70	60,85
	bal	127,6		
Szemág	jobb	38,0	41,30	10,33
	bal	44,6		
Középpág	jobb	50,6	49,10	12,28
	bal	47,6		
Jégág	jobb	0,0	3,0	0,10
	bal	3,0		
Súly		12,10—1,40=10,70		21,40
Ágak száma		14		14,00
Rózsa	jobb	33,0	33,00	33,00
	bal	33,0		
Alsó körméret	jobb	19,7	20,2	19,70
	bal	20,2		
Felső körméret	jobb	20,1	20,2	20,10
	bal	20,2		
Szín				1,00
Gyöngyözés				1,50
Terpesztés		90,0 cm		2,00
Korona				7,30
Ágvégék				1,90

Osszesen: 245,86
Nadler pontja: 230,18

zonyítja az elmúlt esztendő is — mert mi már 1975-re vártuk az újabb kiugró eredményt, de az újabb világrekord nem került terítékre.

Terítékre került viszont az eddigi legnagyobb agancssúlyú szarvasbika 15,30 kilogramm súllyal. Előtte a legnagyobb agancssúlya 15 kilogramm a szentegáti „tulipános” szarvasbikának volt.

Az eredmények arra utalnak, hogy vadgazdáink mindinkább valóra váltják meghirdetett irányelveinket és azok következetes érvényesítése meghozza a tőlük várt eredményeket. A vadásztatás szakszerűsége folyamatos javulást mutat annak ellenére, hogy a megítélés, az értékelés mindinkább szigorúbbá válik. Szükség van a szigorúságra, mivel a helyes szelektálás következtében az állomány minősége egyre jobb, és az természetszerűen magával hozza azt is, hogy a selejtkritériumok meghatározása finomabbá válik.

Meg kell itt emlékeznünk egyik fontos minőségi selejtkritériumunkról, a koronafejlesztési hajlamról. Sajnos ezen a téren még sok a tennivaló. Még mindig nagyon sok a villás koronájú bikánk, aminek minőségrontó hatása — érzékelhető formában — a bírálatnál, illetőleg az értékelésnél válik szembeötlővé. Elő állapotban rendkívül mutatós agancsokat látunk, és a bírálati eredmény csalódást okoz. Ez a csalódás először az agancssúlyban mutatkozik meg, de folytatódik a pontértékben is. Mind-

két esetben legalább 10—10 százalék értékcsökkenést jelent a villás korona. Minden populációban van olyan mennyiségű törzsanagunk, amelyből kifogástalan koronájú állományt alakíthatnánk ki. Tehát megbocsáthatatlan bűn, ha nem törekszünk a villás koronájú egyedek következetes kiemelésére!

Sok a vita a szemág körül. A szemág sem súlyban sem pontértékben nem bír nagy fontossággal a trófea értékét illetően. Kétségtelen, hogy rossz formája rontja a trófea szépségét, de az értékben sehol nem jelentkezik.

A nemzetközi bírálati eljárás erős mértékben dotálja a jégág minőségét, ezért úgy lehet megfogalmazni, hogy jó ha van szemág, de hiánya semmi esetre sem tekinthető selejtkritériumnak, tehát nem peccételheti meg egy bika sorsát.

Az 1975-ös év szarvasbikái pontértékben nem veszélyeztették a világrekordunkat, de szépségben és hatalmasságban felülmúlták összes édtigi rekordereinket. Különösen figyelemre méltó a koronák nemesedése, ami már kézzelfogható jele a céltudatos és eredményes szelektálási munkának. Ezek az eredmények ismételtlen bizonyítják, hogy szelektálási irányelveinket helyesen határoztuk meg és további céltudatos érvényesítésük javítani fogja szarvasállományunk minőségét.

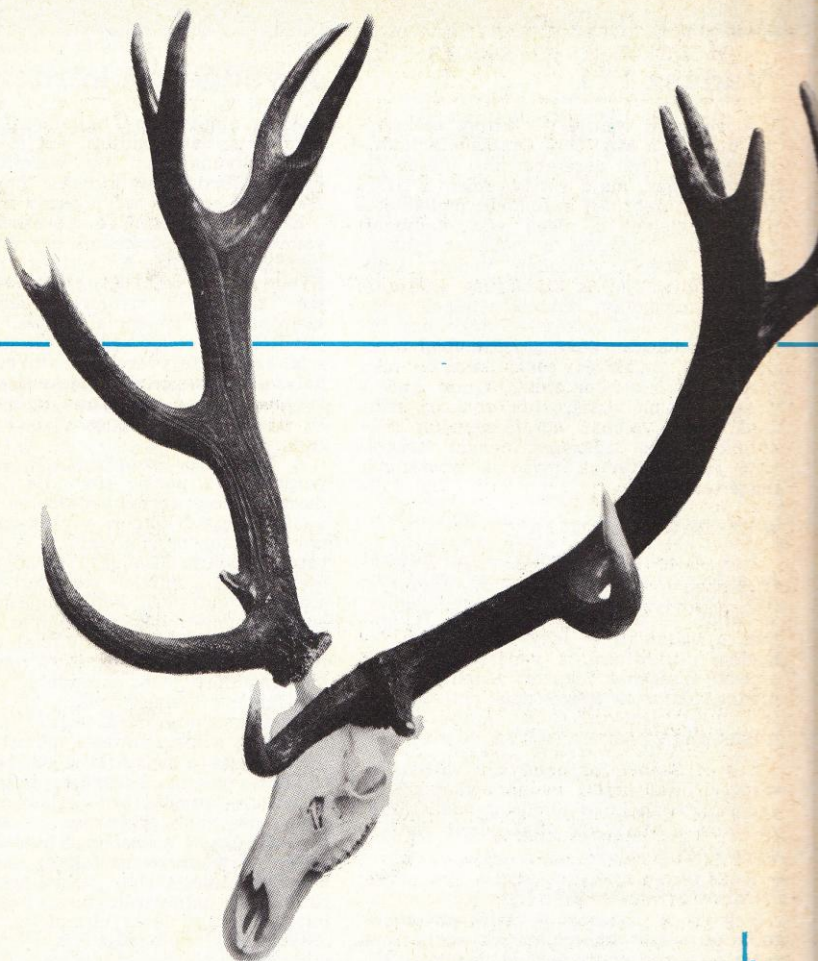
BAKKAY LÁSZLÓ
az Országos Trófeabíró Bizottság
elnöke

Tájékoztató és okulás érdekében bemutatom a legjobb szarvasrófélék fényképeit és részletes bírálati adatait:

A bemutatott kiváló eredmények nem tehetnek bennünket elégedetté. Még azokon a területeken is, ahol ezek a rendkívül kimagasló eredmények születtek, nagyon sok a további tennivaló. Elsősorban abban az irányban, hogy a rekord-eredmények mellett az állomány átlagszintje is emelkedjék, mert ezzel — a világviszonylatban is legkiválóbb élőhelyi adottságokhoz viszonyítva — még távolról sem lehetünk megelégedve.

881/1975. BÍRÁLATI SZÁMÚ SZEPTEMBER 19-ÉN A GEMENCI ÁLLAMI ERDŐ- ÉS VADGAZDASÁG KARASZI TERÜLETÉN ELEJTETT 15,30 KILOGRAMM SÚLYÚ 12 ÉVES SZARVASBIKA BÍRÁLATI ADATAI:

				Pontérték
Szárhossz	jobb	104,0	105,00	52,70
	bal	106,0		
Szemág	jobb	49,5	46,00	11,50
	bal	42,5		
Középpág	jobb	47,5	45,85	11,46
	bal	44,2		
Jégág	jobb	5,3	21,5	0,70
	bal	21,5		
Súly	15,30—1,40=13,90			27,80
Ágak száma	16			16,00
Rózsa	jobb	31,8	31,00	31,00
Alsó körméret	bal	30,2		
Felső körméret	jobb	21,4	20,00	20,70
	bal	20,0		
Szín	jobb	20,7	19,60	1,80
	bal	19,6		
Gyöngyözés	74,0 cm			1,80
Terpesztés				2,00
Korona				6,80
Ágvégek				2,00
Összesen:				247,06
Nadler pontja:				231,10

I.

883/1975. bírálati számú, szeptember 19-én a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság dunsoki területén elejtett 14,50 kilogramm súlyú 12 éves szarvasbika bírálati adatai:

				Pontérték
Szárhossz	jobb	112,2	114,25	57,12
	bal	116,3		
Szemág	jobb	51,1	49,70	12,43
	bal	48,3		
Középpág	jobb	44,3	42,75	10,69
	bal	41,2		
Jégág	jobb	36,7	36,5	2,00
	bal	36,5		
Súly	14,50—1,40=13,10			26,20
Ágak száma	20,0			20,00
Rózsa	jobb	33,2	33,30	33,30
Alsó körméret	bal	33,4		
Felső körméret	jobb	17,7	17,1	17,70
	bal	17,1		
Szín	jobb	17,4	17,4	17,40
	bal	17,4		
Gyöngyözés	79,0 cm			0,50
Terpesztés				1,00
Korona				1,00
Ágvégek				2,00
Összesen:				245,84
Nadler pontja:				228,65

III.

1231/1975. bírálati számú szeptember 22-én a Gemenci Állami Erdő- és Vadgazdaság dunafalvai területén elejtett 13,20 kilogramm súlyú 12 éves szarvasbika bírálati adatai:

				Pontérték
Szárhossz	jobb	118,0	122,00	61,00
	bal	126,0		
Szemág	jobb	48,2	51,40	12,85
	bal	54,6		
Középpág	jobb	49,0	46,00	11,50
	bal	43,0		
Jégág	jobb	38,0	30,0	2,00
	bal	30,0		
Súly	13,20—1,40=11,80			23,60
Ágak száma	16,0			16,00
Rózsa	jobb	29,4	29,40	29,40
Alsó körméret	bal	29,4		
Felső körméret	jobb	19,5	18,2	19,50
	bal	18,2		
Szín	jobb	16,5	15,9	16,50
	bal	15,9		
Gyöngyözés	104,0 cm			1,00
Terpesztés				3,00
Korona				8,20
Ágvégek				1,50
Összesen:				241,35
Nadler pontja:				223,95

IV.

Vadász 1X1

A vadászat rendjét — alapos előkészítés után — a MAVOSZ Országos Küldött-közlőgyűlése 1972. december 15-i ülésén alapította meg, majd ezt követően a NIMRÓD 1973. februári számának mellékleteként megjelent a régen várt Vadászati Szabályzat. Tartalma a vadászat gyakorlati szabályait, minden vadász kötelező tudnivalóját. A szabályzat előírásainak elhanyagolása rendelkezéseinek megszegése fegyelmi vétség —, mégis úgy tűnik, jó néhányan nem ismerik. Régi mondás, hogy a „törvény nem ismerése nem mentesít a felelősség alól”, — nos ebből a megfontolásból határozottuk el, hogy segítünk. Mert valóban alapfogalmakat frissítünk fel, ha szükséges, néhány magyarázó szóval. Kérjük fogadják rovatunkat megértéssel.

A SZABÁLYZAT CÉLJA

1. §. A szabályzat célja — a vadászat és a fegyverhasználat részletes szabályainak meghatározása, illetőleg összefoglalása útján — a vadászati kultúra fejlesztése, a vadászati és fegyverhasználati fegyelem szilárdítása, a vadászok életének és testi egészségének fokozott védelme, a vadászati balesetek megelőzése.

A SZABÁLYZAT HATÁLYA

2. § A Szabályzat hatálya a vadásztársaságok által bérelt vadászterületekre, a vadásztársaságokban tömörült vadászokra, valamint a MAVOSZ által bérelt vadászterületekre terjed ki.

A VADÁSZAT ALAPELVEI

3. § (1) A vadászat — mint az ember és a természet kapcsolatának egyik formája — a vad sportszerű és vadászias eljérése, illetőleg elfogására irányuló közvetlen tevékenység.

(2) A vadászatot magas fokú erkölcsiségnek, a vadászok közötti kölcsönös barátságának, megértésének, együttműködésének és segítőkészségének, valamint kollektív szellemnek kell áthatnia.

(3) A vadászat nem lehet munka nélküli jövedelemszerzés forrása.

(4) A vadgazdálkodásnak és a vadászatnak összhangban kell lennie a népgazdasági érdekekkel, különösen az erdő- és mezőgazdasági termelési célkitűzésekkel, továbbá a természetvédelemmel. Elő kell segíteni a nemzetközi viszonylatban is elismert vadgazdálkodási és vadászati kultúrának továbbfejlesztését.

4. § (1) A vadászat bármilyen módjánál gondoskodni kell a Szabályzat rendelkezéseinek maradéktalan megtartásáról.

(2) Minden vadász köteles megismerni, megtartani és másokkal megtartani a vadászatra vonatkozó jogszabályokat, szabályzatokat, belső rendelkezéseket.

(3) A Vadászati Szabályzat megszegése — az egyéb jogkövetkezményektől függetlenül vadászati fegyelmi vétséget képez.

A magunk részéről mindehhez csak annyit kívánunk hozzáfűzni, hogy az „Általános rendelkezések” című első fejezet meghatározó jellegű és iránymutató. A vadászatot magas fokú erkölcsiségnek és többek között kollektív szellemnek kell áthatnia. Továbbá: a vadászat nem lehet munka nélküli jövedelemszerzés forrása.

EZ AZ ALAPÁLLÁS!

A vadászok kérdeznek

Amíg nincsen baj, hajlamosak vagyunk arra, hogy azt mondjuk: sok és felesleges jogszabály van. Ha viszont történik valami, rendszerint kiderül, hogy kevés, nem elég konkrét a Vadászati Szabályzat.

Konkrét kérdésem a következő: társas vadászatot megsöréztetek egy embert, aki paprikát szedett. A sérülés minimális. Nyolc napon belül gyógyulról esetről van szó. Körülbelül nyolcvan méterről egy szem söréttel történt a sérülés. Az esetet jelentettük a rendőrségnek, kiszállás, helyszíni szemle, fegyverelvétele stb. azaz a Szabályzatnak megfelelő intézkedések történtek. Az elnök a vadászatot felfüggesztette. És itt kezdődött a jogszabályok értelmezése.

A Vadászati Szabályzat IX. fejezet 60. paragrafus 2. pontja kimondja: „Ha a vadászati baleset társas vadászatot történt, a vadászvezető köteles a vadászatot azonnal leállítani, beszüntetni...” A 63. paragrafus 1. pontja kimondja: „Vadászati baleset esetén... minden vadászati tevékenységet azonnal meg kell szüntetni...” Ha egymás mellé írjuk ezt a három meghatározást: — leállítani, beszüntetni, megszüntetni, felmerül a kérdés: ezt a rendelkezést mennyi időre lehet elrendelni? Egy hét, egy hónap? Melyek azok a körülmények, melyek meghatározzák a leállítást, a beszüntetést, a megszüntetés időtartamát?

Bonyolítja a helyzetet a 63. paragrafus 6. pontja is. „A közgyűlés határozatától függően — amennyiben korlátozó hatósági intézkedés nincs érvényben...” Mikor válik szükségessé a korlátozó hatósági intézkedés? Értelmszerűen akkor, ha például halálos baleset történt volna, tehát a körülmények határozzák meg, hogy mikor mit kell, vagy lehet elrendelni. Egy vadásztársaság felfüggesztését — ismét új megfogalmazás — csak bírósági határozat rendelheti el. Fontos lenne ezeket jól körülhatároltan megfogalmazni, és a Szabályzatba belevenni.

Mindez miért fontos? Azért, mert ha csak minimális sérüléssel járó baleset történt, szerintem, a korlátozást nem célszerű egy hétnél tovább elrendelni! Több okból:

1. Valamennyi vadásztársasági tagot büntetni igazságtalanság egy ember bűnéért! Az említett esemény az egyik brigádban történt, a másik területen rendszeren vadászó másik brigád tagjait korlátozó rendelkezésekkel sújtani nem célszerű.

2. A vadászok, ha hosszabb ideig nem vadászhatnak, elmennek egy másik vadásztársaságba vadászni. Feleslegesnek érzem, hogy esetleg megyén kívüli vadásztársaságoknál tárgyalják az eseményt, és bizonyos idő után a részletek alapos ismerete nélkül általában mind „többet mondanak” az eseményről, mint az a valóságban történt.

3. A vadásztársaságoknak tervük van, ha a vadászatot több hétre leállítják, az tervkiesést jelent, később ezért süríteni kell majd a vadászokat.

4. Felborul a területi ütemterv is, a területgazdálkodás zavart szenved.

Az említett konkrét esetben a rendkívüli közgyűlés kettő hét múlva megtörtént, és a vadászatot engedélyezte. Ez a kettő hét nem okozott problémát a vadászoknak, nem is az esetet, hanem az esettel kapcsolatban felmerült kérdéseket kívántam általánosságban — válaszra várva — megfogalmazni.

DR. VERESS SÁNDOR

Pályázati felhívás!

A NIMRÓD szerkesztősége fotópályázatot hirdet címlap és olyan színes diapozitív felvételek készítésére, mely a lap 24–25. oldalán (29×45 centiméteres nagyságban) jelennek meg minden hónapban.

Valamennyi vadászati, vadgazdálkodási és a természet megszerettetését szolgáló téma feldolgozható. Természetesen előnyben részesülnek a kimondottan „vadfotónak” minősített felvételek.

A pályázaton bárki részt vehet. Pályázni lehet — a nyomdai előírásnak megfelelően: 6×6-os méretű, jó minőségű diapozitívvel, melyet még nem közölt egyetlen lap sem.

A pályázat folyamatos. A naptári hónapoknak megfelelően minden hónapban a legjobban sikerült címlap-fotóért 1000 forintot, a nagyméretű, „átmenő” felvételekért 2000 forintot fizet a szerkesztőség.

A pályaműveket a NIMRÓD szerkesztőségéhez (1051 Budapest, V., József nádor tér 7.) kell eljuttatni. Az el nem fogadott pályaműveket visszajuttatjuk a pályázókhoz.

* * *

A Magyar Vadászok Országos Szövetsége, a MÉM vadászati és halászati főosztálya, az Országos Természetvédelmi Hivatal 1976. évre pályázatot hirdet olyan képzőművészeti és népművészeti alkotásokra, amelyek megfelelő színvonalon mutatják be a vadgazdálkodást, a vadászatot, az ember és természet kapcsolatát, valamint az emberi környezet védelmét.

Pályázni lehet képzőművészeti, népművészeti munkával, szoborral, éremmel, grafikával, plakáttal, faragvánnyal. A pályaművektől a természetvédelem, a vadászat, a környezetvédelem céljának bemutatását kérjük. Ennek érdekében célszerű bemutatni azt a törekvést — társadalmi elvárást —, hogy a ma emberek, milyen eszközökkel tehet még többet a természet védelme érdekében, mit kell tenni személyesen minden embernek a káros jelenségek megfékezésére. A témakörök a fentiekben körülhatárolt keretek között mozgathatók, ezen belül:

— emléktárgyak, ajándéktárgyak; melyek kifejezik a Nemzeti Parkok és egyéb védett értékek jellegét és e helyeken tömeggyártásban előállított másolatuk árusítható legyen.

— vadászdiszkek női és más divatcikkek, melyek ízlésesen jelzik a természet és a vad együvértartozását,

— faliszőnyegek, konyha- és szobadíszek, stb.,

— érmek (vadászsport eredmények, skeet, trap, legjobb vadász, vadászottusázó, természetvédő stb.) díjazására,

— grafikák, melyek az otthonokban állandóan felidéznek e témát.

Beküldési határidő: 1976. szeptember 1. A pályázatra beérkezett képzőművészeti-népművészeti művekből 1977. márciusában kiállításra rendezünk.

Eredményhirdetés: 1977. április 4.

A díjak odaítélése:

I. fő díj 20 000.— Ft

II. fő díj 15 000.— Ft

III. fő díj 10 000.— Ft

A pályanyertes művek nyilvánosságát, illetve szükség szerinti kivitelezését (gyártását) a MAVOSZ Propaganda- és Művészeti Bizottsága segíti elő.

Nemcsak óhaj... elhatározás kérdése

Hazánkban körülbelül hatszázötvenezer a szervezett természetjárók és közel 27 ezer a vadásztársasági tagok száma. A két tábor közös célja a természet megismerése és védelme. Ennek ellenére nem örölnék ugyanabban a malomban, a vadász és a turista sokszor nem szíveli egymást, sőt mondjuk ki nyíltan: ellentétek támadtak és támadnak közöttük.

* * *

Szabó Mihály: az ország legnagyobb természetjáró szakosztályának titkára, a Csepel Vas- és Féművek több mint 1100 turistájának vezetője:

— A vadászat és a természetjárás a sport különleges, versenyszerűen nem üzhető válfaja, a kikapcsolódás, a szervezet regenerálódásának — szerintünk — leghasznosabb módszere. Azonban, amíg a turista csupán szórakozni jár az erdőbe, a vadásznak ez félig-meddig a munkahelye is. Ők ennek megfelelően viselkednek, „bánnak” az erdővel, míg például az alkalmi kirándulók olykor „elbánnak” vele...

Dr. Koller Mihály, a Magyar Vadászok Országos Szövetségének főtítkára:

— A vadász és a turista között az az alapvető különbség, hogy amíg az egyik csak gyönyörködik a természet kincseiben, a másik abból vámost is szed. Bot helyett puská van a kezében. Nemcsak figyel, eteti, félti és gondozza a vadat, hanem el is ejti. Megítélésünk szerint napjainkban, amikor a környezetvédelemtől annyi, de annyi szó esik, amikor a civilizáció káros hatásai elől az emberek százezreit hívjuk a természetbe, a két szervezett tábor tagjainak sokkal jobban együtt kellene működniük.

Kósa Sándor, a Természetjárók Budapesti Szövetségének főtítkára:

— Szövetségünk és a Természetvédelmi Hivatal között született egy megállapodás, amely természeti értékeink védelmét hivatott erősíteni. A Társadalmi Erdei Szolgálat aktivistái napi feladatuknak tartják a fák, a növények megővését, a vad nyugalomának biztosítását, az erdei utak, pihenők, kulcsosházak gondozását és rendbentartását. Az igazi turista számára az erdő „szent” hely, csaknem annyira fontos, mint a saját otthona. A tudatformálás azonban lassú folyamat, s aki nem így gondolkodik, annak a természet, az erdő csupán egy színtér, ahol „eleresztheti”, kitombolhatja magát, ahol minden béklyót, kötöttséget elvetve azt csinál, amit akar! Hát ez az ami nem igaz! A tények pedig másról árulkodnak. Feldúlt turistapihenők, elszórt ételhulladék, megcsonkított fák és bokrok vádolnak bennünket —, illetve a felelőtlen kirándulókat és ez az állapot a vadászokat is felháborítja.

* * *

A véleményekből kitűnik, hogy a vadász és a turista is szereti, tiszteli a természetet, s jóllehet semmiféle jogi formula nem tereli egyazon mederbe szórakozásukat, tulajdonképpen közös az érdekük, közös a gondjuk. Az alkalmi kirándulókkal, a fegyvelmezetlen emberekkel gyűlik

meg a bajuk — elrontva a közös élményt: a természet titkai utáni leleselkedést. Tulajdonképpen mit jelent a vad a laikus számára?

Szabó Mihály: Kuriózum. Egy szarvascsapat, vaddisznócsalád vagy őzszak látványa ingyencsög, csemege. Miután csoportosan járni az erdőt csak zajosan lehet, nekünk a vad a „mazsola a kalácsban”. Amikor vadban gazdag területre vetődünk, mindenki abban bíz, hogy találkozunk állatokkal, sikerül meglesni őket. Egyébként az erdő csendje a szervezett turista számára sérthetetlen. A túrákon szigorúan tilos a rádiózás-magnózás, beszélgetni is csak halkán szabad!

Dr. Koller Mihály: A Mátrában vadásztam, s hosszas cserkészés után jutottunk el arra a helyre, ahol a vadat fellelni reméltük. Helyette azonban egy rádió tömböltető szerelmespárra bukkantunk...

* * *

A Természetjáró Szövetség és a Természetvédelmi Hivatal közös „alkotásán”, a Társadalmi Erdei Szolgálat létrehozásán kívül a vadászok és a turisták között nincs semmiféle szervezett, összehangolt együttműködés. Néhány helyen közelednek ugyan egymáshoz, alkalmi programok révén megismerkednek a másik tábor tervei, eredményeivel, de ez még nem általános, és kialakult formái sincsenek meg. Próbálkozásokról viszont már tudunk:

Szabó Mihály: 1971-ben a budapesti Vadászati Világkiállítás alkalmával „túrákat” szerveztünk a pavilonok megtekintésére és több százan élvezték azt a kincset, amit a világ elhozott Budapestre. Újabb tervünk, hogy klubnapjainkra vadászokat hívunk meg, ismertessenek meg minket a vadfajták szokásaival, életmódjukkal.

Dr. Koller Mihály: A vadászok sokat tehetnének, segíthetnének a turistáknak. Előadásokon, baráti találkozókra — uram bocsá! — vadászvacsorán, vagy a terület ellenőrzése közben is közel kerülhetnének egymáshoz, de hogy ez megtörténjen, többre van szükség a pusztá óhajnál! Nagyon jónak tartanánk, ha a közgyűlésekre, vagy a szakosztályértekezletekre meghívják egymást. Annak például semmi akadályát nem látom, hogy a turisták kisebb csoportokban elfoglaljanak egy-egy magaslejt és eltöltsenek rajta egy pár órát. Ugyanígy partner lehet a vadász a szarvasbögés időszakában. Vannak azonban ennél prózaibb közös teendők is. Például a felvilágosítás, a vadvédelem időszerű kérdéseinek ismertetése. Szomorú tapasztalatunk, hogy a papa a gyerek kezébe nyomja a légpuskát azzal a „jó tanáccsal”, hogy minden gerlénél kisebb madár veréb, nyugodtan lőjön rá! Az ilyen helyzetet megelőzni csak úgy lehet, ha a papa tudja a madarak hasznát és értékét.

* * *

Hatszázötvenezer szervezett természetjáró és huszonhétézer vadásztársasági tag! Óriási szám — két megye lakossága. Óriási erőt — segítő és visszahúzó egyaránt — jelent.

A közös alap adott — a környezet, a természet szeretete és védelme — a „felépítmény” megalkotása pedig csupán elhatározás és akarat kérdése.

SALY GÉZA

Szerkesztői üzenetek

Tekes András, a Börzsönyi Csapajev vadásztársaság vadászmeztete ügy véli, hogy a Vadászati Szabályzat 11. paragrafus (5) bekezdése kiegészítésre vagy átszövegezésre szorul. A hivatkozott rendelkezés így hangzik: „Tróféas nagyvad vadászatánál kereső látszó vagy céltávcső használata kötelező. Vaddisznó esti és éjszakai vadászatánál a célpont megvilágítását szolgáló lámpa használata is kötelező.” A kereső látszó nagyvad vadászatánál és elbírálásánál feltétlenül szükség van, azt tehát minden esetben használni kell! Az általában 4X-es, ritkább esetben 6X-os céltávcső nem helyettesítheti a már elismert 7X50-es vagy 8X63-as, — a 10X-es, 12X-es — vagy 15X-es kereső látszókat. Mindezek felül pedig a puskára szerelt céltávcső már a kezelés nehézsége miatt sem lehet alkalmas a jó fényerejű megfelelő nagytávú, könnyen kezelhető, tehát biztonságos kereső látszó helyettesítésére.

Válaszunk: Tekes András fején találta a szöveget. Igaza van! A „vagy” fölösleges.

Javasoljuk, hogy a Vadászati Szabályzat felülvizsgálata során véleményét vegyék figyelembe az illetékesek!

— gi —

Szokatlan levelet kapott a minap szerkesztőségünk. Nagyvisnyórol küldte Sz. Magdolna. Kérését csak egyféleképpen tudjuk teljesíteni, közöljük a levél tartalmát: „21 éves lány vagyok. Imádom a természetet, a vadat... erdészetnél dolgozom. Szeretnék nőlen vadászokkal megismerkedni... a legfőbb vágyam, hogy egy hivatásos vadász felesége legyek. Nagyon kérem, hogy a kérésem miatt ne ítéljenek el, és ha lehet, segítsenek nekem.” Pontos cím a szerkesztőségben.

(Sajnos képet nem tudunk a levélhez mellékelni! Mert mi sem ismerjük a levél íróját.)

Válasz egy sportvadásznak — ha a „Következős végrehajtás vagy új konferencia” című cikk selejtezési részével egyetért, nyilván egyetért a cikk további részével is. Ha jól értjük: nem helyesli, hogy a hivatásos vadászokra bizzuk a selejtezést és nekik megadunk minden támogatást. A gyakorlatat bebizonyította, hogy az állományabszabályozás végrehajtásához a hivatásos vadászok közreműködése feltétlenül szükséges. Sportvadászaink a vadászatot a heti nehéz munka után kikapcsolódásnak, sportnak tekintik és idejüknek csak igen csekély részét töltik a vadászterületen, kevésbé ismerik a területen levő állományt, mint a hivatásos vadászaink. Azoknál a vadásztársaságoknál, ahol sportvadászaink úgy érzik, van idejük az állományabszabályozásra, javasoljuk az IB-nek, hogy hivatásos vadászainknak tegyék feladatukká segíteni a sportvadászokat, (akik erre igényt tartanak), így az állományabszabályozást a hivatásos vadászokkal együtt végeztetik. Az eredmények egészen biztosan nem maradnak el.

A cikk persze csak egy útmutató volt, amellyel segíteni akartunk a vadásztársaságok vezetőseinek az állományabszabályozás végrehajtásában. Ha a vadásztársaságok vezetőse a sportvadászokkal biztosítják a helyes szabályozást, senki sem zárkózik el előle, de a következős végrehajtást mindenképpen meg kell oldani.

VADBEFOGÁS

A vadászok hálót ieszítenek a faoszlopokra, aztán megindul a hajtás. Tapsoló tenyerek, kiáltások zaja veri fel a behavazott terület csöndjét. Egyre gyakrabban pattannak fel rejtékhelyükről a befogók, amikor megrezdül a háló... mezeinyulak, őzek, fácánok, foglyok feszítik erejüket a szabadulásért.

Kitörni...

Menekülni...

De nem lehet! A vadászok határozott, gyors mozdulatokkal dolgoznak, rekeszekbe, kosarakba, ládába rakják a befogott állatokat. A befogott vadat a törzsállomány helyes arányú kialakítására, vérfrissítésre és nem utolsósorban export értékesítésre használják fel.

– Jól jövedelmez az élőbefogás – mondja Rácz Imre, a MAVOSZ országos fővadásza – vadásztársaságaink az így szerzett jövedelemből fedezik legszükségesebb, elkerülhetetlen kiadásukat.

A vadászterületet ilyenkor már többnyire hó borítja. A napi hét-nyolc órás hajtás, befogás fizikailag is igénybe veszi a vadászokat. Többben keservesen emlékeznek még a tavalyelőtti időjárásra, amikor a nagy esőzések heleten át áztatták a talajt, bizony előfordult, hogy húsz-harminc centiméteres sárban szinte magukat vonszolva végezték munkájukat – az élővad befogást – a fáradt vadászok.

Sietni kellett, a szomszédos vadásztársaság már sürgette a felszerelést, a hálót és az oszlopokat, mely úgy jár társaságról társaságra, mint ahogy az a bizonyos „zsinórra fűzött gyűrű, amely vándorútra kél”.

Ez a különös, sokszor filmre vett és megírt „fegyvertelen vadászat” alapos előkészületeket kíván. Mindenekelőtt a vadászoknak fel kell mérni, meg kell becsülni a vadállományt: „vajon mire számíthatunk?”. Aztán átveszik az élővadbefogás eszközeit, a hálókat és szállító göngyölegeket, amíg a háló náluk van, hajtókat szerveznek és csak azután jöhet: a befogás, és végül pedig el kell szállítani a zsákmányt.

Az élő mezeinyúl átvételi ára 350 forint, ennyiért veszi át a vadásztól a MAVAD. Rövid számolgatás után kiderül, hogy ez bizony komoly bevételi forrást jelent a vadásztársaságoknak. Az imént Rácz Imre mondta, hogy ebből a legszükségesebb kiadásokat fedezik, takarmányt vásárolnak belőle, hogy növeljék a vadállományt, ebből jut a hivatásos vadőrök fizetésére, a vadriasztó vegyszerek beszerzésére, a kártevők apasztására.

Az élelemmel ellátott ketrecekben indul útnak a befogott vad. Előbb a karantén vár rájuk, az állatorvosi megfigyelés, majd hosszabb utazás Olaszországba, Svájcba, Szovjetunióba, Franciaországba.

Magyarország szigorú vadászati törvényeitől a nyugati országok vadászati törvényei, vadászszokásai eltérnek. Hazánkban a szakemberek olyan egyensúlyt igyekeznek terem-

teni a vadászatban és az élővadbefogásban, amely kedvező a vadászoknak, de nem hat károsan a vadállományra. A nyugati országokban ez az egyensúly néha bizony megbillen és mindig a vadászat javára. Érthető, hogy mivel kevés a vadászható vadjuk, szükségük van az import élő vadra. Magyarország – a magyar vadászok – az elmúlt években számtalanszor bebizonyították a MAVAD exportján keresztül, hogy mennyiségileg és minőségileg is biztos szállító partnerek. Tehát szerződésüköket külföldi partnereink évről évre megújítják.

A Szovjetunióval másfajta szerződésünk van. Legutóbbi szürkefogoly-szállítmányunként például a szovjet partnereinktől szikaszarvasokat kaptunk.

– Szeretnek-e a vadászok így vadászni? – kérdezem.

– Miért is ne? – kapom a választ. – Vadászat az is, hogy a hajtásban kiugrik, menekül a vad. Csak aki csinálta, az tudja igazán, mit jelent bekeríteni, megfogni, megsaccolni a súlyát. És közben jó levegőn, a természetben jár az ember. Persze munka ám ez is. Anyira, hogy beleizzad az ember.

Fárasztó küzdelem. De megéri, mert a befogott állatok – miközben jól jövedelmeznek a vadásztársaságoknak, és szinte a legolcsóbban termelik a valutát a népgazdaságnak – hozzájárulnak a vérfrissítés folyamatához. És ezt csak így lehet megoldani – élve befogni a vadat.

VÖDRÜS ATTILA

1	2
3	

1 Kitörni... menekülni..., de nem lehet

2 Indulás előtt

3 A várakozás percei...

VADÁSZAT

ÉS MŰVÉSZET

Ammer Zsuzsa tollmozaikjai

Szeretni az embereket, a fákat, a virágokat... Szeretni az állatokat: őzeket, madarakat... Ez egy asszony művészi hitvallása.

Négy évvel ezelőtt kezdődött, amikor furcsa színekben látta a szemközti dombokat. Éjszaka volt. Kisvártatva megérkeztek a vadászok, és ahogy az asztalon feküdt egy leejtett fácán, már a madár tollain csillogtak ugyanazok a furcsa színek.

Az őszinte ember – mondják – nem szófukar. Beszél, mert nincs mit titkolnia. Ammer Zsuzsa is elmondta barátainak a dombok és a madár színei között felfedezett hasonlóságot. És ők – különösen Bregovits István – erősen biztatták: „Látomását – így mondták – rakja össze”.

Aztán aprólékos gonddal illesztette a tollakat, pihéket, úgy ahogy a tetőfedő illesztgeti a cserepeket, – és sikerült. Ahogy a lepkeszárnyon azok az alig látható pikkelyek fedik egymást, amelyek káprázatos színek és annyi félek! – olyanra sikerült – „Az éjszaka”.

A kép több lett, mint egy szép női kézimunka, több mint a valóság egyszerű ábrázolása. A kompozíció harmóniája az alkotót tükrözte, az embert.

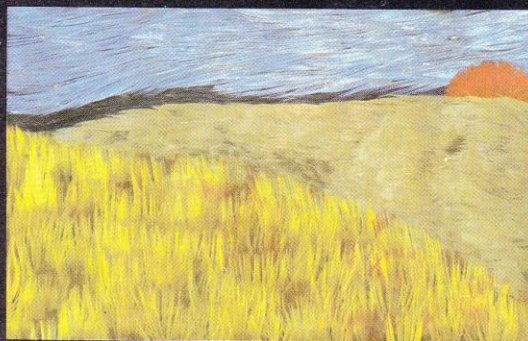
Erre figyelt fel az avatott művész, a pártoló: Muray Róbert grafikus, aki megtalálta Ammer Zsuzsa művészetének műfaját. Ő mondta ki a szót: tollmozaik.

Egy asszony elindult. A családanyai hivatás teljesítése mellett helyet követelt magának a másik hivatás, a művészeté. Ment és kereste a témát, figyelte a természetet – a madarakat. Tatárszentgyörgyön az Úttörő Vadásztársaság tagja lett. Hallgatta társait, vajon mit tudnak ők az erdőről, az állatokról.

Régi metszetek kusza vonalai közt keresi az élet lüktetését, lesi a havas erdők nyugalmas üzenetét – a csöndet.

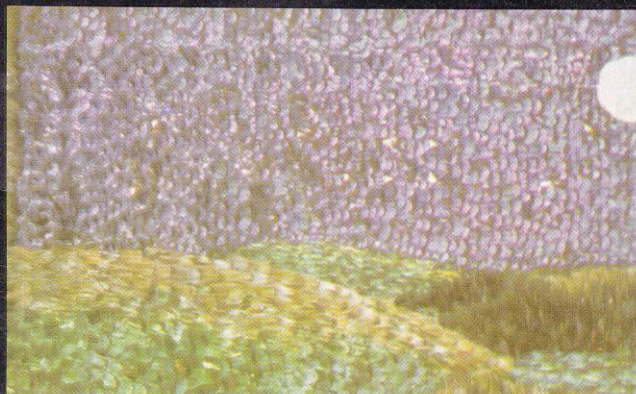
Ammer Zsuzsa ezt akarja továbbadni a „Barcacsokor”-ral, a „Téli etető”-vel – tollmozaikjával. Érzelmait akarja „elmondani” az enyvezett végű kicsi pihékkel az embereknek – szebbé tenni ezzel a világot, az életet.

– vödrös –

BAGOLY

ALKONY

AZ EST

ÚJDONSÁG! NEW!

Hungária 2200 tip.

FÜGGŐLEGES CSŐELRENDEZÉSŰ
GOLYÓS-SÖRÉTES FEGYVER

Holland-Holland rendszerű, kettős biztosítással.

A sörétes cső:

Speciális elektroacélból

A golyós cső:

Króm-vanádiumacélból készül.

Csőhossz: 60 cm.

Kaliber:

– sörétes cső: 12/70

– golyós cső: 7x57R

7x65R

A fegyver súlya: 3,45 kp.

Hungaria 2200 type

VERTICAL BARREL BULLET- AND SHOTGUN

Holland-Holland system with double insurance.

The shot barrel is made of

Special electric steel

The bullet barrel is made of chrome-vanadium steel.

Barrel length: 60 cm

Calibre:

– shot barrel 12/70

– bullet barrel 7x57R

7x65R

Weight of the gun: 3,45 kp.

»FOCUS«

ÖNMŰKÖDŐ KISPUSKA

EGYSZERŰ BIZTOSÍTÁS!

SZÁRNYASOK – KISVADAK

ELEJTÉSÉRE ALKALMAS

Hidegenkovácsolt csővel,

aluminium tokkal készül.

A cső űrmérete: cal. 22L.R.

Egyszerű prizmás távcsőszerezés.

A tár lőszerbefogadóképessége: 10 db.

Gyártja:

Fegyver és Gázkészülékgyár

Budapest 1095 Soroksári út 158.

Forgalomba hozza Magyarországon
a DIANA és a NIMRÓD fegyverszaküzlet

Exportálja:

FERUNION-HUNGARY Postafiók: 612

Budapest, Mérleg u. 4.

»FOCUS«

AUTOMATIC SMALL-CALIBRE RIFLE

EASY INSURANCE!

SUITABLE TO KILL FOWLS AND SMALL GAME

With cold forged barrel, and aluminium case.

Caliber of the barrel: cal. 22L. R.

Easy prism telescope mounting.

Ammunition capacity of the magazine: 10 bullets

Produced by:

Factory for Weapons and Gas apparatus

Budapest 1095 Soroksári út 158

Distributed in Hungary

by DIANA and NIMRÓD special shops for weapons

Exported by FERUNION-HUNGARY P. box: 612

Budapest Mérleg u. 4.

1976

	JANUÁR	FEBRUÁR	MÁRCIUS	APRILIS	MAJUS	JŪNIUS
V	4 11 18 25	1 8 15 22 29	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
H	5 12 19 26	2 9 16 23	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
K	6 13 20 27	3 10 17 24	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
SZ	7 14 21 28	4 11 18 25	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
CS	1 8 15 22 29	5 12 19 26	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
P	2 9 16 23 30	6 13 20 27	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
SZ	3 10 17 24 31	7 14 21 28	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26

NIMRÓD

CSERGEZAN PÁL FESTMÉNYE

JULIUS

4 11 18 25
 5 12 19 26
 6 13 20 27
 7 14 21 28
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30
 3 10 17 24 31

AUGUSZTUS

1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30
 3 10 17 24 31
 4 11 18 25
 5 12 19 26
 6 13 20 27
 7 14 21 28

SZEPTEMBER

5 12 19 26
 6 13 20 27
 7 14 21 28
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30
 3 10 17 24
 4 11 18 25

OKTÓBER

3 10 17 24 31
 4 11 18 25
 5 12 19 26
 6 13 20 27
 7 14 21 28
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30

NOVEMBER

7 14 21 28
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30
 3 10 17 24
 4 11 18 25
 5 12 19 26
 6 13 20 27

DECEMBER

5 12 29 26
 6 13 20 27
 7 14 21 28
 1 8 15 22 29
 2 9 16 23 30
 3 10 17 24 31
 4 11 18 25

KIVÁLÓ ÍZEK!

TÖLTÖTT KRÉMCSOKOLÁDÉ

BUDAPEST CSOKOLÁDÉGYÁR

Budapest IX., Vágóhíd u. 20.

Ismerős ez a táj, hisz a sors jóvoltából
immáron ötödször rovom Tanzánia útjait.
Nagyon megszerettem ezt az országot,
kedves, mindig segítőkész lakosaival egyetemben.
Amióta anyanyelvükön beszélek velük,
valahogy közéjük valónak tartanak.

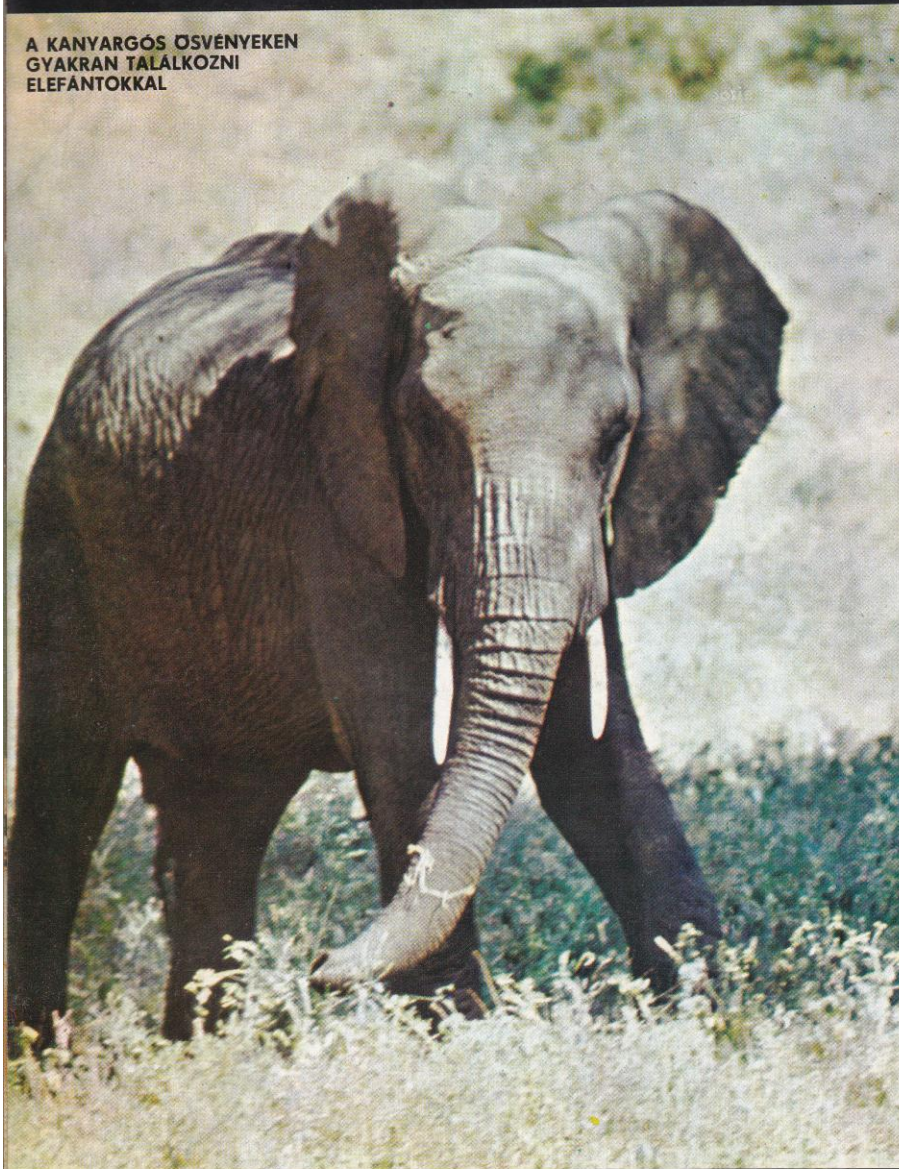
TANZÁNIAI BARANGOLÁS

A KÉT LEGKEGSESEBB ÁLLAT,
A THOMSON GAZZELLA
ÉS A ZEBRA

A SZERZŐ FELVÉTELEI

A KANYARGÓS ÖSVÉNYEKEN
GYAKRAN TALÁLKOZNI
ELEFANTOKKAL

Egyhangú zúgással rőjuk a mérföldeket kiöregedett Landrowerünkkel, a forró szavannát átszelő műúton. Körülöttünk rezeg a levegő, meg-meglibbenő hullámai elvarázsolják a távolban álló csenevész flótázó akácfaikat és az éberen legelgető, csipegető strucc-csapatot.

Huszein a gépkocsivezetőnk, aki mindig vidám, alkalmazkodó. Kedves ember és becsületére legyen mondva, szorgalmas is. Vallási felfogása ugyan szigorú, de kitűnő tanuló lévén, azt is megtanulta a Koránból, hogy az úton levő mohamedánt – már mint a gépkocsivezetőt – milyen kedvezmények illetik meg. Ezt oly tökélyre emelte, hogy a többi lényeges megkötéseket már tulajdonképpen el is felejtette. Most vele együtt mutogatunk hol jobbra, hol balra, ahol éppen látnivaló akad. Arushától a Manyarató vidékére tartunk. Rövidesen Maknyuni-ba érünk. Hajdani vadászataim idején itt vásároltam meg a még szükséges apróságokat. Most meg sem állunk, úgy kanyarodunk a Viktória-tó partján fekvő Musomába vezető útra.

Hatalmas porfelhő követi gépkocsinkat... szörtköves úton haladunk. Szembe jövő gépkocsi közeledtére minden ablakot lezárunk. Mintegy 20 km után MTO WA MBU falucska előtt keleti irányba letérünk erről az útról. Az afrikai Nagy-Szakadék fala alatt fordulunk észak felé.

A Lake Manyara Nemzeti Parkot védő ellenőrző vadászterületen haladunk. Fehér szakállú gnu, Thomson gazella csapatokkal, egyes külön járó bikákkal, bakokkal találkozunk. Az egyik kisebb wadi közepén magányos zsiráf bámul a messzeségbe. Távolban a nomád maszáj törzs zebunyájai legelnek, az úgynevezett bómára bukkanunk. A maszáj gyerekek szemében a kíváncsiság és az előkelő magasabbrendűség tükröződik. A felnőttek átnéznek rajtunk. Sajnos, ez a törzs felfogásában mit sem változott.

Néhány perc után Selea termelőszövetkezeti községbe érkezünk. Itt a központi épület előtt megállunk és az elnököt keressük. Rövidesen előkerítik, de valahogy nagyon bizalmatlanul pislog felénk. Nehezen hiszi el, hogy a tanzániai hatóságok kérésére vagyunk itt és nekik dolgozunk.

Ez a termelőszövetkezet nemrég alakult. A szeptemből hódították el – kemény munkával – kevéske szántóterületüket. Felszerelésük kezdetleges, de szándékuk szilárd. Minden

OROSZLÁN NŐSTÉNY,
KIADÓS LAKOMA
UTÁN

FLAMINGÓK
A LAKE MANYARA
SÓSVÍZŰ
TAVÁN

FUCHS ANTAL FELVÉTELEI

letelepített tagnak közös munkával házat építenek. Rengeteg a gyerek, iskolájuk egy nagy ernyősakécia fa alatt van. A szokásos tantergyakon felül földművelést, közös munkát tanulnak. Megható látni azt a szorgalmat, amelyet ezek a fekete apróságok tanúsítanak. Földön ülve, térden írni, szabadteri iskolában tanulni nem könnyű dolog, s ők ezt teszik napról napra. A felnőttek is bizakodók... pedig még igazán szegények... de a völgyben lent a magasra nőtt, gondosan művelt kukoricatábla a jövőt... a biztos megélhetést hirdeti. Ahogy fényképezgetjük őket, egyre több a minket bámuló kíváncsi maszaj menyecske. Ha fényképezőgépünket feljűk fordítjuk, pillanatok alatt magukra rántják a kecskebőrből készült vállkendőjüket. Hosszas alkudozás után azonban megengedik, hogy róluk is készítsünk néhány felvételt.

A szomszéd község... Kite már fejlett, jól gépesített termelőszövetkezet. A közös vagyomból új házsorok épülnek. Az emberek megelégedettek, s a többiekhez viszonyítva jól öltözöttek. Pedig van ám gond bőven... hiányzanak a jól képzett szakmunkások, mérnökök.

Szállásunkat a Lake-Manyara Hotelban ültük fel. Ez a szálloda a Nagy-Szakadékra tekint le. Alatta közvetlenül a Nemzeti Park látványosságban egyedülálló területe.

Tanzániában sok Nemzeti Park van, amelyek közül a Serengeti, a Ngorongoro és a Kilimandzsáró világhírű is. A kevésbé ismert Nemzeti Parkok, mint az Arusha, a Mikumi, a Tarengire, a Lake Manyara stb. látványosságban nem szegényebbek a világhírűeknél, csupán nehezebb őket megközelíteni és elhelyezésben, felszereltség hiányában nem nyújtanak összkomfortos kényelmet.

A fiatal Tanzán állam szinte erejét meghaladó összeget fordít a Nemzeti Parkok fenntartására. Itt-ott segítenek különböző nemzetközi szervezetek is, de ettől jóval több kellene. A Nemzeti Park élővilága az egyetemes emberiség kincse is, éppen ezért érdemelnének több támogatást. Előrelátó és bölcs intézkedések születnek, a Nemzeti Parkok területén kívül élő vadállomány védelmében is. Lassan három éve, hogy szünetel a vadászat egész Tanzániában. Az ok egyszerű: a leltt vad hűsa csaknem mindenütt tönkrement, miközben a lakosság hűhiányban szenved. Most úgy akarják megoldani ezt a problémát, hogy a vad elejtéséhez közel eső ter-

melőszövetkezetnek kell átadni az elejtett vadat. A trófea – a hagyományoknak megfelelően – az elejtőé marad. Ilyen próbálkozások közepette most ismét van lehetőség – igaz, hogy korlátozott mértékben – a vadászatra. Külföldi fizető vadászvendéget azonban még nem fogadnak.

A Lake Manyara Nemzeti Parkban főként elefántokkal, rinocerosokkal és rengeteg madárral találkozunk. A kanyargós ösvényeken haladva lépten-nyomon akad látnivaló... egy-egy kafferbivaly, néhány zsiráf, szép termitavár, zajos páviáncsapat, halászó flamingók, hűsölő impala, legelésző Thomson gazella és még sok-sok érdekesség. Szorgalmasan csattogtatjuk gépeinket, megörökítünk mindent, amely érdeklődésre tarthat számot.

A következő szálláshelyünk a Ngorongoro kráter peremén épült parányi szálloda. Zihálva kapaszkodik kocsinak a 2700 méter magas csúcra, s egyszerre elének táru a kimondataatlanul szép kráter. Megközelítőleg kör alakú, meredek oldalú katlan, mintegy 400 méter mélységben hever előttünk. 18 kilométer átmérője kevesebbnek tűnik. A tiszta levegő kézzelfogható közelségbe hozza a túlsó peremet. Meredek ívű szerpentinút vezet a kráter mélyére. Hatalmas kandeláberfák szegélyezik az utat. A kráter fenekén nagy tömegben él a szteppék vadja (gnu, zebra, gazella, hiéna, oroszlán stb.). Az egyik füves szavannás részen rinó mama keresztezi utunkat, nyomában a parányi utód kocog. Bokrokkal tarkított, füves részen nagy csapat bivaly kíváncsian nézeget bennünket. Ősi a kép, ősi a táj. Nem tudom, miért, de valahányszor a Ngorongoro kráterbe érek, a csodálattól meghatódom. Ilyen gyönyörű, természet alkotta szépség kevés van a világon. Édesvízű patak, sósvízű tó, füves szavanna, eső – őserdő... minden megtalálható ebben a kör alakú „művészi” arénában.

A vadcsapatok között kanyarogva keressük a kivezető utat. Egyik kanyar mögött nagyobb kőhalmoz. Kísérőnk kalapját megemeli, amikor elhaladunk mellette... magam is ezt teszem. Egyik kollégánk – hivatásos vadász – fegyvertelenül itt vitta élethalálharcot egy felbűszült rinocerosszal. Életével adózott hivatásának, s ez a kőhalom őrzi a hajdani tragédia színhelyét.

Utitársaim nem vették észre tisztelataadásunkat, s éppen ezért nem rontom el kellemes hangulatukat. Kikapaszkodva a peremre, el-

érkekenyülve intünk búcsút a párba vesző kráternek, az azt környező csúcsoknak. A nap is lemenőben van, lehűlt a levegő, fáradtan kanyarodunk a Serengetibe vezető útra. Sűrű csillagos este van, amikor a Serengeti bejáratához érünk. Minden le van zárva, még az utat elzáró sorompó is. Többszöri és hangos kiáltásunkra egy álmos őr jön elő, aki csak hosszas alkudozás után enged utunkra.

Serengetiben egy kősziklára épült szállodába kerülünk. Ragyogó tiszta szobák, kellemes környezet és jó ellátás fogad bennünket. Reggel Albert, a kijelölt vezetőnk, kirogozink jeleltenek. Fegyelmezett magatartása, határozott válasza, magas szakmai felkészültsége enged következtetni. Reggeli után a szűkös benzinellátás miatt egy kocsival vágnak neki a szteppének. Albertnak elmondom útközben, hogy nagyon kevés időnk van, ezért oda vesszen, ahol oroszlán és leopárd van. A többi vadat útközben úgy is lecsesvégre kaphatjuk. Először az egyik sziklakibúvás üregében oroszlánra bukkanunk, majd a közelben egy fűben heverő fekete sörényű him és egy vörös színű nőstényoroszlán vonja magára figyelmünket. Hosszas fényképezés után továbbállunk. Útközben egy faóriás csaknem vízszintes ágán heverő leopárdot pillantunk meg. Fölötte az ágelágazásba beakasztva egy leütött és már kizsigerelt Thomson gazella hever. A leopárd fára cipeli zsákmányát, hogy a hiénától, keselyűtől megvédhesse. Nagyon sok gnut, zebrát látunk. Az egyik időszakos folyómeder szélén álló fa tele keselyűvel. Ide tartunk, hisz a keselyűk prédára gyülekeznek. A meredek part alatt oroszlán lakmározik a leütött zebrából. Friss még a tragédia, éhes az oroszlán és még jó néhány társa várja a maradékot. Egy-egy keselyű rárcsap az oroszlánra, de az felugorva üt a menekülő keselyű után. Ez az élet rendje, napi eseménye a Nemzeti Parkoknak. Fegyver soha nem szól bele az életközösség dolgaiba. Mindegyik Nemzeti Park egy-egy szigete az ősi világnak, ahol a természet és az erdő az úr.

Csak kirándulás volt ez a kis kitérő. Filmet forgatunk a termelőszövetkezeti mozgalomról, de mint vadászember, nem állhattam meg, hogy kedvenceimet, Tanzánia Nemzeti Parkjainak egyikét-másikat meg ne látogassam.

RÁCZ ANTAL

EGÉSZ ÉVEN ÁT

AUSZTRIÁBA
Bécsbe
CSEHSZLOVÁKIÁBA
a közeli szlovákiai
városokba
LENGYELORSZÁGBA
Zakopánéba

TAVASZTÓL ŐSZIG

ROMÁNIÁBA
Nagyváradra,
Kolozsvárra,
Marosvásárhelyre
JUGOSZLÁVIÁBA
Opatiába, Splitbe,
Dubrovnikba
az NDK-ba
Drezdába, Weimarba,
Erfurtba
az NSZK-ba
Münchenbe
OLASZORSZÁGBA
Velencébe

**Felvilágosítás, jegyelővétel
érvényes útlevelel**

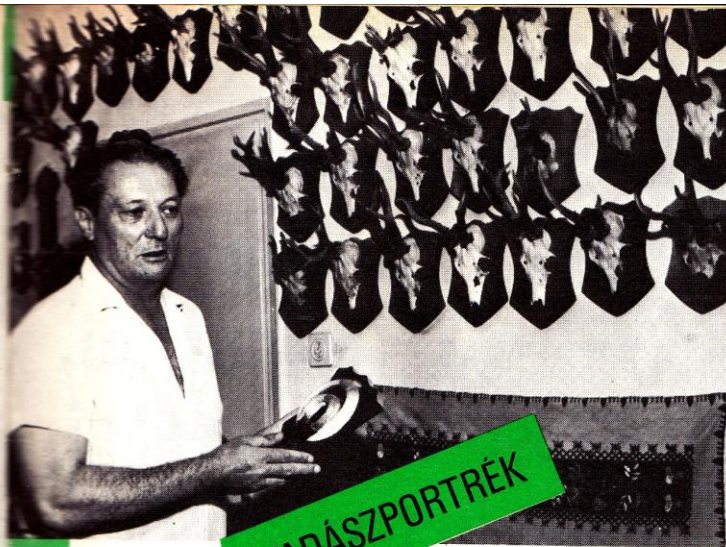
KÜLFÖLDRE – AUTÓBUSSZAL

**NEMZETKÖZI MENETRENDSZERŰ AUTÓBUSZJÁRATOK
BUDAPESTRŐL, AZ ENGELS TÉRRŐL**

**VOLÁN
UTAZÁSI IRODA
Budapest V.,
Engels téri
autóbuszpályaudvar
Telefon: 181-610,
180-987 180-978**

VADÁSZPORTRÉK

VADÚZÉS ÉS ERDŐZÚGÁS

Anekdoták, híres vadászatok története, a trófeák szerető megővése mögé rejti vallomását. Az erdőről, a hatalmas fákról, a havas domboldalokról és a cikázva repülő szalonkákra, a kecses léptű őzekről és a királyról: a szarvasbikáról. A szenvedély hangján szól a vadászatról, de mögötte a tisztelet húzódik meg a somogyi erdők és vadjaik iránt. Előszóbjában százötven őzbak trófeája díszíti a falat. Mindegyiknek pontosan ismeri a történetét, és egy-egy gyöngyös agancsú bak a személyes ismerősévé vált. *Ars poeticájáról* kérdezem, Széchenyi Zsigmond sza-

vaival válaszol: „A vadászat vadúzés és erdőzúgás. De több erdőzúgás...!”

– Senki nem írta meg ilyen szépen és ilyen pontosan a szenvedélynek azt a forrását, az ebből eredő hajtóerőt, ami a vadászt az erdőbe viszi, ami megtanítja a természet szeretetére és tiszteletére – mondja dr. Boda Pál, a MAVOSZ Somogy megyei Intézőbizottságának titkára, a nagybajomi Új Élet vadásztársaság elnöke.

– Mikor fogott először puskát a kezébe?

– 1943-tól számítom magam vadásznak. Régi hagyományai vannak családjamban ennek a szép szenvedélynek. Nagypapám, apám vadászberekek voltak, tíze-gynehány éves koromban már én is ott tébláboltam körülöttük. Az első őzbakomat huszonkét évvel ezelőtt lőttem meg, egy augusztusi hajnalon. Most is ezen a környéken vadászom, az a legkedvesebb területem: a Kaposfő körüli erdők. Itt lőttem meg a századik és a százötvenedik

bakomat is. Igaz, hogy erre vigyáztam. Tartozom ennyivel ezeknek az erdőknek... Most pedig az egyik fiam lett vadásszá. Nem szakad meg a családi hagyomány.

– Vannak még a megyében olyan területek, ahol mindig szívesen vadászom. Legkedvesebb élményeim közé sorolom ezeket a vadászkatokat. Híres a balaton-nagyberek-i fácánvadászat. Nemcsak egészen jó szervezésével tűnik ki, hanem vadbőségével is. Próbáltuk megkeresni annak az okát, hogy miért repülnek magasabbra a balatoni fácánok. Valószínűleg azért, mert nincsenek túlhalálva, könnyebben repülnek társaiknál. Sok erre a mezővédő erdősáv, kénytelenek magasabbra szállni a fácánok. A sok-sok toronykakas lelövését mindez egészen kvalifikált sporttá teszi.

– Mindehhez persze hozzá kell tennem, hogy minden vadászatnak megvan a maga sajátos hangulata. A havas disznóvadászatnak, a szalonkahúzásnak és – jó területen – az apróvad impozáns tömegének is.

– Híres vadászatok vannak Pucokszálláson...

– A harmadik legkedvesebb területem. A disznóhajtások itt mindig eredményesek. Volt olyan nap, amikor huszonnégy vadászó került terítékre. Egyébként Pucokszálláson lőtték az első világrekord magyar szarvasbikát is.

– Nem beszélünk az őzekről, pedig ugyancsak sok trófea díszíti a falat.

– A hajnali őz vadászatnak nincs párja. A legkedvesebb vadam... És nem lehet megenni a párás hajnalokat. Az ember az erdő szélén valóban úgy érzi, hogy titkot les el: ahogyan a Nap megszületik. Úgy vagyok a vadászattal, mint az, aki há-

rembe lép: a sok szép között nem tud választani. Ha szavaznom kéne, mégis az őzbakoké lenne a voksom!

– Melyik volt a legsikeresebb lövése?

– Vaddisznóvadászaton volt. A konda egy havas domboldalon ereszkedett lefelé, és a lejtő aljában összetorlódtott a meglódult társaság. Háromszor húztam meg a ravaszt, négy disznó feküdt utána a fehér hóban. Az egyik golyó kétszer talált... A legtrófékább vadamat pedig 1950 februárjában lőttem. Nagyon kemény tél volt, a sarki madarak is lehűzödtek a melegebb tájakra. Az erci patak partján rebent fel előttem egy madár, meglőttem. Később azonosítottuk: északi sarki jeges búvár volt, amelyik akkor még nem volt védett. Most a Természettudományi Múzeum állattárában van.

– Mi az, amit még szívesen löne?

– Elmehettem volna afrikai vadászatra is, de nem használtam ki a lehetőséget. Itthon is van olyan vad, ami eddig nem jött puskám végére. Nem lőttem még muflont, pedig egy ilyenre fáj a szívem.

– Azt mondják önről, hogy nagyon sok anekdotát ismer.

– Vadászatok után, a tábor-tűz mellett, vagy a vadászházban a fehér abroszon csillogó, vörös borral telt poharak mellett mindig megered a szó. Sok történetet ismerek, de az igazi anekdotázó a nagyapám volt. Most is ott a szekrényben a kéziratyűjteménye: a magyar vadászok anekdotái. Talán majd egyszer rendezzük. Sajnos nincs sok időm. Ami szabad, azt teljesen a vadászat tölti ki!

MÉSZÁROS ATTILA

Vadászat a költészetben és a zenében

A képzőművészetben szinte mindenütt rátalálunk a természetre, a vadra, a vadászat ábrázolására – az Altamira barlang ősemberi festményein, az Artemis-Diana görög-latin szokrokon, a flamand vadászgobelineken át napjainkig.

Nehezebb találkozunk a természettel, a vaddal, a vadással, a költészet, a zene rengte-gében. Nagy öröm, amikor egy-egy versben, egy-egy zenei tételben vadászati témára bukkanunk.

Ez a költemény, ez a zene olyan, mint az érmes trófea. Gyönyörködünk benne. Még hozzá mindenki trófeája, mert ott lehetnek könyvespolcainkon, hanglemezgyűjteményünkben, még múzeumba, kiállításra se kell menni értük.

Elhozzák ók az erdő zsongását, az őszi tarlolt mezőt, a vidám vadászok hangulatát, a természet rejtelmes-sejtelmes poézisét, ahogy

csak mi vadászok tudjuk érezni s ahogy azt csak költők, zeneszerzők, művészek tudják kifejezni.

Ezekből nyújtunk át egy-egy gyöngyszemet a Nimród jelenlegi és következő számaiban.

DR. PATAKY ERNŐ

Bartók

Nem tudott betelni a természettel. Ide menekült, ebben újhodott meg, amikor kutatta az ember és a természet nagy titkát.

Ezt kereső nagy alkotásai közül tegyük fel a lemezjátszóra „Zene húros, ütőhangszerekre és cselesztára” című művét, lehetőleg a harmadik tételnél. Az első tétel fúga témája szövi át ezt is. S a természet szólal meg az éteri tisztaságú cselesztájában, a xilofon csengésében, a zongora hullámzásában. Olyan érzések tör-

nek elő bennünk, amelyekről mi, természetjáró vadászok is alig tudunk.

Az erdő rengetegét, a vadászat iramát a „Cantata profana” első részéből kapjuk. Harsány kürtszóval kezdődik a vadászfúga:

„Az erdőket járta
és vadra vadászott
kilenc szép szál fiú.”

A vadászatra hívó trombita és kürtfanfárok után következik a sejtelmes, misztikus lassú tétel, a vadászat megtorpanása és a szarvasá változás.

Ha pedig a tavaszt várjuk, annak napfényét, színeit, madárdalát, akkor hallgassuk meg a „Két kép”-ből az elsőt, a „Virágzás”-t. A hangszínek áttetsző finomsága a tavaszt varázsolja elő.

Autóápolási, kényelmi, felszerelési és biztonsági cikkeket vásároljon szaküzleteinkben

AUTÓKER

ALTALÁNOS FELSZERELÉSI CIKKEK szaküzlete

1052 Budapest
Tanács krt. 26.
Tel.: 182-234

1054 Budapest
Vadász u. 2.
Tel.: 110-609

AUTÓJAVÍTÓ FELSZERELÉSI szaküzlet

1065 Budapest
Hajós u. 15.
Tel.: 125-930

AUTÓVILLAMOSSÁGI, FELSZERELÉSI CIKKEK szaküzlete, akkumulátorok, kábelek

1061 Budapest
Jókai u. 1.
Tel.: 314-926

VOLKSWAGEN alkatrész szaküzlet

1061 Budapest
Jókai tér 8.
Tel.: 124-871

AUTÓS HOBBI BOLT

1061 Budapest
Népköztársaság útja 28.
Tel.: 312-737

MOSZKVICs

alkatrész szaküzlet
1061 Budapest
Paulay Ede u. 29.
Tel.: 420-355

BOSCH, GOETZE, ROTHMUND elektromos alkatrészek

1092 Budapest
Ráday u. 38.
Tel.: 342-348

MAHLE dugattyúk

1092 Budapest
Ráday u. 31.
Tel.: 188-099

RENAULT, SIMCA, DACIA, PEUGEOT, FORD, VOLVO, STEYR-PUCH, NSU, OPEL alkatrész szaküzlet

1092 Budapest
Ráday u. 31.
Tel.: 188-099

SKODA

alkatrész szaküzlet

1092 Budapest
Ráday u. 31.
Tel.: 457-358

TRABANT

alkatrész szaküzlet

1092 Budapest
Ráday u. 31.
Tel.: 186-768

ALTALÁNOS FELSZERELÉSI ÖNKISZOLGÁLÓ ÁRUHÁZ

1133 Budapest
Gogol u. 13.
Tel.: 490-714

ZSIGULI, FIAT, POLSKI-FIAT, ZASTAVA alkatrész szaküzlet

1061 Budapest
Liszt Ferenc tér 4-5.
Tel.: 420-183

WARTBURG

alkatrész szaküzlet

1061 Budapest
Székely Mihály u. 16.
Tel.: 421-944

GAZ, UAZ, LATVIA, NYSA, ZSUK, WARSZAWA, VOLGA, ZAPOROZSEC alkatrész szaküzlet

1133 Budapest
Gogol u. 13.
Tel.: 294-699

KISKERESKEDELMI VEVŐSZOLGÁLAT

1061 Budapest
Liszt Ferenc tér 4.
Tel.: 211-101

Meddig repül a kilőtt puszkagolyó?

Vagyis a huzagolt csövű puszkák lövedéke! Mert ugye ez minden formájú lehet, csak éppen nem golyó. Az egyszerűnek látszó kérdésre a válasz elég nehéz. Minden golyós töltenek meg lehet határozni a röptávolságát – ami a balesetelhárítás szempontjából igen fontos – csak ismerni kell a kaliberét, a töltetét, a lövedék súlyát, formáját, kezdősebességét, a lövedék köpenyének keménységi fokát, a keresztmetszeti terhelést, a kilövés idejét, a legfőbb sebességét, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Van azonban egyszerűbb alap is, amiből a vadász kiindulhat és kiszámíthatja a puszkájának töltenekének a hordtávolságát, a lövedék veszélyességét.

A kérdés megválaszolásánál a küllballisztikát hívom segítségül. Ennek érdekében felsorolom egy közepes képességű, középkaliberű töltenyípus küllballisztikai jellemzőit, hogy legyen alapunk más töltenyekkel való összehasonlításhoz. A 308 kal. tölteny küllballisztikai jellemzői. Löv. súly: 9,3 g. Típus: S. (IRO ARMI CACCIA 1969. VI. i. adatai alapján.)

Távolság m	Sebesség m/s	Energia m/kp	repülési idő sec.
100	770	281	0,02
200	700	232	0,08
300	637	192	0,20
500	515	126	0,77
1000	310	45,4	5,46
2000	188	17,9	54,33

Az adatokat lehetne folytatni 0 sebesség és 0 mkp-ig, a lövedék megállásának pillanatáig, azonban ez a 2000 m-ig való felsorolás is elég, hogy rámutasson arra, a komoly balesetveszélyre, amely minden leadott lövés következményeként létre jöhet.

A lövedék legnagyobb röptávolsága 45 fokkal kilövési szög esetén 3100 m. Ez azt is jelenti, hogy a lövedék eleven ereje 2 km-en még jóval több, mint amennyi egy emberélet kioltásához szükséges.

Tudnunk kell azt is, hogy az 1 mkp-ot meg-

haladó lövedékcsapódási energia (Pl. 3 mkp.) már súlyos, maradandó sérülést okozhat, ezért a 2/1975. sz. BM rendelet (2 § a. p.) az ilyen lövedék kilövésére alkalmas fegyvert (légfegyvert is) lövegvernek minősít, használóját – vagy a baleset okozóját – ilyen értelemben lehet felelősségre vonni.

Ha a táblázat adatait összehasonlítjuk az általunk használt tölteny és lövedék típusokkal, kiszámíthatjuk töltenyeink veszélyességét, hordtávolságát. A magyar vadászok nagyvadra 9–12,7 g súlyú lövedékeket használnak. A legkisebb és a legnagyobb lövedéksúly között tehát 3,7 g a súlykülönbség. A nagyobb súlyú, hasonló formátumú lövedék messzebb repül, nagyobb távolságra veszélyezteteti a környezetet. A közkedvelt és a legjobban elterjedt magyar gyártmányú 7,62 mm-es golyós puszkához kapható svéd NORMA tölteny 11,6 g súlyú lövedékének a legnagyobb röptávolsága 4700 m, jóval több mint a példánkban feltüntetett tölteny. Az ezzel azonos lövedéksúlyú szovjet gyártmányú sport töltenynek hasonló a röptávolsága, a magyar haditölteny 9,7 g-os lövedékének a röptávolsága pedig megegyezik a 308-aséval, mivel a ballisztikai jellemzői is csaknem egyezők.

A felsorolt ballisztikai adatok a legkisebb távolságra repülő lövedék értékéről, az ettől erősebb töltésű, nagyobb súlyú lövedékek messzebb repülnek. Ebből kiindulva általában 5000 m-nek vehetjük azt a felső határt, ahol az egyes lövedék típusok még sérüléseket okozhatnak. Ne lőjünk tehát 300 méterről a hegytetőn álló őzekre, ha tudjuk, hogy a túloldalon lakott település van, (ha nem tudjuk akkor sem!) ne veszélyeztessük senki testi épességét kockázatos lövésünkkel. Ne számítsunk arra sem, hogy lövedékünket az őz, vagy szarvas nagyságú állat átlövéséhez ugyanis 50 mkp-os lövedékenergia elegendő. Ezért tartom jobbnak – kevésbé balesetveszélyesnek – a gömbölyű ólomvégű lövedékeket, amelyek nem ütnek át a vadat s nem veszélyeztetik a mö-

götte levő területrészt. Ne lőjünk golyóval a fán ülő varjakra sem, mivel nem tudjuk, s főleg nem látjuk be lövedékünk lehetséges röppályáját. Igyekezzünk lövéseinket úgy és olyan körülmények között leadni, hogy mindig tudjuk, hová csapódott a lövedék. (Öznagyságú állatot szinte minden golyós lövedék átüt, ez pedig ugyanúgy veszélyezteteti a mögötte levő területrészt, mintha az őz nem is lett volna közben.)

Az ólomhegyű, vadászatra készített lövedékek – bármilyen kaliber legyen is az – keményfába löve darabokra szakadnak s 10–20 centiméter mélységben megakadnak. Ezzel szemben a teljes burkolatú, hegyes lövedékek a fél méter vastag keményfát is átütik, puha fenyőfába 120 centiméter mélységben akadnak meg. Ezek a „legveszélyesebb” töltenyek! Ilyen a 7,62-es hadipuska tölteny is, amit szaküzleteinkben olcsón, „egyéb” forrásokból még olcsóbban be lehet szerezni. Utóbbi esetben a vadász sohasem tudhatja, hogy belövő gyújtó, páncéltörő gyújtó, vagy fényjelző gyújtó lövedékkel szerelt töltenyeket kapott-e olcsón. A páncéltörő lövedékek 200 méterre 10 milliméteres páncélt is átütnek s ha utána gyúlékony közébe érnek, azt felgyújtják. Ezek az adatok önmagukért beszélnek s a legnagyobb óvatosságra figyelmeztetnek.

Fagyott, kemény talajról, vízről, jégről a kilőtt lövedékek felpattannak, gurulatot (gellert) kapnak s nincs a világon olyan ballisztikus, aki a gurulatos lövedéknek ki tudná számítani a röppályáját. Ilyen talajon fokozottan ügyeljünk a lövéseinkre! Nincs rosszabb érzés, mint az őzet átütő s felcsapódó lövedék sivító hangját hallgatni a mozgalmal őszi határban s nem tudni, hogy az hol, kibe, vagy mibe csapódhatott be. Vajon nyugodtan tudunk-e aludni az ilyen őzlövés után?

Inkább száz bak ugorjon el, semmint a könnyelműen leadott lövésünk emberélet veszélyeztessen. Ezért jó ha tudjuk, meddig repül a „golyónk” és hol áll meg. A teljesség igénye nélkül az ismertetett adatok segítségével szeretném felhívni vadásztársaim figyelmét a golyólövés sajátos veszélyességeire.

HEGEDŰS GYULA
Jegyverszakértő

Vadfeldgazdálkodási prognózis

A vadfeldművelésnek vadgazdálkodásunkban régi hagyományai vannak. A nagyüzemi mezőgazdaság fejlődésével, az intenzív vadgazdálkodással párhuzamosan pedig egyre nagyobb szerep jut a vadfeldgazdálkodásnak.

Szeretnénk elérni, hogy vadgazdálkodó egységeink az eddigiekénél sokkal nagyobb gondot fordítsanak a vadfeldgazdálkodásra és a jövőben rövid, havonta jelentkező útmutatókkal igyekszünk segíteni őket.

JANUÁR ÉS FEBRUÁR HÓNAP TEENDŐI:

1. A vadásztársaságok vezetői még januárban jelöljék ki a vadföldnek alkalmas területeket, a már meglévőknél kívül, figyelembe véve a természetvédelmi célt, az erdőterület nagyságát és a terület vadbőségét.
 2. El kell készíteni – a talajadottságokat figyelembe véve – a műtrágyázási és vetésterveket.
 3. A télire meghagyott vadföldokról február végén le kell takarítani a lábon álló növényzetet, hogy a március elején megkezdődő tavaszi talajmunkák elvégezhetőek legyenek.
 4. A Vetőmagtermelő Vállalat megyei kirendeltségeinél időben meg kell rendelni a szükséges vetőmagot, hogy a vetés idejére a felhasználás helyére érhesen.
 5. A helyi mezőgazdasági üzemekkel szerződést kell kötni, hogy a szükséges erő és munkagép az elvégzendő munkákhoz rendelkezésre álljon.
- A vadfeldgazdálkodás a január–február „holt időnek” látszik, márciusban azonban megkezdődnek a konkrét munkák, melynek előkészületeként az előbbieket feltétlenül el kell végezni.

PECHTOL JÁNOS

FEBRUÁR

	A Nap kelte nyugta	A Hold kelte nyugta
Február 1.	7,13 16,43	7,18 18,24
Február 2.	7,11 16,45	7,43 19,28
Február 3.	7,10 16,47	8,06 20,29
Február 4.	7,09 16,49	8,29 21,31
Február 5.	7,07 16,50	8,53 22,32
Február 6.	7,06 16,52	9,18 23,32
Február 7.	7,05 16,53	9,47 —
Február 8.	7,03 16,54	10,19 0,33
Február 9.	7,01 16,56	10,58 1,33
Február 10.	6,59 16,58	11,42 2,29
Február 11.	6,58 16,59	12,35 3,24
Február 12.	6,57 17,01	13,36 4,13
Február 13.	6,55 17,02	14,44 4,58
Február 14.	6,53 17,04	15,58 5,37
Február 15.	6,52 17,05	17,15 6,11
Február 16.	6,50 17,07	18,32 6,43
Február 17.	6,49 17,09	19,52 7,14
Február 18.	6,47 17,10	21,10 7,44
Február 19.	6,45 17,12	22,27 8,17
Február 20.	6,44 17,13	23,41 8,51
Február 21.	6,42 17,14	— 9,30
Február 22.	6,40 17,16	0,52 10,15
Február 23.	6,38 17,18	1,55 11,05
Február 24.	6,36 17,19	2,51 12,01
Február 25.	6,35 17,21	3,37 13,02
Február 26.	6,33 17,22	4,17 14,05
Február 27.	6,31 17,24	4,50 15,09
Február 28.	6,29 17,25	5,20 16,13
Február 29.	6,27 17,27	5,46 17,16

MIRE SZABAD VADÁSZNI?

A vadgazdálkodásról és a vadászatról szóló 30/1970. (XII. 24.) MEM számú rendelet 15. §-ának (2) bekezdése alapján az 1975/76-os vadászati időnyben január és február hónapban az alábbiakban felsorolt vadfajokra szabad vadászni:

- szarvasbikára (selejt) január 31-ig,
- szarvastehénre, ünőre, borjúra február 28-ig,
- dämtehénre, ünőre, borjúra január 31-ig,
- muflonkosra, jerkére, báránra január 31-ig,
- őzsutára, gidára február 28-ig,
- fácánkakasra február 28-ig,
- balkáni gerlére egész évben.

A két hónap alatt az élőbefogáson kívüli fordítsanak vadgazdálkodásunk különös gondot a nagyvadállomány kezelésére úgy, hogy a szarvas- és őzállományból az öreg, rossz kondícióban levő, meddő, beteggyanús, ikerellő teheneiket és sutákat, a nem kellően fejlett ikerellősből született borjúkat és gidákat löljék ki az állományból. A fácánállományról pedig az optimális 1:4 ivararány beállítására törekedjenek.

R. I.

RAKK TAMÁS

A félkarú óriás

A késő délutáni zápor magába itta az erdő neszeit, csupán a sárga leveleken feledkezett esőcseppek lepördülő koppanásai törte meg a nedves csöndet, melybe hangtalanul lopakodott az őszi sötét. A konda kereső turkálását nem kísérték most roppanó zajok, csupán egy-egy nyikkanás és egy-egy csendes fújás jelezte, hogy lassan kezdődik az erdő éjszakai élete.

István néma árnyékként haladt előre a keskeny erdei csapáson, megállt figyelve Gödrös felé, ahova – már tudta – hogy ilyen tájban szoktak megjönni a vaddisznók.

A Hold levelek közt szitáló fénye óriássá növelte alakját, ahogy az orrába csapódó friss szagtól odamerevedett az egyik fatörzs mellé.

Erősen figyelt előre és felfedezett egy turkáló disznót, mely sokszor valóságos, sokszor pedig csalóka látomásnak tűnt a lebegő árnyékok között.

Nem mozdult... – aztán mikor kettőt lépett felé a kondától külön vált kan, már tisztában volt vele, hogy nem árnyékot lát.

Kurtacsövű puskáját vállhoz emelte – és erős csattanás utáni pillanatra siketségét a rüg-kapáló disznó visítása hasította ketté...

Mindjárt tudta, hogy nem volt pontos a lövés és ledobva puskáját hatalmas ugrásokkal indult a hengergördző kupac felé –, miközben keze magától húzta ki csizmaszárából a kurta nyelvű baltát.

Értő ujjai tapogatva nyúltak a mozdulatlan disznó ínyéhez és jólesően nyugtázták a 18–19 centiméteres trófeának ígérkező nedves, éles agyarakat.

Gyors fejszecsapások után már le is került a disznó orra, melyet elrejtett az egyik öreg tölgy odvába, s aztán leült a magas fűbe és figyelve várt egy órát.

Amikor semmi neszt sem észlelt, levetette és elrejtette ingét és nadrágját, letérdelt a hülő disznó mellé és a hetven kilós állatot könnyedén emelve vállára, ruganyos léptekkel indult el a fél kilométerre levő gödrösi szakadék felé...

Aztán már csak a mélyről jövő tompa nyekkenés jelezte, hogy egy öt-éves kan élete véget ért.

Sietve átvágott a patakhöz, lemosta magáról a ráragadt vérfoltokat, majd visszament a ruhájáért és fél óra múlva már a közelben hallotta a falu kutyáinak ugatását.

A szélső ház villanylámpája alatt morogva köszönt rá a vadásztársaság vadőre – „merre jár Pista bá' ilyen későn”?

István arcán mintha rándult volna egy izom – megállt egy pillanatra, elfogadta a köszönést aztán nagyot köpött a vadór felé és zsebrevágott kézzel elindult haza.

A faluban csak „erős István”-nak szólították egymás között az emberek, kicsit tisztelve, kicsit félve erejétől és szótlanságától. És olyant is beszélgettek róla – de azt már igazán csak egymás között – hogy az apja nyomdokain jár, aki szenvedélyes orvvadász volt, de akit nem tudtak rajtacsípjni a vadászaton soha. A terület vadásztársaságának tagjai azonban nem csak suttogták, hanem egymásközt meg is beszéltek, hogy időnként olyan jelenségek mutatkoznak a területen, amelyek orvvadászatra utalnak és az eddig be nem bizonyítható szálak „erős István”-hoz futnak össze. A vadőröknek szigorú utasítást adtak, hogy rendszeresen figyeljék a területet és „erős István” mozgását mindig kísérjék nyomon.

De István vadászatára soha nem sikerült bizonyítékot találni.

Most is békésen ült a pajta alatti jókora pincéjében – melyet még akkor ásott ki éjszakánként, amikor kuláklistára tették, hogy oda rejthesse a beszolgáltatás elől gabonáját és itt végezhesse el a fekete disznóöléseket is.

Itt ült a falusiak által nem ismert pincében és a petróleumlámpa fényénél megelégedett mosollyal nézegette a nagyon sok agyarból álló trófeagyűjteményét.

Ő nem hús vadász volt, mint édesapja, hanem a trófeaszerezés mámorító szenvedélye hajtotta, hogy minden kockázatot vállalva, de legköribben cselekedve ejtsen el újabb és újabb kanokat.

És ösztöne szinte bevehetetlen védőrendszerrel vont köré. A terület rendkívül jól ismerte, teljes sötétben is mindig odatalált ahova akart, soha nem adott le két lövést – ha rosszul találta el a vadat, akkor a többi mindig a csizmaszárban hordott balta intézte el, a levágott trófeát soha nem vitte azonnal aznap, és a vad testét igyekezett mindig úgy elrejtetni szakadékokban, gödrökben, vagy rendkívül tüskés sűrűkben, hogy senki se akadjon rá.

A pislákoló fényben villogó agyarak látása bizsergető, meleg érzéssel töltötte el hatalmas testét és békés ernyedtséggel dőlt bele durván ácsolt tölgyfa székébe. Egy erős koppanás összerándítva ugrasztotta talpra, de amikor a koppanás négyszer ismétlődött, meleg jóérzéssel lépett az ajtóhoz és tolta el a reteszeket, ahol megjelent Pista fia, a tizenkétéves beavatottak csillogó mosolyával.

Csak a gyerek tudott a gyűjteményről – az összeaszalódott kis asszonykának nem sokat említettek a közös dolgokból.

Az asszony a titkos pincében sem volt még lent soha, de Pistinek a jól fejlett, értelmes egyszem fiúgyereknek mindent megengedett, mindent elmondott és már néha egy-egy vadfigyelő útjára is elvitte magával, belecspögtetve a trófeaszerezés édes-mérges szenvedélyét.

– Na fiam, a Laposokon van egy hatalmas kan, aminek járását már hetek óta figyelem és holnap este biztos levágom az agyarát is.

Pisti elkerekedő szemekkel nézett fel apjára (ő is járt már a Laposokon, ismerte a vízmósásos helyet) és nagyon szeretett volna elmenni apjával. Az öreg azonban nemet intett –, tudod ez nagyon nagy és tapasztalt kan, itt nem lehet véletlenül sem hibát ejteni.

Pisti szemei egy kicsit meghomályosultak, de mikor apja meleg keze szeretettel súlyosodott a vállára, ismét átjárta a vidámság és már élénken tüsténkedett a pince bereteszelésében és az ajtót eltakaró szénabálák helyreforgatásában.

*

Másnap délután István belecúsztatta baltáját a csizmaszárba, az asszonynak nem szólva odahunyorított Pistinek és elindult a Laposok felé. Már erősen alkonyodott, amikor elhelyezkedett a régen elkészített leshelyére és tudva, hogy csak két-három óra múlva várható a nagy kan, hátát nekitámasztotta a fatörzsnek és szunyókálni kezdett, miközben az est puha köddunyhákát formált köré a völgy sóhajtozó páráiból.

Pisti egy darabig nézett apja után, majd elindult a faluba, mert az izgalom nem engedte otthon üldögélni. A kocsmá ablaka előtt haladt el, mikor egy rekedtes-részeg hang megállásra kényszerítette, mert úgy értette mintha az apjáról beszélne. „Na máma elkapják az öreg Erdőt, a Laposokra már korán kiment két rendőr, meg a vadőrök és csak az kell, hogy a puska elsüljön...” „Most az egyszer elszúrta az öreg – volt a válasz – mert a vadőr is pont ezt a nagy kant kezdte megfigyelni amit ő, aztán most a nagykanalal együtt a vén kan is elesik...”

Pisti szívébe markolt a szavakat követő recsegő röhögés és visszafordulva elkezdett rohanni a Laposok felé. Közeledve egyre lassította lépéseit –, ismerte apja járását és egyetlen akarat dobogott belsejében, hogy ne vegyék észre az elrejtőzött emberek és el tudja suttoggni, hogy „ne lőj Apám!”

A gyorsan jött sötét bizonytalan érzéseket szorított szívére, hisz egyedül, este még sohasem járt az erdőn, de ismerte apja leshelyét, óvatosan osont előre.

István az álomból riasztottak mozdulatával kapott puskája után, majd ültéből lassan féltérde ereszkedve figyelt a recsenés irányába. A recsenés megisméltődött, de ellenkező irányból, mint ahogy várta. – Tudtam én mindig, hogy rendkívül ravasz ez a nagy kan, de most nem jár túl az eszemen!

Megfordult zajtalanul és az ágakon átszűrődő holdfényben látta, amint a csapáson lassan, nagyon lassan imbolyogva közeledik valami. A bizonytalan árnyak még megnövelték a méreteket és torkába dobogó szívvel emelte lövésre puskáját... A csendet szétvágó dörrenés után nem mozdult semmi. Pár pillanatig még kivárt, de az izgalomtól nem tudott már parancsolni magának és elindult a lövés irányába. Csendben ért el hozzá a vonaglászaja –, még két lépés és övé az óriás kan, de ekkor bugyogó, fuldokló hang ütötte meg fülét –, megmerevedett, minden idegével hallgatózott és most már felfogta ahogy sóhajtozó fájdalommal csuklik felé egy hang a fűből, ... „ne lőj Apám!”

Egyetlen ugrással zuhant a haldokló fiú mellé, akinek felnyíló szemében egy pillanatra még megcsillan a felismerés és a szájából kibuggyanó vér csorgásával még utoljára elsuttogta: „Ne lőj Apám!”

István felkapta az ernyedtestet, magához szorította, aztán lerogyott egy tuskóra és pár pillanatig belemeredt a holdszötte fátyolos riadt sötétségbe. Aztán keze magától nyúlt a baltáért és miközben a hangtalanul közeledő vadőrök dermedten álltak, a balta kétszer villant a holdfényben és kétszer hallották a tompa csusszanó zuhanást.

Aztán elcsendesedett végleg minden...

Rövid várakozás után, lövésre kész fegyverrel indultak előre az emberek, és ahogy a kis tisztásra értek néma döbbenettel fordultak egymás felé. Meglátták a halott fiút és a villanylámpák fényében a tuskóra ájult hatalmas testű apát, kinek megcsönkített fél karjából fröcskölő sugárban ömlött a vér.

*

Nem régen került a gyárba, az emberek csak „félkarú óriásnak” hívták egymás között és valami olyant suttogtak, hogy vadász-baleset következtében vesztette el fél karját, de olyat is suttogtak, hogy börtönben üt sokáig... Szeretni nem szerették, de tisztelték és egy kicsit megcsodálták, mert félkézzel is mindenkinél többet dolgozott, de nem beszélt soha.

VILÁGATLASZ

Rövidesen elkészül az az egységes világatlasz, melynek összeállításához 1956-ban kezdett hozzá egy szovjet, bolgár, csehszlovák, lengyel, magyar, román, NDK-beli szakemberekből álló kollektíva. Az új atlasz térképei a szokásos adatokon kívül feltüntetik a működő vulkánokat és gleccsereket, mocsarakat és kősvatagokat, természetvédelmi területeket és nemzeti parkokat, a legfontosabb vasútvonalakat és országutakat, a nemzetközi repülőtereket és a tengeri kikötőket, valamint a népsűrűséget.

VADVÉDELMI VILÁGLAP (World Wildinife Fond)

1961-ben Zürichben alapították, székhelye Morges (Svájc). Elnöke Bernát holland herceg, a királynő férje. Adományokból tartja fenn akciót. Az eddigi összegyűjtött 50 millió svájci frankból kutatási célokat támogatott, finanszírozta a kipusztulás elleni védelmet, a rezervátumok létesítését, a felvilágosító munkát, a vadorképzést. Európa 28,9 százalékában, Kelet-afrika 16,4, Ázsia 7,1, Észak- és Közép-Amerika 28, Dél-Amerika 1,2, Oceánia 18,4 százalékban részesült anyagi támogatásban. Svájcban őz és szarvas kutatásra, az NSZK-ban a fekete gólya és a réti sas megővésére, Spanyolországban a Coto Donana (Quadalquivir deltája) védelmére adtak pénzt.

KIÁLLÍTÁS

Enningerben, Westfáliában 1976. július 10-18 között tartják a „Német Vadászati, Erdészeti és Halászati Kiállítást”, melyhez hasonló rendeztek 1966-ban Recklinghausenban. A kiállítással egyidejűleg ünnepli Enninger város a fennállásának 750. évfordulóját.

VADFÖLDTELEPÍTÉS REPÜLŐGÉPRŐL

Az USA Oregon államában egy nagy vapi szarvasállományú területen 30 méter szélességben villanyvezeték pászta húzódik. E terület egy 110 ha kiterjedésű részén vadföldet telepítettek nagy sikerrel. A vetőmagot repülőgépről szórták le és a létrejött kultúra megakadályozta a talajeróziót, bokrok-cserjék felnovesztését, és ugyanakkor értékes takarmányanyagot biztosított.

HÁTIZSÁK-HORDÁGY

Vadásztársaságok, a hegyi mentőszolgálat, de még a központi mentőszolgálatok is könnyebben és gyorsabban segítséget nyújthatnak a balesetek áldozatainak azzal az újfajta, összehajtható és hátizsák módjára hordozható hordággal, amelyet egy angol formatervező tervezett. Az alumínium csövekből és vinil műanyagból kialakított szerkezet önsúlya csupán öt kilogramm, s kinyitva 180 centiméter hosszú, maximálisan 120 kilogramm testsúlyú személy szállítható rajta. A beépített hab-

anyag kényelmesebbé teszi a páciens számára a hordágyat.

CSEHSZLOVÁKIAI VADASZAT

Csehszlovákiában a becslések szerint az országban mintegy 44 000 szarvas, 284 000 őz, 6800 dámvad, 10 000 muflon, csaknem másfél millió nyúl, mintegy 1 300 000 fácán és más állatfajta él. A vadászok évente csaknem 9 millió kilogramm vadhúst biztosítanak a piac számára.

A vadászatnak Csehszlovákiában gazdag hagyománya van. A XIII. században Prágában vadaskertet létesítettek, ahol szarvasra, dámvadra és vaddisznóra vadásztak. Az ezt követő évszázadokban létesültek az első fácánosok, az első vadászegyletet pedig 1699-ben alapították. Számos vadászszokás a régi időkbeli napjainkig fennmaradt. Az utóbbi években felújították az egyik hagyományos vadászati formát – a sólymzásatot.

VIDRAVADÁSZAT ANGLIÁBAN

Angliában a drótszűrű kutyákkal gyakorolt vidravadászati mód évszázados múltra tekint vissza. A vidraállománynak a 60-as évektől tapasztalt nagyarányú csökkenését a laikus közönség a vidravadászatnak tulajdonította, jól lehet annak oka a vizeknek – főként mezőgazdasági kemikáliákkal történő – fokozott szennyezése. Erre bizonyíték, hogy a peszticidmentes vizekben a vidraállomány egyáltalán nem csökkent. Ennek ellenére a vidravadászat mértékét és kereteit is csökkentették.

A HÓDFAJD-VÉDELME EREDMÉNYEI

Skóciában a hódfajdnak nagy a vadgazdálkodási jelentősége. E sebesen röplülő madár vadászatára a szenvedélyes vadászok nagy összegeket áldoznak. A pásztorok által a kopár legelőken az erőteljes fűsarjadás érdekében előidézett rendszertelen növénytakaró-leégetés nem kedvez a hódfajdtenyésztésnek. A nyugat-skóciai kopárokon bevezetett szabályos rétgazdálkodás remélhetően kedvez a hódfajd-állománynak és elősegíti annak szám-szerű növekedését.

MOSÓMEDVE ÉS NYESTKUTYA

Két ragadozófaj, az észak-amerikai mosómedve és a kelet-ázsiai nyestkutya terjedőben Közép-Európában. A mosómedvét századunk második és harmadik évtizedében próbálták meghonosítani. Akkor úgy vélték, sikertelenül. Később azonban kiderült, hogy nagyon is sikeresen: újabban egyre több helyen panaszkodnak arra, hogy a tyúkólakban és a gyümölcsösökben mosómedvék garázdálkodnak. A nyestkutya a Szovjetunióból, a sziberiai erdőkből terjedt el nyugat felé, már Közép-Európában is előfordul.

AZ USA VAPITISZARVAS ÁLLOMÁNYÁRÓL

Az USA kilenc államában 1973-ban kerek 98 ezer vapiszarvast lőttek. Érdekes, hogy a legerősebb trófeák abból az államból származnak, ahol a legkisebb a vadsűrűség és legkevésbé volt a teríték. A vadászszезон augusztusban, illetve a legdélibb államokban novemberben kezdődik. Az 1967–1970 között lőtt legjobb 14 agancsból hetet Montana államban szákmányoltak, ahol a lelövési tervet csak 15 százalékra teljesítették.

A MANDZSÚRIAII DARU NEM VÉSZ KI

Ez a ritka madárfaj Kínán belül Mandzsúriában költ. Előfordul még Koreában és Japánban is. Az évek óta tartó szigorú véde-

lem következményeként az erősen lecsökkent számuk öröndetesen emelkedik. Így kipusztulásuktól már nem kell tartani. Számuk különböző becslések szerint 300 és 2500 darab között mozog.

A SZOVJETUNIO TENGERIVIDRA-ÁLLOMÁNYÁRÓL

A tengerividra 18. és 19. században nagy számban fordult elő a Kurilli és a környező szigeteken. Később az értékes prémje miatt kíméletlenül vadászták és számuk rohamosan csökkent. A XX. század elején már csak pár darabot tartottak számon. A bevezetett szigorú védelemnek köszönhetően a kivészés veszélye megszűnt; az állomány száma fokozatosan 300–1500 darabra emelkedett.

KONVENCIÓ A „VÁNDOR VADFAJOK”-RÓL

Az ENSZ környezetvédelmi programja keretében az NSZK kormánya konvenciót készített elő a vándorló vadfajok védelme ügyében, és jegyzékét intézett e tárgyban valamennyi ENSZ tagállamhoz. A szóban forgó vadfajok alatt nem csupán a vonuló madarakat értik, de idezárajtik a bálnákat, fókákat, teknősbékat és a lepkeket is.

A VÁNDORSÓLYMOK ÚJRATELEPÍTÉSE

Az USA keleti partja mentén, ahol a DDT alkalmazása következtében elpusztult e ritka ragadozómadár, most mesterségesen keltezték és felnevelt egyedek kihelyezésével igyekeznek a vándorsólymot újra meghonosítani.

PAPAGÁJCSEMPESZKEK

Ausztráliában új gond elé állította a hatóságokat az állatcsempészet. Amerikában és a nyugat-európai országokban ugyanis az állatbarátok tekintélyes árat fizetnek az ottani egzotikus állatokért. A kényelvtű gyíkért például 500 dollárt, bizonyos kígyófajtákért 1000 dollárt is megadnak. A papagájok még ennél is drágábbak. Egy pár vörös vagy zöld Rosella 6000 dollárba kerül. Az aranyvállú vagy a Supereb papagájokért – szinte hihetetlen – 13 000 dollárt is fizetnek páronként.

Ausztráliában 1955 óta törvény tiltja az állatexporthoz, de a fekete piac olyan jövedelemmel kecsegtet, hogy kialakult a bűnözés új ága, az állatcsempészet. Az ausztráliai repülőtereken különleges szerkezeteket szándékoznak felállítani a rendszerint elkábított állapotban, duplafenekű ládába elrejtett drága rakomány felderítésére.

A DÁM MEGESZI A MŰANYAG TASAKOKAT

Több helyen tapasztalták, hogy a mezei utak mentén, erdőszéleken kint hagyott üres műanyag fóliákat, kiürített tasakokat a dám előszeretettel rága és megeszi. Ennek eredményeként már vadpusztulást is jeleztek. A mezőgazdák figyelmét fel kell hívni erre a veszélyre és e vadra káros anyagokat el kell az erdőről, mezőről szállítani.

ORVVADÁSZAT ÉS HALÁSZAT SKÓCIÁBAN

Kegyetlen módon, hurkolással pusztított el egy orvvadász 12 őzet Skóciában, amiért a bíróság a legmagasabb börtön- és pénzbüntetést szabta ki. Egy másik bíróság csupán csekély pénzbüntetéssel torolta meg egy ismert sporthorgász orvhalászatát.

Myslivost

VADTAKARMÁNYOZÁS
GYÓGYSZEREKKEL KEZELT
TAKARMÁNNYAL

A paraziták - néhány biológiai, klimatikus és táplálkozási tényezővel együtt - a nagyvadállományban évente jelentős károkat okoznak. A kár egy-egy évben Csehszlovákiában 15 millió Kcs-re tehető. Ez a károsítás legnagyobb mértékben az őzállományt sújtja. Legutóbbi időben jó eredményt értek el a gyógyszerekkel dúsított takarmány alkalmazásával. Ezt a módszert vadaskertekben élő nagyvadállományon kísérletezték ki sikerrel. Legjobb bevált a Thibenzol, Parbenzol, Mebendazol nevű gyógyszer.

Die Pirsch

GYÓGYFALATOK A VESZETTSÉG
ELLEN

A vesztség ismét felütötte fejét az NSZK-ban és Ausztriában - a vadászok és vadbiológusok egyre gyakrabban kénytelenek foglalkozni ezzel a fenyegető kérdéssel. A védekezés milyenségében gyakran ellentétes vélemények vannak a szakemberek. Gáz, mérgefalatok, csapdázás... az ismert védekezés, mivel a vesztség még ma sem gyógyítható. A vadászat pedig sajnos egymagában nem hozza meg a szükséges eredményeket. Évenként hozzávetőleg 3000 embert részesítenek vesztség elleni oltásban -, a figyelmeztető propaganda ellenére.

Az NSZK vadbiológusai most a megelőzés-

re fordítják a legnagyobb energiát -, így kívánják gátat vetni a szörnyű betegségnek, amelynek hordozója elsősorban a róka. A megoldás -, amelynek irányában a kutatókat folytatják: immunissá tenni a rókákat a veszteségre. Olyan anyagok előállításán fáradoznak, amelyeket -, kihelyezett „falatok” alakjában vehetnek fel a rókák. Védő anyagok alkalmazásáról van tehát szó.

UNSERE JAGD

MEGÉRTETÉST CÉLZÓ
VISELKEDESFORMÁK AZ ŐZNÉL

Szerző szerint az őz „beszédképessége” még nem eléggé kimerített kutatási téma. Az őz mind a „remeteség” időszakában mind a társas időszakban számos közlési lehetőséggel, képességgel rendelkezik. Figyelmeztetést, csalogatást, meghunyászkodást stb. kifejező mozdulatok ezek. Nem irányulnak kifejezetten valamely tárgyra vagy jelenségre, csak egy belső állapotról adnak hírt. Figyelmet érdemel a különböző mozdulatok kombinációja (az ijedtséget például gyakran a fej fölvetésével és lábdobbantással juttatja kifejezésre).

Wild und Hund

NYALATÓSÓ

A „Die Pirsch” 1975. októberi számában láttuk a hirdetést. Csökken a kéreghántás, erősödik a trófea, ha ezt a DMW gyártmányú nyalatósót erősítjük fel a fák törzsére. Nálunk Magyarországon ez a nyalatósó, és a kihelyezés formája alig ismert. Az anyag egyébként cukor, só és más ásványi anyagok keveréke.

AZ ORVVADÁSZATRA NINCS
MENTSÉG ÉS VÉDETTSÉG

A diplomáciai testület tagjai sem menthetőek fel az orrvadászat következményei alól. Indira Gandhi indiai miniszterelnök asszony közölte, hogy a követségeket írásban gyakran felhívja a körülményre, az engedély nélküli vadászat veszélyeire és súlyos következményeire.

ERŐSEN CSÖKKEN A SIKETFAJD-
ÁLLOMÁNY

A Vogézekben a negyvenes években még mintegy ezer siketfajd dürgött. 1972-ben a számuk már mintegy 240-250-re visszaesett. Lúcfenyő monokultúrák jellemzők a vidékre, a bogycs termései flóra visszazorult. Az utolsó fajállományok erdeifenyves-jegenyefenyvesbűkkös erdőállományokban találhatók. 10-15 jó dürgőhely ismert még ez idő szerint.

oxoma
U. GÖTTSCHE LOWE

A JÁVORSZARVAS ÉS A LUCFENYŐ

Az irodalmi adatok szerint a jávorszarvas nem károsítja a lucfenyőt. Kezdvé azonban az 1964-1965. évtől, Leningrád területén a jávorszarvas egyre nagyobb mértékben táplálkozik a lucfenyővel, lehánva főleg az 50-60 éves lucfenyők kergét. A Pecsora-Illücsi védett területén a luc kéreghántásának 7 százalékat a jávorszarvas okozta. Moszkva környékén az 1965-1966-ban szelídített jávorszarvasok eléggé megsokott takarmányának találták a lucfenyő kergét.

Vadász könyvespolc

KÖNYV
A COBOLYRÓL

Ez az értékes prémes vad a század elejére jóformán kipusztult. A Szovjetunió azonban olyan védő és tilalmi rendszabályokat hozott, hogy ma újra nagy számban vadászható. Megpróbálták ún. prémfarmakon szaporítani, de a kísérletek nem jártak kielégítő eredménnyel, mert fogásban igen nehezen szaporodnak. A könyv ismerteti földrajzi elterjedését, életmódját, táplálkozását és szaporodásának körülményeit. Foglalkozik más vadhoz való viszonyulásával, betegségeivel, vadászatának módjaival. Külön fejezet foglalkozik mesterséges körülmények közötti tartással, szaporodásával, illetve a további kutatások céljával. (PAWLIN, W.: Der

Zobel. Wittenberg Lutherstadt, 1966. A. Ziemsen Verl.)

A FÁCÁN
ELETMÓDJA,
GONDOZÁSA
ÉS VADÁSZATA

A fácán vadgazdálkodási jelentőségének megfelelő részletességgel ismerteti e könyv a fácán természetrajzát, a vele való gazdálkodás és a vadászatának tudnivalóit. Ennek megfelelően az első rész tárgyalja eredetét, fajtáit, elterjedését, életmódját, kártevőit, betegségeit és az erdő- és mezőgazdasággal kapcsolatos jelentőségét. A második rész mesterséges és természetes elszaporításának, valamint védelmének módszereit tárgyalja. A harmadik rész a fácánoskertek létesítésének tudnivalóit tartalmazza. A negyedik rész a

fácán helyes vadászatának ismertetését adja. A befejezésben a fácán húsának elkészítéséhez ad recepteket és a felhasználó irodalmat ismerteti. (KROLL, M.: Der Fasan, seine Lebensweise, Hege und Jagd, 1973. Neumann Verl., Berlin.)

A DÁMVAD

A dám erdeink és védett vadaskertjeink kedves és egyre megbecsültebb vadja. A róla szóló könyvet ezért nemcsak a trófeára áhítzó vadászoknak, hanem a vadgazdáknak és az erdészeknek is ajánljuk. (Szabolcs József, Mezőgazdasági Kiadó, ára: 15,- Ft. 2., átdolgozott kiadás.)

ÁLLATOK A KAMERA

A fekete-fehér és színes képekkel bőven ellátott német nyelvű könyv ismerteti az állatfényképezés tudnivalóit, a rovaroktól a víz alatti állatok fényképezésén túl az afrikai nagyvadak meg-

örökítéség, Hangsúlyozza a természetvédelmi területeken és a kipusztulással fenyegető állatfajok élőhelyén kötelező óvatosságot. Hasznos útmutatást ad a vonuló madarak és a tűzoktórgés fényképezéséhez. Ismerteti, miként lehet a fészkelő énekes- és ragadozó madarakat megörökíteni. Külön fejezetek foglalkoznak az emlősök eredményes művészi fényképezésével és a trópusi fotográfálással. A befejező rész a retusálást, montírozást és az ezzel elérhető összefényképezést ismerteti. (Moll, K. H.: Tiere vor der Kamera, Leipzig, VEB Foto-kinoverl.)

A BÖLÉNYEK
VADONA

A bialowiezai őserdőben sikerült az összes, 1924. évben még élő európai bölény 66 db-ból álló és kipusztulással fenyegető állományát elszaporítani és a jövő számára fenntartani. A bölények védelmére kialakított 4700 ha területű nemzeti parkban 1951. évben telepíteték az első példányokat, és számuk 1971-re már elérte a 210-et. A könyv nagyszámú fényképfelvételek tartalmazza a Bialowiezai Nemzeti Park élővilágáról, a viszonylag rövid leíró rész pedig tartalmazza a terület történetét, növény- és állatvilágának leírását, az itt kialakított kutatóhelyeket, a megközelítési lehetőségeket és a rohamosan fejlődő idegenforgalom adatait. (KÖRNER, A.-VETTER, R.

R.-SCHEIBA, B.-SELLE,
H.: Wildnis der Wisente.
Urania Verlag, Leipzig,
Jena, Berlin, 1973.)

Harald Lange:
KELET-AFRIKA

ÁLLATPARADICSOMÁBAN
Üteliásokból, vadásznaplóból, néprajzi művekből jól tudjuk, milyen vandál módon pusztították a fehér gyarmatosítók a hatalmas őserdők és szavannák, Afrika, Ázsia, Amerika és Ausztrália állatállományát. A harmadik világ függetlenné vált országai tehát nem véletlenül hozták létre egymás után a nagy természet- és állatvédő rezervátumokat. Így aztán érthető, ha Harald Lange, a kiváló NDK-beli fotóművész nem puskával, hanem objektívvel felfegyverezve vágott neki Kelet-Afrika majd egy millió négyzetkilométer nagyságú országának, Tanzániának. S bár nem láthatunk albumában nagy-szerű trófeákat, kilőtt elefántot, orrszarvút vagy leopárdot, nem hiszem, hogy lenne olyan vadász, akinek szívébe meg ne dobogtatná a rövid és pontos bevezető után következő sok-sok fekete és színes állatfotó. S közben felvillan egy-egy afrikai arc, jellegzetes tájkép, sőt ismerőssel is találkozhattunk a könyvben, Nagy Endrével, a Tanzániában élő neves zoológussal és vadászal, aki 1971-ben a budapesti Vadászati Világkiállításon a tanzániai pavilon vezetője volt. (Gondolat, 1975.)

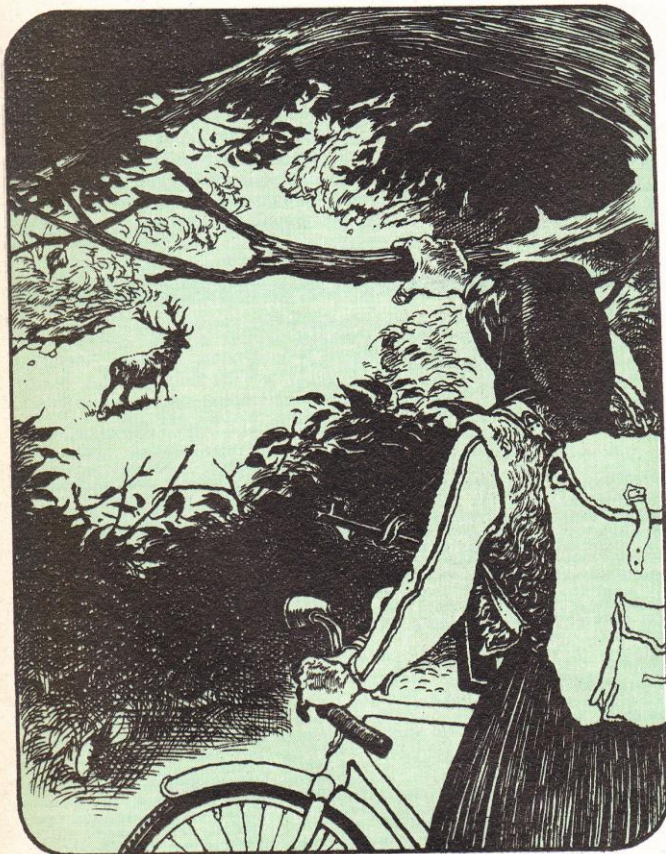

Az ismeretlen lövész trófeája

A szlovák nemzeti felkelés idején a partizánegységek krónikáisi számos vadásztörténetet jegyeztek fel a kárpáti szarvasokról. Ez az elbeszélés nem ezek közül való. Szereplői kitalált személyek. A történet felhasználva a partizánkrónikákban leírt motívumokat, az ismeretlen vadásznak kíván emléket állítani.

I. rész

A hidat a németek erősen őrizték. A robbantások állandóan napirenden voltak, és veszélyeztették a náci csapatok fegyver és élelmiszer utánpótlását. Két fiatal SS-katona ült a híd lábánál és szalonnát falatozott. Csinos, sokszoknyás, 18-20 év körüli parasztszemecske imbolygott lassan biciklijén a híd felé, hatalmas hátizsákkal a hátán. Haját menyecskeként megkötött sötét kendő takarta, lábán ráncos, fekete csizma, szőrmés bekecske megfeszült gömbölyűnek látszó keblén. A híd előtt leszállt a bicikliről és nyugodt léptekkel haladt el az őrség előtt, bal kezével könnyedén maga mellett tolvaj kerékpárt.

GRAFIKA: BALOGH PETER

„Wohin gehst du, Liebchen?” – kiáltott utána az egyik fiatal SS, abbahagyva egy másodpercre a falatozást. A menyecske hosszú szempillákkal árnyékolta, nagy dióbarna szemét lesütve tovább ment. Nem válszolt. Az őr megtapogatta a hátizsákot, és intett, hogy mehet. A két szalonnázó SS-katona cinkosan összenézett, komótosan leverte magáról a kenyérmorzsákat, felcsatolta a géppisztolyát, majd egyikük odaszólt az őrnök: Wir schauen ein bisschen in der Gegend um. In einer halben Stunde sind wir zurück... és elindultak röhögve, egymást oldalba bökösve az erdőbe kanyarodó ösvényen távolodó menyecske után.

38

A nő ahogy beért az erdőbe, meggyorsította lépteit. Mozgása határozottabbá vált, a biciklit türelmetlen mozdulatokkal, félkézzel irányította. A két SS-katona már vagy tíz perce észrevétlenül, halkán és vigyázva lépkedve a puha avarban. A menyecske most megállt. Biciklijét egy fához támasztotta, majd szoknyáját felemelve, lábát szétvetve szembefordult a fával. A jellegzetes hangra és mozdulatra a két német dermedten egymásra nézett. Megfeledezve eddigi óvatosságukról, most géppisztolyukat leakasztva vállukról, rohamléptekben próbálták megközelíteni. Ebben a pillanatban megreccsent talpuk alatt egy száraz ág. „Hände hoch!” – üvöltött az egyik, gépfegyverét, a háttal feléjük álló alakra irányította. Az egy másodperc leforgása alatt előkaptá bekecséből géppisztolyát, megfordult és lőtt. A két német összerogyott.

A partizánegység a Polana hegység erdejének egyik tisztásán táborozott. A sebesülteket hevenyészve összeállított fabarakkokban helyezték el. A parancsnok – aki egyben a tábor orvosa is volt – türelmetlenül járkált föl alá, derékszíját időnként idegesen szorosabbra rángatva kopott bőrkabátján. Az élelmiszerkészlet már csak legfeljebb két napra elegendő, és a gyógyszerekkel egyszerűen katasztrófális a helyzet – gondolta. Ha Saló nem érkezik meg legkésőbb holnapig, Pávelen nem tudok segíteni. – Ebben a pillanatban a tábor szakácsa hangos káromkodásban tört ki. Honnan a nyavalyából vegyek neked indiai teát? Még a sebesülteknek sem tudok adni –, kiabált egy szőke, lányos képű, bedagadt orrú, náthás fiatalembernek. – Menj haza az anyukádhoz, és kérj tőle! Ő majd szerez a föld alól is a drága, elkényeztetett, finom gyomrú, kényes ízlésű fiacskájának. A legfinomabb hársfateával kínálok, és azt meri mondani, hogy nem kell neki ilyen löty. Arra számíts persze, hogy Saló varázsol neked teát. Szegény Saló! Egy stráfkocsival kéne jönnie, ha minden kívánságot teljesíteni akarna. Azt a redves térdű, ferdére sikerült, nagyopfájú, keszegképű, fűzfán fűtyűlős, viharos mindenit a nénikédnek! –

– Jó, jó, ne cifrázd – nevetett a kis szőke – látom, hogy káromkodni tudsz. Bár főzni is úgy tudnál...

Saló felérkezett az emelkedő tetejére. Megállt. Innen már lefelé viz az út a tisztásig, felülök a biciklire – gondolta. Az őszi erdő a legváltozatosabb színekben pompázott. A sárga, vörös és barna lomboktól élesen elvált a távolabbi fenyőerdő zöldje. Saló mélyet szippantott a friss, erdei levegőtől és szeretettel nézett végig a neki oly kedves, ismerős tájon. Ebben a pillanatban halk neszre lett figyelmes. Suhanó, alig hallható, könnyed léptek neszére. Tőle 10-15 méternyire egy fenyőfa karcú törzse mellett gyönyörű szarvasbika tűnt fel. Saló mozdulatlanul állt. A szarvas néhány másodpercig szinte farkaszemet nézett vele, majd hatalmas, ágas-bogas agancsát büszkén felvetve, nyugodtan tovalépdelt. „Az öreg” – suttogetta magában Saló állhattal. Tenyere izgalomban megizadt. Beletörölte ráncos szoknyájába.

A prágai Nemzetközi Vadászati Kiállításon már órák óta vitakozott a zsüri. A teremben vágni lehetett a füstöt, a jugoszláv Dragics mérnök izgatottan törölte meg izzadt homlokát. – Tiltakozom! – kiáltotta. Takács, a zsüri csehszlovák tagja a tolmácsnőhöz fordult. – Mondja meg neki, hogy előbb szellőztetünk, aztán tiltakozhat. Tűrhetetlenül fűledt itt a levegő. – Ketten is ugrottak, hogy kinyissák az ablakot. Az utca zaja élesen hatolt be a terembe. A francia zsüri elnök újra töltött magának a már langyossá vált kristályvízből, kortyolt egyet belőle, majd kimerülten hátradőlt karosszékeiben.

Dragics mérnök folytatta hozzászólását. – Nem vonom kétségbe – mondotta – hogy ez a szarvasagancs a vadászati kiállítás legszebb darabja. Mint volt partizán és mint a zsüri jugoszláv tagja, egyaráni meghajlok az ismeretlen vadász előtt, aki a szlovák nemzeti felkelés történelmi napjaiban elejtette a pompás szarvast. És mégis kifogást kell emelnem.

A szabályzat egyértelműen megköveteli, hogy a versenyre benevezett minden kiállítási tárgy három feltételnek tegyen eleget.

A benevezőnek meg kell neveznie az elejtés idejét, helyét és a szerencsés vadász nevét. A 142. számú jelentkezési íven azonban szlovák barátaink vadászként egy ismeretlen partizánt jelöltek meg. Így a szabályzat értelmében a trófea a versenyen nem vehet részt.

– Ha mindig föltétlenül ragaszkodnánk a szabályokhoz – vetette közbe Takács – sok szépségtől fosztanánk meg magunkat az életben. Az Odüsszeia nagy mű akkor is, ha nem vagyunk biztosak Homérosz személyében. Az az ismeretlen partizán, aki a gyönyörű vadat elejtette, élő ember volt. Nyilván volt neve is. És nem hiszem, hogy kétség férhet ahhoz... (Folytatjuk)

Azonos címmel a Magyar Televízió 1975. XI. 13-án a II. program műsorában mutatta be Vladislav Pavlovic csehszlovák filmrendező filmjét.

Írta Vladislav Pavlovic filmforgatókönyvének felhasználásával
SZONYI KIARA

MI A VÉLEMÉNYE...

a vendégvadászatról – – a vendégvadászokról?

PÉTER ISTVÁN a Jákó és Vidéke „Béke” vadászárság vadászestere:

– Tizenhét ezer hektáros területünk van, nagy- és apróvad. Az ötven tagból huszonhétnek van golyóspuskája. Evente 40–50 őzbakot, heven sutát és gidát, egy tucat szarvasbikát, ugyanennyi tehenet és borjút lövünk ki.

– A vadászárság tagjai közül minden golyóspuskás lehet egy bakot, a többi a külföldi bérvadászoké. A vendégvadász csak a tag által felajánlott bakot löheti ki. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy kevés nálunk a vendégvadász. A közgyűlésünk tavasz augusztusban határozott úgy, hogy az intéző bizottság dönti el, hány vendégvadász jöhet a területünkre. Erre a célra ebben az évben három bakot tartottunk fenn, de a tagok nem hívtak vendéget.

– Egy-egy évben 1600–2000 kakast lövünk. Az alapszabályunk szerint egy alkalommal lehet vendéget hívni, és egy alkalommal disznóvadászatra is – lehetőleg a viszonyosság alapján.

– Az Ön véleménye szerint mi indokolja a vendégvadászást?

– Elsősorban a baráti viszony. A meghívottól azonban szerény magatartást várunk. Néhány évvel ezelőt a területünkön valóságos „népüncpély” volt a disznóvadász, vagy az is előfordult, hogy rendszeresen hozott valaki vendéget. Ezeket „leállítottuk”. Indokolja a vendégvadászást szakmai haszna is: tanulni lehet abból, más vadászárságok hogyan rendezik ezeket. A barátság, a kapcsolatok, a találkozások még a vadászatnál is fontosabbak. Talán ez a „történeti magyarázata”.

– Önök szerződésben állnak egy alföldi vadászársággal.

– Igen, a Békés megyei dévaványaiakkal. Gyoma mellett van a területük, arra szarvas nincsen. Nálunk minden évben ki lehetnek egy bikát, s itt jegyzem meg, hogy trófeás vadat a mi területünkön vendég nem lött, csak dévaványai vadász. Elefthetnek egy tehenet is, hússal együtt az övek. Több alkalommal részt vettek disznólesen és hajtáson. Mi pedig nyúlra megyünk Békésben. Tapasztalataink alapján mondhatom: ha szabályozott keretek között rendezik a vendégvadászatot, csak haszna lehet belőle mind a meghívónak, mind a vendégnek.

M. A.

– Addig volt a vadászat igazi sport, míg anyagi érdektől mentes volt! – állítja PAPP MIHÁLY, a Nagykunsági Erdő és Fafeldolgozó gazdaság igazgatója. Egy kis „történelemmel” kezd.

– Tudja, 1945-ben nagy kár érte az ország vadállományát, csaknem ki is pusztult. Vércsüszűsítésre vadat, táplálásra takarmányt kellett szerezni. Ezt a vadászárságok a maguk pénzén vették; de évekig nem vadásztak! A vadász akkor öt vagy hatszáz forintot fizetett a vadőrnek, és két-három nyulat lött. Ekkor volt a vadászat igazi sport, ekkor volt anyagi érdektől mentes.

Akkor jött az állami támogatás, például az intenzív fácentenyésztés. De a vadászati kultúra nem tartott lépést a fejlődéssel! Gond lett, hogy túlszaporodott a vad, a mezőgazdaságban egyre nagyobb károkat okoztak. És például az őzállományra nem volt golyósfegyver. Így bérvadászokat hívtak, akik a vadat kilőtték. Ezen vendégvadászok nagy része fegyelmezett és kultúrált ember volt. Egyébként én nem szeretem a vendégvadász kifejezést. A vendéglátás és a vadászat nem tartozik egyívő, a vadászat és a vendéglátás fogalma keveredik. Egyáltalán nem vagyok híve a vendéglátásnak. Ezalatt nem azt értem, hogy vadászat után nem főzünk semmit, hanem a nagy traktát nem szeretem. Nálunk a miniszter is egy szendvicset kap a vadászatra, majd utána fácánlevest, vagy őzprököltet. De olyan is volt már, hogy a paprikáskrumplinak volt a legnagyobb keletje.

Vendégségbe menjen disznótorra, de hozzánk vadászni jöjjön. És állítom, hogyha ez máshol másképpen van, akkor a vendéglátóban van a hiba. Mert a vadászat adhat ürügyet a dínomdánomra. Bár kevés az ilyen jellegű dolog, ez etikai bizottság mégis sokat foglalkozott ezzel. A MAVOSZ is tárgyalt már ilyen témában, de szerintem szükség lenne egy egyértelműbben megfogalmazott szabályzatra. Van ugyan valami etika fogalmazvány, de ez a mostani nem kötelező. Így nem lehet számon kérni. Mindezzel együtt szükség van a vendégvadászatra, csak etikai kellene szigorúbban fellépni. Nagyon jók a vadászcserek, tavaly például nálunk a Nagykunsági Erdőgazdaságban szerveztek mintavadászatot. Azért is indokolt a vendégvadász, mert oldja a zártágot.

P. J.

MOSONYI GÉZA, Baranya megye vadászati felügyelője:

– A vendégvadászok szerintem elsősorban a MAVOSZ megyei tisztségviselői közül kerülnek ki és csak kisebb mértékben kapnak meghívást

más vadászok – elsősorban – baráti kapcsolataik révén. A hátulütője a dolognak az, hogy – mivel a vendégvadász elsősorban trófeára megy – nem valószínű, hogy selejtezni fog, tar vadat lö meg. Ezzel a vadászárság tagjainak jogait csorbítja, illetve lehetőségeit csökkenti. Én, személy szerint nem vagyok híve a vendégvadászatnak, hiszen ha nem vendégvadász löné azt a trófeás vadat, hanem például külföldivel lövődne meg, az jóval gazdaságosabb lenne. Tüdniillik a vadászárságok nagy részének jelentős bevételi forrása a bérvadász. A külföldieknek is a jókat, talán a legértékesebb trófeás vadakat hajtják fel, hogy ezáltal nagyobb bevételhez jussanak. Ezzel szemben mit kap a vendégvadásztól?

R. Gy.

BALOGH ISTVÁN, baksi vadőr:

– Sok vendégvadászt kísértem már életemben, hazait és külföldit egyaránt. A sportszerű magatartású, korrekét vadászokat nagyon szeretem: azok türelmesek, szerények, megértők a vadgazdálkodás követelményei iránt, tisztelik a területen jártas, ismerős ember véleményét. Persze, nehéz megtalálni a kívánt vadat, s nagy felelősséggel elbírálni: mit lehet löni? Van, aki azt gondolja, hogy smucdicsgöböl nem adjukt ezt vagy azt a bakot! Ha egyszer annak még „kötelességei” vannak, nem adhatjuk.

– Az ideges, az erőszakos, a nagyképu, a mohó, a rosszul lövő vendéghez nagyon sok energia kell, s el is kedvetlenül a kísérőt, de a „túl rutinos” vadász sem sokkal jobb, az meg főlényes és legtöbbször meg sem adja a kötelező tiszteletet az elejtett vadnak.

– És még valami hozzátémek: trófeás vadra van vendég. Hanem amikor előjön a sutavád, a termelő vadász ideje... – akkor teljesen megszűnik a vendégvadászat... Pedig bizony jó lenne emlékezni rá: „Ahol azt a szép bakot löttém, segíthetnek most is.” Engem azonban ilyen vendégvadászsal még nem hozott össze a sorsom.

Sz. S. I.

KENYERI SÁNDOR, az egyházszáradóci Új Élet vadászárság elnöke:

– Egyértelműen sok jót tapasztaltam. Tetszett, hogy a vadászat vezetője félreérthetetlenül felhívta a figyelmet, hogy az eligazításnál mindenki megtörve tartsa magánál a puskáját. Hangsúlyozottan szöjt a balesetvédelem fontosságáról is. Külön megragadott: a vadászat szakmailag kiváló és általánosan tisztelt vezetője a vadőr véleményét is kikérte, hogy például milyen irányból hajtsák meg a területet.

– Vendégvadászainkrol eddig a legjobb véleményt mondhatom. Szerények voltak, „villogó” szakmai tudásukat is minden kérdés, hivalkodás nélkül mutatták be. S nálunk akkor sem sértődtek meg egyszerű sem, amikor nem volt olyan sikerélményük, mint amire számítottak.

U. Gy.

JAKABHÁZY MIKLÓS, Komárom megyei fővadász:

– Komárom megyében, szűkebb pátriánkban, véleményem szerint a vendégvadászat kérdése jelentőségének megfelelő figyelmet kap. Arra törekszünk, hogy a háziszabályok kialakítása

módot és lehetőséget nyújtson a vendégvadászok hívására, hiszen ez biztosítéka annak, hogy az ország, a megye különböző területei között állandó, élő kapcsolat alakuljon ki.

– A vendégvadász leggyakoribb formája a jellegében különböző vadászterületek közötti kapcsolat. Apró vadra invitálunk onnan, ahol nagyvadra mennek és fordítva. Az esetek nagy többségében a vendégvadászokat igen jól sikerülnek, kivéve néhány kirívó esetet, amikor a vendég nem teszi magáévá a meghívó fél háziszabályát, s ebből szabálytalanságok adódnak.

– Megyénkben, lévén határ menti terület, érdekes és évek óta gyümölcsöző baráti kapcsolatot alakult ki a szomszédos cseh szlovák vadászokkal. Ezekben a vendégvadászokban az volt a jó, hogy egész kollektívát érintett, nem csak a vezetőt „potyáztak”. Sajnos, ez a lehetőség megszűnt, az őszinte baráti kapcsolatokat azonban ápolni kellene... minket változatlanul hívnak a cseh szlovák elvtársak, azonban a viszonyosság lehetősége nem áll rendelkezésünkre.

– Egy konkrét példát is hadd mondjak el: az esztergomi Vak Bottyán vadászárság területére az 1975-ös nyári árvíz idején nagy károkat szenvedett. Az apróvad 50 százaléka, a szaporulat teljes mértékben elpusztult, az őzállományt is megsejtelték a természeti csapás. A vadászárság tagjai – hogy a szezonból ne maradjanak ki – a környező vadászárságok kollektív vendégvadászatra hívták, több alkalommal. Az együttműködésnek, a jószomszédi kapcsolatoknak szép példáját mutatta ezzel a sársápi Partizán és a dorogi Bányász vadászárság.

– Az esztergomiak több éve tartanak fenn gyümölcsöző kapcsolatot a Szolnok megyei, mártfői vadászársággal, akik évente vendéglátást látják az esztergomiakat apróvadra, a Szolnok megyeiek pedig nagyvadra jönnek a Duna mellé.

W. V.

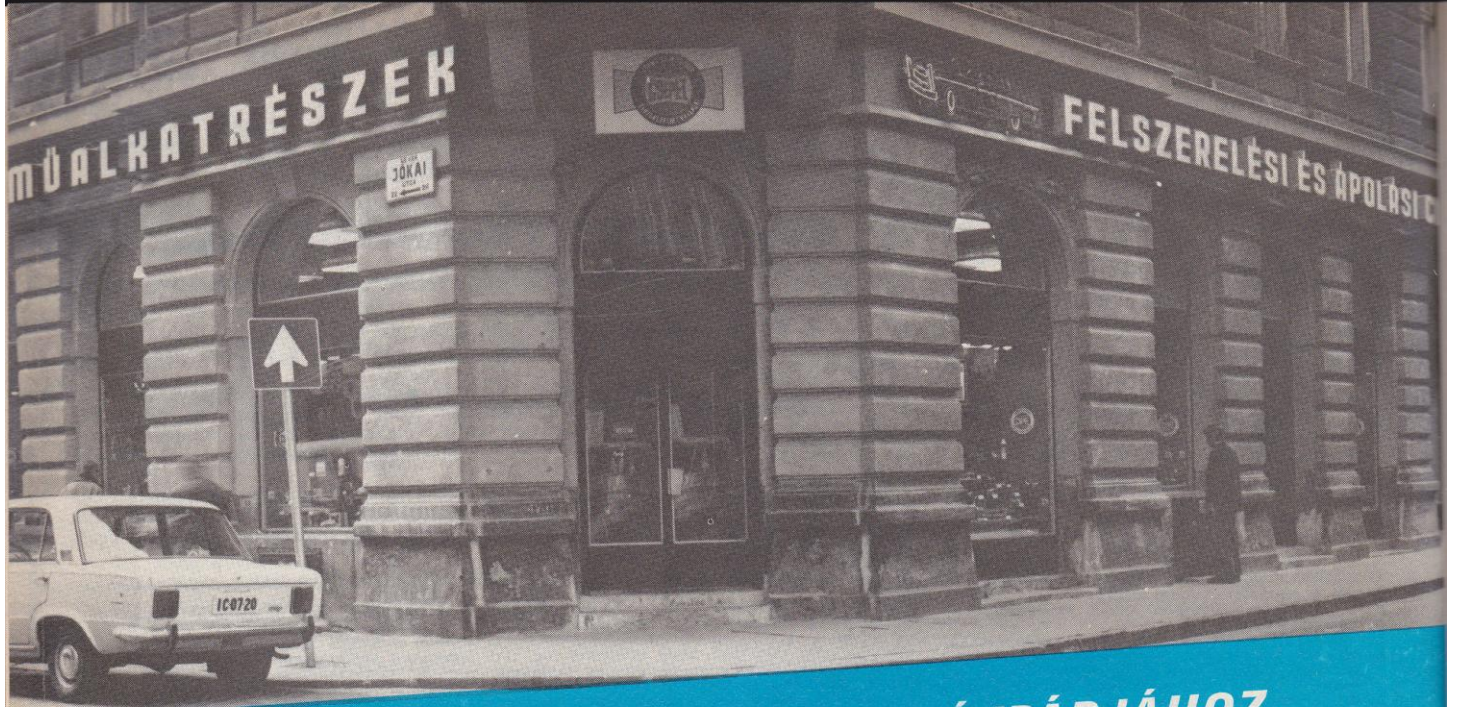
NYULÁSZ ISTVÁN, a Veszprém megyei Tanács vadászati felügyelője:

– Az a tapasztalatunk, hogy a vadászárságok többsége még idegenkedik a hazai vendégvadászok fogadásától. Ha nem lennének oly féltékenyek, akkor talán gyorsabban lehetne a kapcsolatokat kiépíteni, elsősorban az alföldi apróvad területen működő társaságokkal Szarvasbikát, őzbakot löni nemes tett, mondják a vadászok, de nem kisebb érdem az apróvad nevelésének elsajátítása sem. Pedig itt Veszprém megyében, ahol zömmel nagyvadász területek vannak, lenne még mit tanulniuk a vadászoknak az apróvadtartás „titkaiból”.

– A megyei tanács támogatja a kapcsolatok felvételét, de csak egy-két ilyenről van tudomásunk. Például a Veszprém környéki TSZ vadászárságának van már több éves jó kapcsolata az alföldi kollégákkal. A Bakonyja vadászárság is rendszeresen fogad hazai vendégvadászokat. Ezen túlmenően nagy fába vágta a fejszéjét. Most vették fel a kapcsolatot a testvér megye, az NDK Halle megyéjének egyik vadászárságával, kölcsönös vadászcsere, és természetesen egymás munkájának megismerése céljából. Tehát mindent összegezve a kapcsolatok teremésének sok lehetősége van. Most már csak az a cél, hogy ezzel minél előbb éljenek is a vadászárságok.

(Folytatjuk)

K. Gy.

Budapest, VI., Jókai u. 26

**KÜLFÖLDI MOTORKERÉKPÁRJÁHOZ
MINDEN ALKATRÉSZT EGY HELYEN,
A JÁRMŰALKATRÉSZ ÁRUHÁZBAN VEGYEN!
AUTÓÁPOLÁSI és FELSZERELÉSI CIKKEK IS
NAGY VÁLASZTÉKBAN KAPHATÓK!
ELŐZÉKENY KISZOLGÁLÁS! SZAKTANÁCSADÁS!**

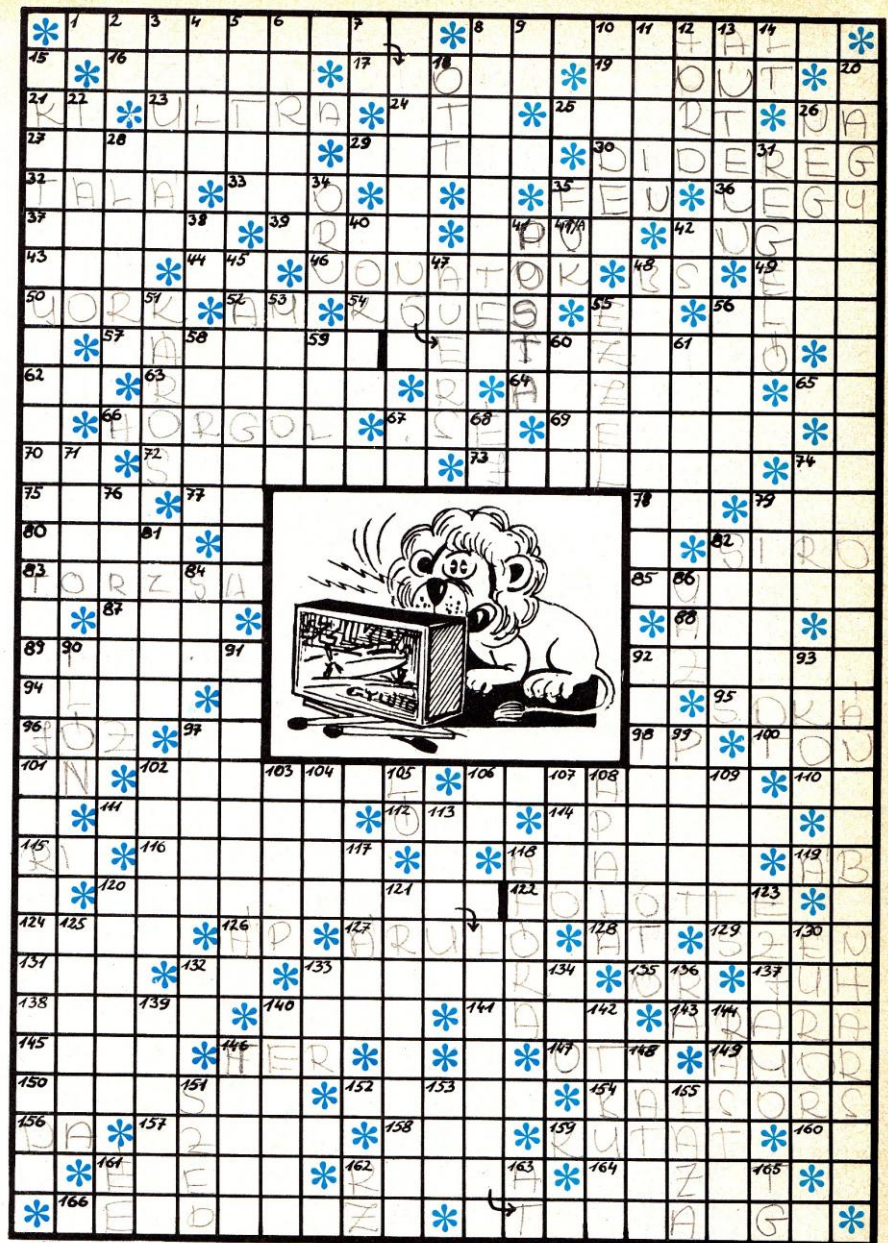

A GYUFA ÉS AZ OROSZLÁN

Kittenberger Kálmán, a neves nagy Afrika-kutató írja „Vadászkalandok Afrikában” című könyvében: „... A macskafélék mind nagy mesterei a cserkészésnek, és a legkisebb fedezéket, a legsekélyebb takarást is bámulatosan ki tudják használni... Nem esoda, hogy a vén afrikanderek a náiroi bárokban ilyen drasztikus példával illusztrálják az oroszlán elrejtőzködési tudományát: ...” (folytatása a rejtvényben).

VÍZSZINTES: 1. A megfejtés első része (folytatása a vízszintes 120. alatt. Zárt betűk itt: A, Z, A, T, R). 8. Királyságban sok van. 16. Nagyon régi. 17. A nagymama kedvence. 19. Megsimít. 21. Mely személy. 23. Korszerű tisztítószert. 24. Kut betűi. 25. Csökkent a szintje. 26. Bízató szócska. 27. A Szovjetunió egyik nagy vize melől való. 29. Hitelt adott a dolognak. 30. Fázik. 32. Utalás közepe. 33. A vízszintes 100. betűi. 35. Élesít. 36. Negyedik fele! 37. A napfolt sötét magja. 39. Baranya megyei község. 41. A házastárs apja. 42. Nagybani (árusítás). 43. Lel, de össze-vissza. 44. Némán lóg. 46. Vasúti szerelvények. 48. B. S. 49. Éti betűi. 50. New... 52. Hamu közepe. 54. Kavicsos. 55. Azonos magánhangzók. 56. Lant betűi. 57. Magas kalóriaértékű. 62. Japán játék. 63. Repeta. 64. Nyomdai dolgozó névelővel. 65. Növényszerű. 66. Kézimunkázik. 67. Kiejtett kettősbetű. 69. Erre lejtik a táncot. 70. Sufniban van! 72. Rovancs. 73. Karaktere. 74. Olasz folyó. 75. Egy darab fafaragás! 77. Szovjet repülőgéptípus. 78. Félig buta. 79. Hazai konfekció márkája. 80. Férfinév. 82. Könnyeit hullat. 83. Káposzta része. 85. Vízisport. 87. Boráról híres község Fejér megyében. 88. Becézett női név. 89. Balatoni üdülőhely. 92. Asztalos igéje. 94. Község Pest megyében, az aszódi járásban. 95. Hosszú ideig. 96. Józua fele! 97. Pártbizottság. 98. Félig ipar! 100. Tengeri hal. 101. Csak névbetűről ismert magyar festő. 102. Inkább hátra! 106. Gondosan zár. 110. Skálahang. 111. Utazási igazolvány. 112. Az egyik irány. 114. Kézműves. 115. Sír. 116. A Spanyol Köztársaság miniszterelnöke 1937-től. 118. Szerepet játszik. 119. Állami Biztosító. 120. A megfejtés második része (folytatása a függőleges 15. alatt. Zárt betűk itt: L, R, Z, A, Y). 122. Nem alatta. 124. A vízszintes 140. fordítva. 126. Félig ápol! 127. Hítség. 128. Satu közepe. 129. Fekete arany. 131. Metróban van! 132. Európai nép. 133. Bírál. 135. Strázsa. 137. Birka. 138. Akadályok. 140. Air... 141. Rádás közepe. 143. „A” légnedvesség. 145. Lendület. 146. Félig termel! 147. Azon a helyen. 149. A szerelem istene az ókori görög mitológiában. 150. Hiányzik. 152. Női név. 154. ... akit régen tép (Kölcsey). 156. Orosz igen. 157. Tisza betűi. 158. Becézett női név. 159. Keresgél. 160. Bagó egyenmű betűi. 161. Ékkel dolgozó. 162. Kedvelt virág. 164. Uszít. 166. Tartsd meg amid van!

FÜGGŐLEGES. 2. Bozótban van! 3. Szemlence (nagyítón, távcsövön). 4. Rongál. 5. Híradástechnikai gyárunk. 6. Egyengető. 7. Karika, tájszóval. 8. Kétszikű növénynevelés, névelővel. 9. Skálahang. 10. Szaggat. 11. Szállító oszlop. 12. ... az írhad! 13. Csaknem antenna! 14. A széleken lát! 15. A megfejtés harmadik része (folytatása a függőleges 20. alatt. Zárt betűk itt: S, A, Y, É, Á, E, Ö). 18. Azon a helyen. 20. A megfejtés befejező része (zárt betűk: H, E, Y, Z, L, U, N.). 22. Gyorsan elfutó. 26. Azo-

nos a vízszintes 116-tal. 28. A Ferencváros egykori válogatott játékos. 31. Mesét mondó. 34. ... támadás. 35. Hómérón van. 38. Rangjelző szócska. 40. Egykori fegyver. 41. a ... kocsi. 42. Római pénz. 45. Kétszikű, a rózsafélék családjába tartozó növénynevelés. 47. „A” költemény. 48. Zsiradékkal bevonatta. 51. Ártalmas. 53. A Tokaj-hegység egyik községében. 55. Nem azzal. 56. „A” butácska. 58. A sors istennőinek egyike a római mitológiában. 59. Össze-vissza állt! 60. Lősz betűi. 61. Vizenyő. 67. Részben kócos! 68. Napszak. 71. Színehagyott. 74. ... hagyma. 76. Tajvan portugál eredetű neve. 79. Ókori germán nép tagja. 81. Pam-lag. 82. ... vár. 84. Sor betűi. 86. Csont... 90. Becézett Ilona. 91. Budapesti nagyüzem. 92. Szárnyas ragadozó rovar. 93. Ez az időszak. 97. Hullik. 99. Finomra őröl. 102. Nővérem. 103. Perbe fog fordítva. 104. Egy hajnali időpontig. 105. Házállat. 106. Azonos mássalhangzók. 107. Kirepít. 108. „A”

tetőfedő anyag. 109. Szerencsejáték. 113. „A” megoldás. 117. Egyik évadbeli. 118. Tengeri állat, névelővel. 120. Skót gyapjúszövet. 121. Remekel, jeleskedik. 123. Egy bizonyos ügyben intézkedik. 125. Európai ország. 130. A hajnal istennője. 132. Igevégződés. 133. Az egyik végtag. 134. Állami bevétel. 136. Helyrag, -re párja. 139. Becézett Anna. 140. Gyors orvosi segítséget nyújtók. 142. Kezd átballagni. 144. Vajon fővárosi? 146. Jugoszláv származású elektrotechnikus és feltaláló. 148. ... dulás. 151. Begyűjt. 153. Becézett idegen női név. 155. Nem szoros. 161. É. E. 162. R. Z. 163. A. T. 165. T. G.

Sz. J.

A megfejtéseket január 30-ig a szerkesztőségbe kell beküldeni (NIMRÓD szerkesztőség, 1051 Budapest V., József nádor tér 7.) A helyes megfejtők között könyvjutalmakat sorsolunk ki. A könyveket postán küldjük el.

HUNGÁRIA
MŰANYAGFELDOLGOZÓ VÁLLALAT
 1225 Budapest, Nagytétényi út
 216-218.
 Telefon: 264-100 Telex: 22-5204

GYÁREGYSÉGEK:
BUDAPEST, DEBRECEN,
SZOMBATHELY

PVC PADLÓBURKOLÁS

PVC NYOMÓCSŐ ÉS LEFOLYÓCSŐ RENDSZEREK

HÉTVÉGIHÁZ ÉPÍTÉS

A Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat, mely az ország legnagyobb műanyagfeldolgozója, a műanyag termékek előállításában kétévtizedes múlttra tekint vissza.

Félkész és késztermékeket gyárt, a népgazdaság újszólván minden területére (építőipar, mezőgazdaság, csomagolótechnika, lakossági felhasználás stb.).

A következőkben két olyan termékcsalád kerül gyártmányaik közül bemutatásra, melyeket hétfégi házak építésénél lehet igen előnyösen felhasználni. Ezek az előnyök nemcsak abban mutatkoznak, hogy a hagyományos termékekkel általában olcsóbbak, hanem abban is, hogy különösebb szakipari munka igénye nélkül is felhasználhatók.

PVC PADLÓBURKOLÓ LEMEZEK

Jelenleg négyféle padlóburkoló minőségből lehet kiválasztani a megfelelő színt.

- A Neovinil PVC padlóburkoló lemezt 1,6 mm vastagságban, 1300 mm szélességben, tekercs alakjában hozzák forgalomba. (1 tekercs kb. 18-20 m.) Felülete könnyen tisztítható.
- A színnyomott PVC padlót igen változatos színekombinációval és mintázatokkal állítják elő. Esztétikai és minőségi szempontból az igények széles körét képes kielégíteni. Olyan fedőréteggel rendelkezik, mely tartós védelmet nyújt a mechanikai és vegyi hatásokkal szemben. A vastagság és szélesség mérete megegyezik a Neovinil padlóéval.
- A Hungária padlót 2 mm vastagságban és ugyancsak 1300 mm szélességben állítja elő a vállalat. Ez a padlótípus homogén márványozású, és elsősorban a nagyforgalmú helyiségek padlóburkolására alkalmas.
- E termékcsalád legújabb tagja a Neovinilelastic, habalátétes PVC padló. Ez a jelenleg gyártott legkorszerűbb padló, könnyen tisztítható, kitűnő hő- és hangszigetelést, valamint kellemes járást biztosít.

A Hungária Műanyagfeldolgozó Vállalat által gyártott PVC padlóburkoló lemezek általános jellemzői:

- korszerűek,
- beépítésük gazdaságos,
- a legkülönbözőbb esztétikai igényeket is kielégíti,
- könnyen tisztítható.

PVC CSÖVEK

A vállalat PVC-ből előállít nyomó- és lefolyócsőrendszereket.

A családi és hétfégi házak építői közül sokan maguk is részt vesznek az építkezésben. Ez nagy lehetőséget ad az építési költségek csökkentésére, különösen akkor, ha a szakipari munkákat is el tudják végezni. A PVC csövek alkalmazásának éppen ebben van nagy jelentősége.

BESZERELHETŐK A MŰANYAG ARUHAZBAN, BUDAPEST V., BAJCSY-ZSILINSZKY ÚT 62. SZ. ALATT.

PVC NYOMÓCSÖVEK

Az előállított PVC nyomócsőméreteket a következő táblázat tartalmazza:

Külső átmérő D	Közepes külső átmérő tűrése	10 att üzennyomásra		Súly, kg/m
		Falvastagság, V	Falvastagság tűrése	
16	+0,2	1,2	+0,3	0,087
20		1,5	+0,4	0,135
25		1,5	+0,4	0,172
32		1,8	+0,4	0,264
40		2	+0,4	0,366
50		2,4	+0,4	0,547
63		3	+0,5	0,854

Méretek: mm-ben.

Gyártási hossz: 6 fm.

A PVC csövek szereléséhez csőkötő idomokat is előállítunk.

Az idomok PVC csövekhez Vinilfix ragasztóval, fémcsővekhez menetes kiképzésű idomokkal kapcsolhatók.

PVC LEFOLYÓCSÖVEK

A PVC lefolyócsövek méreteit az alábbi táblázat tartalmazza:

Átmérő, mm	Falvastagság, mm	Tűrés, mm	Súly, kg/fm
32	1,8	+1,0	0,264
40	1,8	+1,0	0,334
50	1,8	+1,0	0,422
63	1,8	+1,0	0,560
90	1,8	+1,0	0,774
110	2,2	+1,0	1,140
125	2,5	+1,0	1,470

A szereléshez különböző gumigyűrűs tömítésű idomokat állítunk elő. Ezek alkalmazásával történő szerelés rendkívül leegyszerűsíti a szerelési munkát. A szerelés lényegében abból áll, hogy a könnyebb csúszás elérése érdekében a gumigyűrűt szappanos oldattal bekenik, és a csövet ebbe tolják be. A karmantyúk mindig az áramlással szembe nézzenek. A csővéget, hogy a gumigyűrűn való áttoláskor ne akadályozzon, 15°-os szögben kell lerészelní, hogy a hőtágulási problémát el lehessen kerülni, a csövek teljes bedugulása után 10 mm hosszúságban kell visszahúzni. Ha a karmantyúba nem toljuk elég mélyre a csövet, hőmérséklet-csökkenéskor is kicsúszhat, ha túl mélyen, ütközésig nyomjuk, nem lesz lehetőség hőtágulásra. Minden szál csövet és idomot egy helyen – lehetőleg a karmantyú közelében – fix helyen kell megfogni.

VADÁSZKONYHA

VADAS PÁCOK KÉSZÍTÉSE

A vad elejtése után a legfontosabb teendő, hogy több napig pihentetett húsát bepácoljuk. A jó páclé megjavítja a vadas étel ízét és megnöveli zamatanyagát, puhábbá, élvezhetőbbé és emészhetőbbé teszi.

Az elkészített páclét hagyjuk kihűlni, szűrjük le, majd öntsük a lehűtött pácolandó húrra. Ügyeljünk arra, hogy a pácolás hibátlan zománczott vagy porcelán edényben történjen és a lé a húst ellepje. Fiatalabb vadhúsok pácolása 2-3 napig tart, míg az öregebbekhez 3-5 nap szükséges.

I. Feketebors, borókabogyó, babérlevél, hagyma, zöldség, ecet és sódat egyégt felforraljuk, majd hidegen ráöntjük a húrra és 3-4 napig hűvös helyen párszor megforgatva pácoljuk. Utána párolt hagymás zsírban a húst megsütjük, majd páclével felöntjük, és fedő alatt pároljuk. Ízlés szerinti mártással tálalható.

II. Kevés só, 1 fej vöröshagyma, 15-20 dkg vegyes zöldség (sárgarépa, petrezselyemgyökér, zeller), 2-3 db babérlevél, pici majoranna, 3-5 evőkanál ecet, 5-6 dkg zsiradék, cukor, 1 kiskanál mustár, 2-3 dl vörösbors.

III. Ecetezett, sózott vízben puhára főzünk karikára vágott sárgarépát és petrezselyemgyökert, vöröshagymát, egész borsot, 5-6 babérlevelet, 1/2 citrom vékony héját és 1-2 tárkonyt. A főzetet ráöntjük a vadhúrra és 24 óráig állni hagyjuk.

ŐZ VAGY NYÚL VADASAN

1 kg őz- vagy vadnyúl-húst annyi vízzel teszünk fel főni, hogy ellepje. Ha forr, a habját mindig leszedjük. Beledobunk 3-4 fej karikára vágott vöröshagymát, 3-3 szál apróra vágott sárgarépát és petrezselyemgyökert, söt babérlevelet és 1 kiskanálnyi szemes borsot. Lefedve, lassú tűzön puhára főzzük, majd a tűzről levéve ecettel savanyítjuk. Ebben a páclében hagyjuk a húst legalább 3 napig. Fogyasztás előtt felmelegítjük és a húst felszeleteljük. Közben a zöldséget kihalásszuk, kevés cukorral szép barnára megpirítjuk és a páclével felengedve áttörjük. 2 evőkanál zsírból és 2 evőkanál lisztből barna rántást készítünk, felengedjük a zöldséggel; mustárral, sóval ízesítjük és a húst visszatéve, átforraljuk. Tálalás előtt tejfolt is adhatunk hozzá.

(Minden érdekesebb, vagy kevésbé ismert vadászreceptet szívesen fogad a szerkesztőség).

Fácán félvadtenyésztésben gyakorlattal rendelkező házaspár állást keres. Apró vagy nagyvadás területen. „Lakás szükséges.” Jelégére a szerkesztőségbe.

Apróvadás jellegű, jó adottságú vadászterületre keressünk fácán félvad tenyésztésben jártas hivatásos vadórt. Hivatásos gépkocsis vezetői engedély szükséges. Lakást megengedezésként biztosítunk. A jelentkezéseket kérjük személyesen vagy írásban, dr. Horváth Lajos Tiszasülyi Állami Gazdaság igazgatójánál. Tiszasülyi, Kisért út. 48 szám.

„Hivatásos vadász” elhelyezkedne apró- vagy nagyvadás területre, lakás szükséges. Tordai, Andocs.

Nagyvadgazdálkodásban jártas, nyelvismerettel rendelkező hivatásos vadász elhelyezkedne nagyvadás területen. Lakás szükséges. „Szarvasbőség” jelégére.

Másfél éves magyar vizsla szuka, szárazon és vizen bevadászva, bevonulás miatt ocosón eladó. Dég, Kosuth u. 14.

Két fegyver tartására alkalmas, zárható fiókos diófa szekrény eladó. 163-989.

„Felsőfokú vadgazdálkodási képzéssel, több éves gyakorlattal hivatásos vadász munkakört vállalkozhatunk hegyvidékeken. Gépkocsivezetői jogosítvánnyal, saját motorkerékpárral, adminisztrációban és pénzügyben jártassággal rendelkezem. Jelég: „Juniperus”

Bevadászott szülőkötől jagd-terrier kölykök eladók. Cím: Pető István 8291 Nagyvázsony, Sport u. 1.

Vizslakölykök eladók. Mísányi József vadászna. Pest megye, Nyáregyháza.

Kemenesaljai vadásztársaság keres nagyvadás területre kellő szakképesítéssel rendelkező vadórt. 1 szobát tudunk biztosítani. Felvétel esetén útiköltséget megtérítjük: Nagy András vadászmester 1137 Bp. Radnóti M. u. 38.

Vadizsnó-gerincstúrt, oldalszört a legmagasabb áron állandóan veszek. Bősze József ecetkészítő. Budapest, XIII. Vág u. 13. Telefon: 200-367.

Szállasközlő tacsó kölykök és felnőtt tenyészcsukák NSZK import munkavonali számmal eladók. Rupányi Budapest. XIX. Bocskai 18.

30 éves vadóri vizsgával rendelkező, nős fiatalember elhelyezkedne apró- vagy nagyvadás területre, lakás szükséges. Ajánlatokat „Vencence” jelégére a kiadóba kérem.

„Róka, pézsma, mindenfajta vadbőr vétele legmagasabb napi áron Balogh szics, Szeged, Brüsszeli krt. 29.”

Országos vizslaversenyen nagyon jó helyezést elért négy éves drótszörű németvizsla szuka eladó. Huszár Tibor 9024. Győr, Zrínyi u. 72.

„HANNOVERI vérebkölykök — világgyőztes szülő utódai — és tenyészszuka vadászias áron eladók. Dr. Várnai, 7200 Dombóvár.

Vadgazdálkodási szaktanfolyamot végzett középkorú férfi elhelyezkedne vadásztársasághoz vagy tsz-hez erdőszéli ismerettel. Csiga István 7632 Pécs, Eva u. 3.

A férj háromnapos vadászatra utazik. Felesége másnap táviratot küld utána: „Ne felejtse el, hogy nős vagy!”

Választávirat: „Későn kaptam meg a sürgőnyt!” ...

A sivatagban a hittérítő találkozik egy oroszlánna. Rémülten így imádkozik:

— Istenem, oltás keresztényi érzellet ebbe az oroszlánba!

Ebben a pillanatban az oroszlán hátsó lábaira ereszkedik, lehajtja a fejét, és így szól:

— Áldd meg uram, az eledelt, amelyet mindjárt magamhoz veszek! ...

A vonatfülkébe egy vadász lép be. Egy hatalmas őzbakot hoz magával, s nagy erőfeszítés árán nyomja fel a csomagtartóba. Eppen egy fiatal nő főlé helyezik, aki riadtan így szól:

— S mi lesz ha leesik?
— Ne aggódjon, hölgyem, nincs benne semmi törékeny ...

— Papa, egy férfi keres. Azt mondja, hogy együtt jártatok iskolába.

— Milyen a külseje, fiam?

— Nagy bajusza van, hófehér a haja, vállán egy puska lóg és egy vizslát tart pórázon.

— Ilyen ember egyáltalán nem járt a mi iskolánkba! ...

— „Te kis félelmes nímród!”

A vadásztársaság elnöke személyesen kalauzolja vendégét a terepen. Jön egy nyúl, a vendég emeli a fültát.

— Erre ne lőjj — mondja az elnök. — Ez anyáadtal.

Jön egy másik nyúl csipkés füllel, tépett bundában.

— Most lőhetsz — mondja az elnök. — Mi is mindannyian erre a nyúlra szoktunk pufogtatni.

— Ilyen ember egyáltalán nem járt a mi iskolánkba! ...

RÉVÉSZ TIBOR GYŰJTÉSÉBŐL

— Bezzeg otthon nem csinálják!

„Mezőtúr Fekete István vadásztársaság intézőbizottsága keres kellő szakképzettséggel rendelkező apróvad tenyésztésben jártas hivatásos vadász. Fizetés megengedezésként, szolgálati lakást biztosítunk. Jelentkezés: dr. Horváth Antal intézőbizottság elnökénél, Mezőtúr, Kossuth u. 28.

Madár- és állatszemek minden színben és méretben kaphatók. Veres madár- és díszhal üzlet. 1077 Budapest, Dohány u. 68.

Vadizsnó-gerincstúrt, dekánként 12 forintért, oldalszört 3-6 forintig hosszúság szerint, borzot a legmagasabb áron vásárolok. Bősze Antal ecetkészítő, 9400. Sopron, Hegy u. 4.

Vadászható állatok törnését, trófeák, vadbörzönnyek készítését vállalja Sáska Géza preparátor kisiparos. Új cím: 1136 Budapest, Balzac u. 1. Telefon: 404-555.

Nyersbőrt, — vadbőrt, mindenfajta vesz Höfler Rudolf nyersbőrrelvásárló, 7625 Pécs, Hunyadi út 20. Ártájékozatót küldök.

Erdészek, vadászok, vadőrök! Pézsma, róka, gőny, mezenyúl és mindenféle vadbőr veszek hivatalos áron. A postán küldött bőrök ellenértékét még aznap feladom. Mohai István nyersbőrrelvásárló. Budapest, XIII., Csanády u. 1.

Kevés vadászott 16-os Monte Carlo puska eladó. 9027 Győr, Nagy S. József u. 44. — Györköcs László.

„Csapdák minden méretben, Kulcsár kisiparosnál, Budapest VI., Rákóczi út 6.

Pointer kölykök, tenyészszuka részletfizetésre eladó. Országos vizslaversenyen I. díjas kantól. Oseinek cseh munkatörzskönyvi minősítése kitűnő. Jakabfy Ráckeve.

Vadászok, figyelem! Mindennemű vadbőr speciális eljárással kikészíték és kivánságra zöld posztóval montírozok, továbbá járány- és juhbőr autótakarónak, írának minden színben nemesíték. Nyersbőrt veszek, utánvétellel postázok. Schwarz Walter, szörmekészítő és festő 1041 Budapest, IV. Újpest Dózsa György út 81.

2

3

VADÁSZAT ÉS ERDÉSZET MAGYAR ÉRMEKEN ÉS PLAKETTEKEN

A közelmúltban fejeződött be a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban a numizmatikai anyag rendezése, az erdészettel és vadászattal foglalkozó érmek és plakettek feldolgozása. Az anyag a rég- és közelmúlt eseményeinek sok-sok érdekességét hordozza, így vadászattörténeti kutatásainkhoz is sok értékes információval járulhat hozzá.

Az érmek nagyobb része kiállításokra, a többi trófeák díjazására, valamint sportvadász-, és lövészegyletek részére készült. Az első ismert legkorábbi érme a sportlövészegylet érme 1845-ben készült Budapesten (1. kép). A reformkorban Széchenyi István kezdeményezte először nyugat-európai tapasztalatai alapján a hazai testnevelés fejlesztését, testgyakorló körök alakítását, klubok létrehozását. Támogatásával jött létre a Pesti Testgyakorlók köre, amelynek lövészsekcója is volt. A lövészek nagy érdeklődésére számotartó versenyeket többnyire a király születésnapján tartották. Az érme tanúsága szerint az 1840-es években Pestnek és Budának is volt Polgári Lövész Egylete. A Pesti Testgyakorlók Köre „Céla figyelj” feliratú érméje az utolsó ilyen jellegű emlék a század első feléből. A szá-

4

6

8

9

badságharcot követő terror, több évtizedre felszámolta a lövészegyleteket is.

A következő érme már a dualizmus korából származik. Két évvel a millennium ünnepe előtt Budapesten rendeztek agancskiállítást. A „Vigadó” kistermében megrendezett kiállításon a megelőző 10 év alatt elejtett legszebb trófeákat mutatták be... a mágnásvilágnak. Hét első, kilenc második, és hét harmadik díjas érmet osztottak ki a szabad területeken lövt szarvasok elejtői között (2. kép). Kilenc díjazott szarvasbikát bekerített vadaskertekben hoztak terítékre.

1892. június 26-án Bethlen András földművelésügyi- és Wekerle Sándor pénzügyminiszter jelenlétében avatták fel a Selmecbányai M. Kir. Erdészeti és Bányászati Akadémia új épületét. Ebből az alkalomból Körmöcbányán készült egy ezüst emlékérem (3. kép).

Az anyag egyik legérdekesebb darabja a Pálffy-uradalom vadászatra meghívott vendégei részére készült több példányban (4. kép). A vadászterületen tartózkodó vendégek – mint ez az érmén is olvasható – az erdészeti személyzet kérésére kötelesek voltak felmutatni.

A „Galambblövők lapja” már 1912. május 10-én beszámol az egy nappal korábban a Margitszigeten Zichy Kázmér gróf tiszteletdíjért rendezett galambblövéversenyéről. A verseny tiszteletdíja, az ezüstérem ugyancsak a múzeum gyűjteményében található (5. kép). Az Országos Galambblövő egyesület is bocsátott ki emléklapok 1924-ben (6. kép). A századforduló után kezdett hódítani hazánkban a galambblövészet sportja és gombamód szaporodtak az egyesületek, klubok – vidéken és a fővárosban egyaránt. A Sportlövő Klub 1931. február 22-én Budapesten a VIII. ker. Múzeum körút 2. alatt megrendezett téli háziversenyének érdekessége, hogy ez volt az első fedett-pályás lövészverseny a fővárosban (7. kép).

Az 1941. évi agancsbemutatóra zord tél után került sor, ez éreztette is hatását a kiállításon bemutatott trófeákon, elsősorban az őzagancsokon. Ezt tükrözi az érmevel jutalmazott trófeák alacsony száma is (8. kép).

A felszabadulás után két érme került a gyűjteménybe. 1956-ban az Országos Erdészeti Főigazgatóság rendezett kiállítást, amelyen a felszabadulás után zsákmányolt trófeákat állították ki (9. kép). Ezután másfél évtizeden keresztül nem gyarapodott a hazai gyűjtemény. 1971-ben, az első Vadászati Világkiállításon, az 1965-ben ejtett őzbak világrekorder agancsát díjazó emlékérem került a múzeum birtokába (10. kép).

VÁRHIDI IMRE

BEMUTATKOZIK A SZOMBATHELYI ARANYPATAK VADÁSZTÁRSASÁG

1

5

7

10

Vadásztársaságunk célja, hogy tagjainknak – amellet, hogy tevékenységük népgazdaságilag is hasznos legyen – a szabad idő kulturált eltöltésére teremtsen lehetőséget. Ezen túlmenően vadásztársaságunk ellátja a Szombathely–Oladi Mezőgazdasági Szakmunkásképző intézet tanüzemi funkcióját. Az intézetben vadász-vadtenyésztő tanulók képzését végzik, s az előirt gyakorlatokat társaságunk területén tudják végrehajtani.

Vadásztársaságunk Vas megye nyugati részén Szombathelytől az osztrák határig 15 652 hektár területen működik. Az Aranypatak nevet azért választottuk, mert északi oldalon 14 kilométer hosszúságban e patak határolja területünket.

A terület 24%-a az állami erdőgazdaság, 18%-a állami gazdaság, 55%-a termelőszövetkezetek kezelésében van, 3%-a egyéb terület. A bérleményünkben levő területen a Szombathelyi Tangazdaságon, az állami erdőgazdaságon kívül 7 tsz folytat gazdálkodást.

A terület tagolt, túlnyomó része sík vagy enyhén dombos, a nyugati határ mellett fekvő terület: Bucsu, Dozmat, Vaskeresztes vidékén. Az évi 750 mm átlagos csapadék jellemzője a subalpin-szubatlanti hatásnak.

A vadászterület összefüggő erdeinek főbb fafajai a tölgy, cser,

erdei- és lucfenyő, s a gyertyán. Ugyanakkor szinte valamennyi egyéb faj is tarkítja és teszi változatosabbá az erdő állományát, így megtalálható az akác, kőris, éger, jegenye és vörösfenyő, bükk, nyír és még sok más faj. A lomblevelű erdő cserjeszintje, aljnövényzete általában dús, s ez növeli a vadeltartó képességet. Nagy becsben tartjuk a hamvas szedret, mely a tél jó részén is zölden marad és a kérdőző csülkös vad számára értékes takarmányt biztosít. A mezőgazdasági termelést kiterjedt gabona, pillangós takarmánynövények (vöröshere, szarvaskerep, lucerna) és nagy összefüggő területeken kukorica természetesen jellemzi. A patakok, folyók mentén elterülő rétek pillangósokban gazdagok, s bőtermők.

Mindezek a tényezők első halálra igen jó feltételeket teremtenek mind a nagy-, mind az apróvad számára. Meg kell azonban jegyezni, hogy a kötött, savanyú erdei talajok nehezen melegedők, így az apróvad számára nem kedvezőek. Az erdő területén az újabb telepítések monokultúras fenyőerdők, s ez csökkenti a vad táplálkozási lehetőséget, hiányozni fog a cserjeszint. Ha pedig figyelembe vesszük, hogy Szombathely térségében a Parkerdő, a velejáró növekvő turizmus, s a kiskert akciók keretében a mező közepén

épülő kalibák sokasága, valamint az országhatár közelsége a vad számára kedvezőtlen, így az egyébként igen jó természeti adottságok voltaképpen leromlanak, s a vad élőhelye összeszűkül.

Vadásztársaságunk területe jellegét tekintve nagyvadásznak minősül. 1967-ben kötöttünk a jelenlegi területre bérleti szerződést.

1967-ben 12 sportvadász és 1 hivatásos vadász, 1972-ben már 29, 1974-ben 35 és 1975. nyarán már 50 sportvadász, 2 hivatásos vadász és 1 vadászgyakornok végzi a gazdálkodási teendőket, s folytat vadászatot az Aranypatak vadásztársaság területén. Az 50 vadásztag közül a 28%, 30 éven aluli, 31–50 éves 46%, 50 év felett 26%.

Ugy látjuk, hogy egészségesen alakul a fiatalítás, lesz utánpótlás! A tagság túlnyomó része az alkalmazott kategóriába tartozik, munkás-paraszt 30% és 10% nyugdíjas.

Az összetétel akár a kor, akár a foglalkozás oldaláról nézzük, jónak ítélnélhető. Ez különösen kitűnik közgyűlések alkalmával, midőn a megfontolt, sok tapasztalattal rendelkező idősebb és a sok új elgondolással teli, hevesebb vérmérsékletű fiatalok vitakoznak. Végül is a kollektíva számára igen hasznos, életképes határozatok születnek. Akkor is

vizsgálják a tagság kollektív szel-
leme, midőn egy nagyszabá-
sú létesítmény megvalósításánál
kell összefogni. Ilyen volt leg-
utóbb a fácánnevelő, kifutó lé-
tesítése, s júliusban felépített va-
dászház. Már elég hosszú idő áll
mögöttünk, s szerencsére nem
volt baleset. A megelőzésre for-
dítjuk a fő súlyt, s a házi sza-
bályzat számos intézkedését, töb-
bek között a „Lesnaplóba” tör-
ténő beírást – igen szigorúan
vesszük. A vadászetika szabályai-
nak betartása felvilágosító és ne-
velő munka útján lehetséges.
Először fel kell fedeztetni egyes
tagokkal a kulturált vadászat
szépségeit, s rádöbbeníteni, hogy
mennyire nem fér ez össze a
zsákmányszerzésre törekvő „va-
dász” elképzeléseivel. Az ilyen
húsvadász elvakultságában sor-
zatosan hibákat követ el, előbb-
utóbb bajt hoz magának, s a kol-
lektívának. Az elmúlt évek során
néhány magáról megfélekedezett
cimborától meg kellett válnunk.

1975. februári állománybecslés
szerint 52 db szarvas, 224 őz, 16
db vaddisznó, 300 db mezei nyúl,
1850 db fácán és 250 db fogoly
törzsanyag él a területünkön.

Egy keveset visszapillantva, s
az 1967-es adatokkal összevetve
megállapítható, hogy a nagyvad-
nál lényeges eltérés nincs, ugyan-
akkor stagnál a nyúl létszám, a
fogolyállomány is csak keveset
emelkedik, a fácánok száma vi-
szont 1550 db-bal növekedett. A
fenntartható szintnél a területen
élő nagyvadállomány jelenleg va-
lamivel több, a fácán távlati
1600 db-os törzsellőmennyét már
250 db-bal sikerült túlszárnyalni.
Sajnálatos, hogy az állandó kí-
mélés mellett sem tudjuk a mezei
nyúl és a fogoly létszámát jelen-
tősen emelni.

A területen élő szarvas minősé-
ge ma már a közepesnél jobb.
Az utóbbi évek trófea bírálatra
bemutatott agancsai között, né-
hány 9 kg körüli is akadt, ugyan-
akkor él a területen néhány 10–
11 kg-os agancsot viselő bika is.
Visszaemlékezve az 1950–60-as
évekre: az akkor elejtett 6 kg-os
trófedű bikát „csodaszarvasnak”
vélték. Az évről évre következe-
tesen végrehajtott selejtezés vár-
ható eredménye beérőben van.

Az őzállomány ma már Vas
megyében a jobbak közé tarto-
zik. Ez köszönhető annak, hogy
az utóbbi években valóban csak
a selejtet löttük, s főként az élő-
őz fogással – a kézben történő
elbírálással – az állomány mi-
nőségét tényleg megismertük, s
a nem odavalót leszúrva értéke-
sítettük. Ugyanakkor a kimagas-
lóan jó egyedeket visszaeresz-
tettük a területre. Az ivararány
javításáért is sokat tudunk ten-
ni, az elmúlt évben összesen
174 db őzet vettünk ki a te-
rületről, s ennek mintegy 75%-a
suta és gida. Az elmúlt évi erő-
sebb beavatkozás nem általános,
de az eltartható szintre való
visszaállítás és az ivararány ren-
dezése szükségessé tette. Apró-

vad gazdálkodásunknál az igen
nagy számú kártékonyvad követ-
kezetes apasztása és a 7 év alatt
összesen 15 495 db fácán felne-
velése és területre történő kibo-
csátása jelentette a fő feladatot.

1967-ben terítékre hozott 100
db fácánkakassal szemben, ma
már évi 1300-at lövünk, illetőleg
fogunk be élve. Ez a 7 évben
összesen 6373 db-ot jelentett.
Csupán ezt a számot összevetve
a kibocsátott darabszámmal, úgy
tűnik, hogy a várt eredményt ez
nem hozta. Tény, hogy a szom-
szédos területek, ahol csak ki-
sebb mértékben vagy egyáltalán
nem nevelnek fácánt, elszívó ha-
tással vannak, s ugyanez mond-
ható az országhatáron túli terü-
letekre is.

A nagyvad közül elsődlegesen
az őz adja a fő szórakozást és
egyben ez a legfontosabb bevé-
teli forrásunk. A fácán főként a
tagság vadászatára és kompeten-
ciájára szolgál. A tancél ér-
dekében évente kismértékben
mezei nyulat, fácánt és foglyot
is fogunk, gyakorolva az élőbe-
fogás különböző módszereit. Az
élővadat MAVAD útján értékesít-
jük. Kompetenciára nagyvadat
csak kisebb mértékben, főként
apróvadat – elsődlegesen fácánt
– használunk fel.

Érdemes figyelmet fordítani va-
dászati berendezéseink, létesít-
ményeink gyarapodására. 1975-
ben egy frissen épített vadász-
ház, 2 db vadász kunyhó, 48 db
magasles, 12 db nagyvad etető,
46 db apróvad etető, 21 db só-
zó és 1 db fácánnevelő szolgál-
ja vadgazdálkodásunkat. Így
megvannak a feltételei annak,
hogy a vad megfigyelése, elejtése
kulturált körülmények között,
nyugodtan, balesetmentesen tör-
ténhessen, ugyanakkor a téli ete-
tés, óvás is biztosítottak.

Összefüggő erdőterületeinket,
mint azt a korábbiakban ismer-
tettük, mezőgazdasági területek
övezik, s az ide kiváltó nagyvad
károsítja. Évente mintegy 10 000
Ft kártérítést fizetünk ugyan, de

a kár túlnyomó részét el tudjuk
hárítani, igaz, hogy mi is tevéke-
nyen részt veszünk a veszélyezte-
tett területek bekerítésében, riasz-
tószerkek kihelyezésében, ami
évente ugyancsak 10–15 000 Ft-ot
igényel.

Gazdálkodásunk megismeré-
séhez szükségesnek tartjuk pénz-
gazdálkodásunk bemutatását.

A megnövekedett kiadások –
mint az a bevételi számadatok-
ból kitűnik – következetesen hoz-
zák a magasabb bevételt is.

BEVÉTELEINK

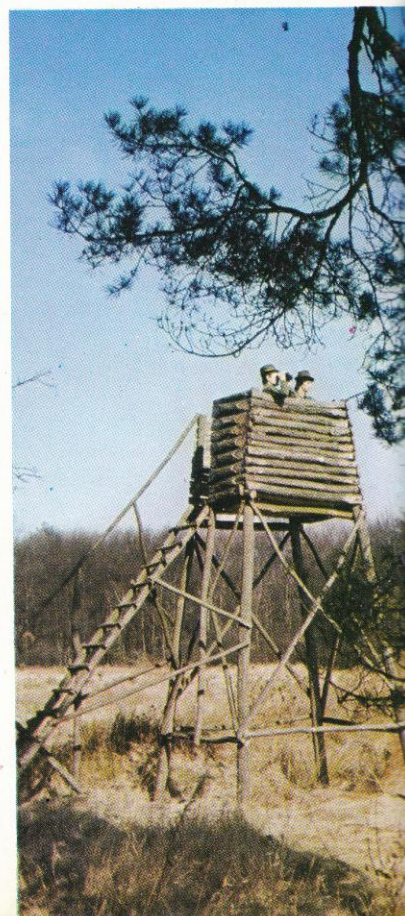
	Vadértékesítésből	Tagdíjból	Egyéb bevétel	össz. bevétel
	Ft	Ft	Ft	Ft
1967.	83 473	23 880	44 717	152 070
1971.	239 594	32 100	117 393	389 087
1974.	596 691	26 560	144 353	767 604

1974-ben 128 db élőőzből
származott a vadértékesítési be-
vételünknek több mint 50%-a.
Időszakonként külföldiek bérvá-
dásztatását is végeztük, de nem

nagy volumenben. Az utóbbi év-
ben ezt már nem terveztük, el-
sődlegesen a vadásztársaság
tagjainak szeretnénk vadászati
lehetőséget biztosítani.

KIADÁSAINK

	Munkabérek	Vadgazd.-ra	vadászati kiadások	egyéb kiadások	összesen
	Ft	Ft	Ft	Ft	Ft
1967.	31 772	23 088	17 041	29 116	101 017
1971.	40 407	114 166	45 162	48 226	287 961
1974.	91 384	133 215	116 944	172 218	513 761

lga, hogy több gond, igen sok társadalmi munka rejlik mögötte, de bizonyítja azt, hogy érdemes intenzíven gazdálkodni, mert ez a tevékenység mind népgazdaságilag, mind a vadásztársaságoknak feltétlenül hasznos.

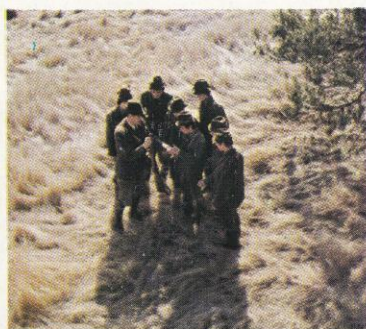
Nem állunk meg a megkezdett úton. A fácán tenyésztésének volumenét emelnünk kell. A szarvas és az őzállomány csak az eltartható szinten hagyható meg a területen, itt a létszám emeléséről nem lehet szó, minőségi javulást kell programunkba venni. A vadkór megelőzésére még szorosabbra kell fűzni együttműködésünket a környező üzemekkel, s a vadföld terület növelését kérjük feleltes szerveinktől. A vadászat kulturáltabb és biztonságosabb gyakorlása érdekében még 2 kisebb vadászház építését, továbbá újabb magaslesek, szóák, dagonyák létesítését irányozzuk elő. Mindezek az elgondolások csak úgy valósulhatnak meg, ha a vadásztársaság minden tagja ismeri, érti az Aranytatai vadásztársaságnál folyó vadgazdálkodást, annak előzményeit, s a terveket. Az ismeretek bővítése érdekében tervezzük – a taggyűléseken elhangzó tájékoztatókon kívül – kisebb csoportokban (klubszerűen) egy-egy aktuális vadászati téma feldolgozását. Különösen nagy súlyt helyezünk a balesetvédelmi ismeretekre, a szarvas és az őz minőségi ismér-

veinek elsajátítására, a vadászetika és a szabályzatok megismerésére. A vadászjelöltek felkészülésére, zökkenőmentes beilleszkedésére nagy figyelmet fordítunk, részükre külön oktatást tartunk.

Vadásztársaságunk tagsága, hívatásos vadászaink, s a vadásztársaság vezetői – ismerve a távlati célt s a már meglevő eredményeket – nagy ügyszerezzettel és készségesen vállalkoznak a programok megvalósítására, így bizhatunk a következő évek sikerében is.

**ÖHM LÁSZLÓ
A VT. ELNÖKE**

Konyakmeggy

BOLDOG ÚJ ÉVET!

A GYÓGYFÜRDŐK TERMÁLVIZEI ENYHÜLÉST, GYÓGYULÁST NYÚJTANAK

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG

a téli hidegben
fokozott fájdalommal jelentkező
reumás megbetegedésekre

A GELLÉRT,
SZÉCHENYI ÉS LUKÁCS
GYÓGYFÜRDŐKBEN
IGÉNYBEVEHETŐ

ISZAPKEZELÉSEK

SEGÍTSÉGET NYÚJTANAK
EGÉSZSÉGE HELYREÁLLÍTÁSÁHOZ,
MOZGÉKONYSÁGA
VISSZANYERÉSÉHEZ

Az iszapkezelések hatékonysága és az Önnél alkalmazandó gyógykezelés
szakszerű előírása végett kérje kezelőorvosa véleményét

**Boldog újévet kíván
a magyar vadászoknak
és a Nimród olvasóinak**

a The word "MAVAD" is rendered in a stylized, outlined font. Each letter is filled with the Hungarian national flag's tricolor: red, white, and green. The letters are arranged horizontally, with a small lowercase 'a' to the left of the 'M'.